mezi námi

internetové noviny pro mladé

Vegetariáni vs. masožravci

Jaké názory mají naši redaktoři?
čtěte od strany 19

foto: jno

Seriál Tobogan

Pokračování nového seriálu o rozhlasovém pořadu Českého rozhlasu. Tentokrát s českým hercem Onřejem Vetchým. O jeho fence Barče, o divadle, o jeho soukromí.

více na straně 25

Nová rubrika - Světem sportu

Prostřednictvím pravidelné rubriky bychom chtěly čtenářům přiblížit různé sporty všech světových kontinentů. První část se věnuje Severní Americe a sportům - Baseball, Lakros a Frisbee.

více na straně 8

tovat s novými druhy a možná se dočkáme nějakého precisního druhu z této oblasti. Ale mně osobně nesáčkované Nilgiri přijde

mezi námi čtenáři!

Zdravím všechny čtenáře!

Na začátek bych samozřejmě všem ještě jednou chtěla dodatečně popřát všechno (a tím myslím opravdu všechno) nej do nového roku. Snad všichni trávili svátky tak, jak si představovali. I naše redakce přežila vánoční svátky a Silvestra celkem v pořádku, užila si volna a vrátila se zpátky do práce.

První výtisk v tomto roce je tedy na světě! A s ním i plno malých a větších změn. Některé jsou vidět, některé vůbec. Například si hned můžete všimnout, že tiráž se posunula zcela na konec celého čísla :-) Přibyl nám i nový seriál se sportovní tématikou - Světem sportu. Redaktorka Hanka Kubovcová shrnula rok 2006 z oblasti kultury. Redaktoři Martin Moučka a Petr Miko spolu napsali 5 stránkovou reportáž o úspěšném seriálu Stargate. Z osobností stojí za zmínku Franz Kafka, jehož životopis sepsal redaktor František Kopáček. Na velké reportáži o Formuli 1, která vychází s menším zpožděním, pracovala redaktorka Marta Kratochvílová. Článek o globálním oteplování "Jaké by to bývalo" napsala Jana Roubová.

Na sníh se počasí zatím moc netváří, takže pokud zrovna nevyrážíte za bílou pokrývkou někam do zahraničí, musíte si najít jinou zábavu, než snowboard, lyžování, koulování, sáňkování a další podobné aktivity, které se na sněhu dají provádět. A nebo si samozřejmě můžete číst náše noviny.

Hezkou zábavu přeje

Tereza Pavlovsky
šefredaktorka

obsah

Zprávy

3 Rubrika Letem světem
4 Kulturní střípky z roku 2006
7 Slavíci

Sport

8 Rubrika Světem sportu
13 Velká reportáž Formule 2006

Rubrika Názorový labyrint

17 Kouření
19 Vegetariánství

Názor

20 Vegetariáni vs. masožravci
21 Dát, či nedat
22 Jaké by to bývalo..

Reportáž

23 AIDS - hrozba lidstva

Seriál Tobogan

25 Rozhovor s hercem Ondřejem Vetchým

Film

27 Stargate
31 Black Books

Internet

32 i-legálně

Seriál Čína

33 Díl V. - Strašný drak Che-po

Životopis

36 Franz Kafka

Literární tvorba

37 Paradoxy života
38 Kosmos
39 Svět velkých
40 Nuda
41 Smuteční vlnou

Seriál Pařížská zastavení

42 Díl V. - Ostrůvek Cité

Kultura

44 Program divadla Husa na provázku na leden

rubrika

LETEM SVĚTEM

aneb co nového ve světě

redaktor Radek Michelfeit

Česká republika

Nově otevřený úsek dálnice D 8 z Trmic na hranice s Německem považují odborníci za technický unikát, především pro značnou koncentraci estakád, mostů a tunelů. Je dlouhý přes dva kilometry, únikové cesty jsou rozmístěny po dvou stech metrech. Na okrajích tunelu může přistát i vrtulník letecké záchranné služby. V útrobách tunelu, který je ještě stále ve zkušebním provozu, zatím proběhla oddělená několikadenní cvičení hasičů a policistů. Zvláštní kapitolou je osvětlení tunelu. Světla v obou tubusech jsou nastavena tak, aby jim oči řidičů okamžitě přivykly. Během dne je na vjezdu jejich intenzita silnější, postupně slábne a na konci opět zesílí.

Češi byli vždycky dobří tuneláři!

Španělsko

Svět má novou nejstarší rodičku světa. V jedné z barcelonských nemocnic porodila v sobotu zdravá dvojčata sedmašedesátiletá žena ze Španělska. O celý rok tak překonala dosavadní držitelku tohoto ojedinělého rekordu, Rumunku Adrianu Iliescuovou. Šťastná maminka podstoupila v Latinské Americe léčbu, které jí umožnila otěhotnět. Podle informací mluvčí nemocnice, v níž žena pocházející z jižní části Španělska rodila, přivedla na svět císařským řezem dvojčata. Žena rodila poprvé. Je o rok starší než Adriana Iliescuová, které se loni v lednu narodila holčička, když jí bylo 66 let. I Rumunka čekala dvojčata, ale jedno z nich zemřelo ještě před porodem.

V Česku by dvě děti z důchodu určitě neuživila…

Velká Británie

Výzva k zaplacení pokuty za překročení rychlosti šokovala velšského taxikáře. Stálo v ní, že řidič projížděl obcí rychlostí 420 mil v hodině, tedy zhruba 676 kilometrů za hodinu. Přestupku se měl dopustit ve 12 let starém automobilu Vauxhall Cavalier, což je britské označení starší generace Opelu Vectra. Údajný závodník řekl deníku Sun: „Mám starého cavaliera, ne tryskáč! Podle nich jsem překonal pozemní rychlostní rekord." Podezřelý údaj se ale záhy vysvětlil. „Udělali chybu při

tisku. Pokud by ale trvali na tom, že jsem jel takhle rychle, půjdu jezdit Velkou cenu. Na taxíka je mě škoda!"

A pak, že jsou nejhorší čeští řidiči!

Rakousko

Rakouský boháč Herbert Handler věnoval vídeňské žebračce tučných 50 000 eur (téměř 1,4 miliónu korun.) Padesátiletý dobrodinec navíc slíbil, že bude třiaosmdesátileté důchodkyni vyplácet měsíční důchod ve výši 5000 eur (více než 137 000 korun). Boháč se tak stařence odvděčil za nalezení a vrácení jeho fenky Grimaldine. Handler předal ženě dar osobně v jejím bytě ve vídeňské čtvrti Neubau. Prý chtěl učinit dobrý skutek. „Chci tím jenom prokázat svou vděčnost za to, že mám pejska zpátky," vysvětlil Handler, jehož Grimaldine se v dubnu ztratila v ulici Graben v historickém centru Vídně. „Je převelice chudá žena a peníze potřebuje," usoudil Handler. Jeho čtyřnohého mazlíčka teď hlídají ve dne v noci opatrovníci.

Poctivost se někdy krutě vyplatí.

USA

Uznávaný americký počítačový specialista Bruce Schneier během uplynulých týdnů podvodně na komunitním serveru Myspace.com vylákal 34 tisíc hesel a z nich sestavil dvacítku těch nejhloupějších. Mezi nejčastějšími se objevily password1, tedy heslo1 a kombinace abc123. Odborník připomíná, že taková hesla hackeři zkoušejí mezi prvními. Na horních pozicích v žebříčku se také umístila i hesla jako „password" (heslo), „123456" nebo například „princess1" (princezna1).

No comment…

Norsko

Litevec vazebně vězněný pro podezření z krádeže v trestnici Vadsoe v nejsevernější části Norska doslova vyklouzl ven. Svlékl se totiž donaha, pomazal si hubené tělo potravinářským olejem a protlačil se mezi mřížemi. Jeho spoluvězni, rovněž Litevci, který ho chtěl napodobit, se to ale už nepovedlo, protože byl tlustší. „Na Štědrý den se prostě promáčkl mřížemi," řekl agentuře AP Svein-Erik Jacobsen, operační šéf policejního okrsku Oest-Finnmark. Neobvyklý útěk měl ohlas v médiích a po uprchlíkovi bylo vyhlášeno celostátní pátrání. „Byl to dobrý kousek. Jediné skutečně náročné na tom bylo protlačit hlavu a hrudník mříží," připustil Jacobsen. Kvůli tomu se mužům podařilo mírně deformovat mřížové pruty, aby mezi nimi vytvořili trochu víc místa, tlustšímu to ale k útěku nestačilo.

Že by deformoval mříže hlavou?

Polsko

V ošemetné situaci se ani jeptišky nespolehnou jen na modlitby. Přesvědčil se o tom na vlastní kůži zloděj, který si ze svatostánku v polském Tarnowu už odnášel sváteční milodary a jinou hotovost v nezanedbatelné výši 47 000 zlotých (skoro 337 000 Kč). „Řadové sestry se rychle zorientovaly, o co jde, zloděje obklíčily a uvěznily na toaletě. Pak zavolaly policii," oznámil mluvčí místních strážců zákona. Lapka byl natolik šokován či naštěstí příliš duchapřítomnosti nepobral, takže ani v improvizovaném vězení ho nenapadlo zničit usvědčující důkaz spláchnutím lupu.

Amen.

Zdroj: Novinky.cz

Kulturní střípky z roku 2006

Patříte k těm, co na konci každého roku bilancují a vzpomínají na uplynulý rok? Není dobré hrabat se v minulosti, ale proč si s trochou nostalgie nezavzpomínat na předešlé měsíce. Vybrala jsem pár kulturních událostí, které více či méně zasáhly do našich životů. A nedovolila jsem si opomenout jeden ze sportovních úspěchů naší reprezentace. Omlouvám se všem, kteří zde nenajdou události, co by je zajímaly, a já je vynechala.

Leden

Začátek roku byl ve znamení temného elektrického popu – Sazka Arena přivítala skupinu Depeche Mode. A kytarista Martin Gore si noční Prahu moc oblíbil.

Vyhlašovali se první ceny tohoto roku – anketa Anno 2005. Kategorii žen vyhrála Lucie Borhyová, mužem roku se stal dnes již na Nově nepracující Pavel Zuna. Jako nejoblíbenější pořad byl oceněn seriál Ordinace v Růžové zahradě.

Únor

Jako tradičně i letos proběhlo udílení Českých lvů za rok 2005, cen České filmové a televizní akademie. Konalo se 25. února v pražské Lucerně. A dopadlo následovně (červeně je vítěz, černě ostatní nominovaní):

HLAVNÍ KATEGORIE

Nejlepší film

Příběhy obyčejného šílenství (producenti Pavel Strnad, Milan Kuchynka - Negativ)

Sluneční stát (producent Čestmír Kopecký - První veřejnoprávní)

Štěstí (producent Pavel Strnad - Negativ)

Nejlepší režie

Bohdan Sláma - Štěstí
Martin Šulík - Sluneční stát
Petr Zelenka - Příběhy obyčejného šílenství

na fotce režisér Bohdan Sláma

Nejlepší scénář

Bohdan Sláma - Štěstí
Jiří Stránský - Kousek nebe
Petr Zelenka - Příběhy obyčejného šílenství

Nejlepší hudba

Vladimír Godár - Sluneční stát
Karel Holas - Příběhy obyčejného šílenství
Martin Smolka - Kousek nebe

Nejlepší střih

Jiří Brožek - Sluneční stát
Tonička Janková - Mír jejich duši
Aleksi Raij – Restart

Nejlepší herec v hlavní roli

Pavel Liška – Štěstí
Ivan Trojan – Příběhy obyčejného šílenství
Jan Tříska – Šílení

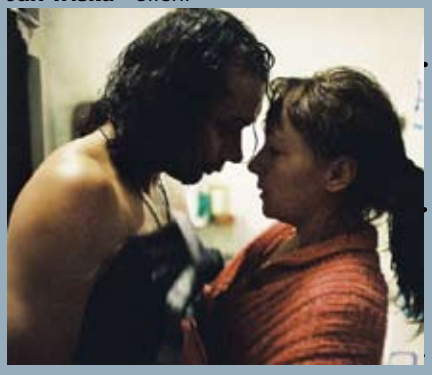

Nejlepší herec ve vedlejší roli

Petr Forman – Kousek nebe
Miroslav Krobot – Příběhy obyčejného šílenství
Bolek Polívka – Štěstí

Nejlepší herečka v hlavní roli

Vilma Cibulková – Krev zmizelého
Eva Holubová – Skřítek
Tatiana Vilhelmová – Štěstí

Nejlepší herečka ve vedlejší roli

Nina Divíšková – Příběhy obyčejného šílenství
Anna Geislerová – Štěstí
Simona Stašová – Román pro ženy

Nejlepší kamera

Martin Duba - Kousek nebe
Marek Diviš - Štěstí
Martin Šácha - Sametoví vrazi

Nejlepší zvuk

Jan Čeněk - Štěstí
Michal Holubec - Příběhy obyčejného šílenství
Michal Houdek - Kousek nebe

Nejlepší výtvarný počin

Marek Jícha, Tomáš Vorel a Petr Král - Skřítek
Eva Švankmajerová a Veronika Hrubá - Šílení
Jiří Maxa, Jan Němec, Jaromír Pesr - Toyen

Dlouholetý umělecký přínos českému filmu

Jan Němec

Nejnavštěvovanější film

Román pro ženy

VEDLEJŠÍ KATEGORIE

Nejlepší zahraniční film:
Zlomené květiny (režie: Jim Jarmusch, USA)
Cena filmových kritiků: **Štěstí**
Cena čtenářů časopisu Premiere: **Štěstí**
Nejlepší plakát: **Eva Švankmajerová - Šílení**
Plyšový lev: **Kameňák 3**

Cena Sazky

1. místo: **Irena Hejdová - Děti noci**
2. místo: **Vladimír Poštulka – Blues pro Stalina**
3. místo: **Markéta Bláhová, Zdeněk Tyc – Eldorádo**

Už v úvodu jsem uvedla, že jednu ze sportovních událostí si vynechat nedovolím. Byl konec února 2006 a ZOH v Turíně se chýlily ke konci. A Kateřina Neumannová ve svém posledním olympijském závodě vybojovala zlato. Ve svých třiatřiceti letech překonala nejen své soupeřky, ale potýkala se i s virózou. Svůj vítězný den sama považuje za druhý nejkrásnější den ve svém životě. Tím prvním je den narození její dcery Lucinky.

Kromě Lvů se předávala také korunka České Miss pod taktovkou Michaely Maláčové. Zlato získala Renata Langmannová, stříbro Mirka Košťanová a bronz Barbora Kolářová.

březen

I v březnu se předávaly ceny. Tentokrát hudební - Akademie populární hudby udílela Anděly za rok 2005.

I v březnu se předávaly ceny. Tentokrát hudební - Akademie populární hudby udílela Anděly za rok 2005.

Výsledky:

Skupina roku
CHINASKI

Objev roku
CLOU

Album roku pop & dance
MONKEY BUSINESS – Kiss Me On My Ego (Sony BMG)

Album roku rock
DUSILOVÁ LENKA – Mezi světy (Universal Music)

Zpěvačka roku
DUSILOVÁ LENKA

Zpěvák roku
KOLÁŘ PETR

Skladba roku
CLOU – Island Sun (Lukáš Vyhnal, Bugsy)

Videoklip roku
ANNA K – Cukr (režie Jakub Kohák)

Nejlepší zvuková nahrávka roku
MONKEY BUSINESS – Kiss Me On My Ego (Sony BMG) (zvuk: Roman Holý, Pavel Větrovec ml.)

Nejlepší obal roku
BITTOVÁ IVA - Elida (Indies Records) (Přemysl Štěpánek, Iva Bittová)

Událost roku
COLOURS OF OSTRAVA

Cena prezidenta APH za charitativní počin
Martina Kaderková a Aneta Langerová - Aneta pro Světlušku

DVD roku
TATA BOJS – Nanotour (Warner Music)

HARD & HEAVY
ADOR DORATH - Symbols (Shindy Productions)

FOLK & COUNTRY
JIŘÍ SMRŽ - Poslední láska (Ji-Ho Music)

ALTERNATIVNÍ SCÉNA
EMEMVOODOOPÖKA - Dort jak brus (Silver Rocket Records)

WORLD MUSIC
PLOCEK & ŠURANSKÁ - Písňobraní (Indies Recods)

JAZZ & BLUES
VERTIGO QUINTET - Vertigo Quintet (Amplion Records)

HIP-HOP & R-N-B
ORION - Teritorium II (Terorist? Records/ Sony BMG)

HUDEBNÍ WEB
Kryštof - www.krystof.net

Zatímco v Čechách se udíleli Andělové, Hollywood přivítal na červeném koberci nejslavnější hvězdy filmového plátna – v únoru se zde předávali Oscaři. Prvního Oscara si odnesla herečka Reese Witherspoon za roli June Carter ve snímku Walk The Line.

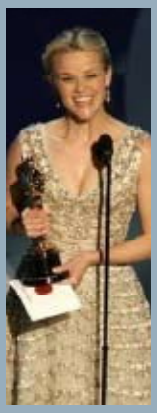

A aby toho oceňování nebylo málo, Ivana Jirešová, kterou známe ze seriálu Ordinace, se stala v divácké anketě Týtý 2005 Objevem roku. Jan Kraus díky svému pořadu Uvolněte se, prosím, získal hned dvě ocenění.

Do Čech také přijel Daniel Craig, který tu točil několik scén do nové bondovky Casino Royale, která měla premiéru letos na podzim.

duben

Karel Gott, alias božský Kája, má třetí dceru. Jeho přítelkyně Ivana Macháčková mu 30.4.2006 porodila holčičku. Jmenuje se Charlotte Ella Gottová. V šestašedesáti letech jde o úctyhodný výkon a mnohonásobný slavík tím jen potvrdil své kvality. V rozhovoru pro

rádio Impuls Gott uvedl: „Je to pocit nezapomenutelný. Krásně je taková jako vyžehlená, spokojená a některé rysy už tam poznávám. Když se někdy podívám na sebe do zrcadla, tak mně to odpovídá.“ Nemůžeme mu odepřít ani smysl pro humor.

Začátkem dubna se konala konkurenční soutěž Miss ČR Miloše Zapletala. První byla Taťána Kuchařová, druhá Katka Pospíšilová a třetí Renáta Czadernová. A že šlo o skutečně dobrý výběr se potvrdilo o pár měsíců později.

květen

Po dlouhé a těžké nemoci zemřel člen činohry Národního Divadla v Praze Boris Rösner. Bylo mu pětapadesát let, působil také jako režisér nebo pedagog divadelní fakulty AMU. Ztvárnil řadu rolí ve filmech i v televizi, jeho nezapomenutelný hlas věrně známe z dabingu. Česká republika přišla o jednoho z nejcharizmatičtějších herců.

V květnu Prahu navštívila kontroverzní módní návrhářka Vivien Westwoodová. Ve španělském sále Pražského hradu představila přehlídku, která předvedla její tvorbu od počátku 70. let až po současnost. Inspiraci prý čerpá v historie, ale také v sexshopech. Ač je jí šedesát pět let i dnes šokuje svým zjevem i názory. Mezi prvky punku, co proslavila, patří třeba kožené bundy pocákané sprejem, spínací špendlíky nebo psí obojky. Navrhovala oblečení pro Sex Pistols. Ve Velké Británii byla v letech 1990 a 1991 vyhlášena návrhářkou roku, pyšní se šlechtickým titulem, který obdržela od Alžběty II.

červen

Červen byl ve znamení koncertů. Jako první zde hrála americká streetrocková kapela Guns´n´Roses, která jako tradičně nechala své fanoušky čekat až do půlnoci. Věrní fanoušci tvrdí, že „už to není, co to bývalo".

Podruhé v Praze hráli Red Hot Chili Peppers. A na rozdíl od svého prvního vystoupení v České republice dohráli do konce.

A ani domácí umělci nelenošili. Jarek Nohavica si pro svůj koncert vybral halu, která byla určena k demolici. Zahrál své nejslavnější skladby, k natočení CD a DVD pozval polský štáb a dojal téměř celé publikum.

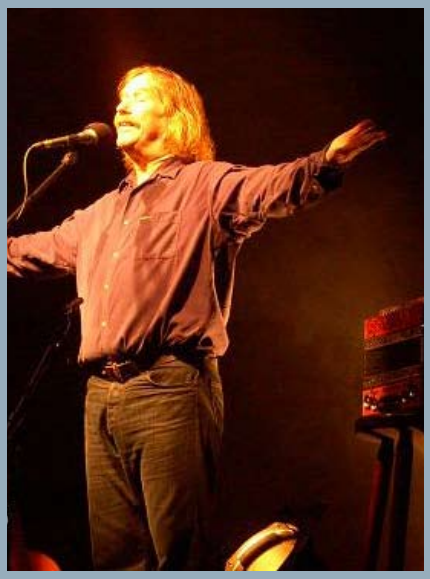

Skončila nám druhá řada reality show Vyvolení, kterou vyhrál partner Renaty Kajdžas Tony Jalovec. Ač ve vile slíbil svým kamarádům hory doly, dnes už na to nějak pozapomněl.

červenec

Přelom června a července každoročně patří karlovarskému filmovému festivalu. Letošní 41. ročník navštívil asijský režisér Kim Ki-duka, Andy Garcia, Tom Wilkinson, Danny Huston, Danny Trejo (o kterém se říká, že je to nejošklivější Mexikánec na světě), ale navštívili ho světové topmodelky jako Hana Soukupová nebo Helena Christensenová. Na poslední chvíli svou účast odvolal francouzský režisér Luc Besson a francouzská herečka Jacqueline Bissetová.

V červenci zde také poprvé zahrál Eric Clapton alias Slowhand. Lidé byli nadšeni, při největších hitech zpívali společně s ním refrén, tleskali na začátku, uprostřed i na konci písní. Clapton se jen usmíval. Potvrdil tím svoje skromné chování a pokoru ke svým posluchačům.

Své evropské turné v Praze uzavíral také James Blunt, který zde zároveň strávil pár dnů dovolené se svou přítelkyní modelkou Petrou Němcovou. Mladé dívky při vystoupení plakaly, tisíce diváků tančily a on dokázal, že jeho projev je emotivní i naživo.

Možná, že díky vystoupení zpěváka Manu Chao, měl letos festival Rock for People rekordní návštěvnost, přes dvacet tisíc diváků. Stal se festivalem roku.

Ještě jsem zde nezmínila ani jeden sňatek, přestože jich bylo v letošním roce opravdu mnoho. Bohužel, spousta z nich také v roce 2006 skončila rozvodem. Ale jeden přesto uvedu – v letošním roce byl schválen zákon o registrovaném partnerství, čehož využili partneři Pavel Vítek a Janis Sidovský. Po osmnácti letech soužití si na Karlštejně splnili svůj sen.

srpen

Jeden z našich nejznámějších stylistů, Daniel Procházka spáchal sebevraždu. Šestadvacetiletý Daniel oblékal například Lucii Bílou nebo Kateřinu Kornovou, které se chtěl podobat a také společně vedli rubriku Módní policie ve společenských časopisech. Také pracoval jako módní stylista v časopisech Elle či Marianne, nějaký čas se živil modelingem. K tragédii došlo v jeho bytě, údajně spolykal prášky z nešťastné lásky.

září

Dlouho se spekulovalo, jestli královna popu skutečně bude koncertovat v Praze. Madonně se nelíbí nelegální šíření hudby, kterému se u nás velice daří. Nakonec skutečně v rámci světového turné Confessions Tour prijela a 6. a 7. září zazpívala v pražské Sazka Areně. Vstupenky na oba koncerty se prodaly během dvou hodin. Šlo o velkolepou show, která nemá v ČR obdoby.

Další zahraniční hvězdou koncertující v ČR byli Pearl Jam, kteří předvedli, jak vypadá novodobý grunge. A dokázali, že zdaleka nejde o mrtvý styl.

říjen

O to, že byl rok 2006 pro Českou republiku mimořádně úspěšný se postarala také Taťána Kuchařová. Mladičká, cílevědomá a navíc výrazně krásná dívka se stala Miss World. Poprvé za celou historii této soutěže vyhrála Češka. Nejdříve okouzlila Polsko a při finálovém večeru ve Varšavě i porotu. Ta na ní údajně kromě krásného obličeje oceňovala i brilantní angličtinu, zdravé sebevědomí a šarm.

V říjnu do Prahy přiletěla Salma Hayek. Nezdržela se však dlouho, natočila s Tomášem Hanákem reklamu na Campari a zase odletěla.

listopad

V Praze již potřetí koncertoval Bryan Adams. Předvedl své příjemné hity a nadchl přítomné diváky. Poté odešel na večeři se svou českou kamarádkou Terezou Maxovou.

prosinec

V prosinci se předávali Slavíci. Již v pořadí druhého si odnesla skromná Aneta Langerová, v mužské kategorii se opět nic nezměnilo a vyhrál ji Karel Gott. Slavíka v kategorii skupina si odnesl Divokej Bill.

Do Prahy přijely koncertovat hned dvě americké zpěvačky. Jako první Pink, která si užila jak svůj energický koncert, tak nákupy po Praze druhý den. O pár dní později fanoušky roztančila Christina Aquilera, která zde pro změnu oslavila své narozeniny.

Skončila také třetí řada soutěže Česko hledá SuperStar. A tou se stal Zbyněk Drda. Druhý skončil David Spilka, třetí Leona Černá. Uvidíme, jestli to budou oni, kteří hýbnou pořadím Slavíků v příštím roce.

Ještě jedna soutěž v prosinci skončila – Star Dance. Se svou taneční partnerkou vyhrál Roman Vojtek. Překvapením soutěže se stal Václav Vydra, který vyvrátil předsudky, že se k tančení nehodí. Navíc diváky uměl pobavit.

V prosinci, v čase Vánočním, hudební svět zasáhla nepříjemná zpráva – zemřel jeden z nejvýznamnějších zpěváků populární hudby – James Brown. Bylo mu třiasedmdesát let, ale do poslední chvíle se snažil žít tak, jak to miloval. Ještě v listopadu koncertoval v Praze, kde ho přivítalo četné publikum. Brown je pokládán za praotce soulu, ale výrazně ovlivnil i jiné hudební styly jako funk, hip hop, rap nebo disco. Právem se mu říká Mr. Dynamite. Velký důraz kladl na sexuální náboj, ale také bojoval za rovnoprávnost černochů. Těžko uvěřit, že tento zpěvák, kterému patří hity Sex Machine nebo I Got you (I feel good), patří do éry Martina Luthera Kinga nebo prezidenta Kennedyho. A stejně jako na ně ani na Jamese Browna se jen tak nezapomene. ***hku***

Slavíci

Co na to náš redaktor Rudolf Klusal?

V Čechách opět proběhl „galavečer" (jak tomu Nova s oblibou říká) soutěže Český slavík (dříve se soutěž jmenovala Zlatý slavík). Nekoukal jsem. Ne proto, že by mě nezajímalo, kdo to vyhraje, kdo byl nominován a tak dále. Ale nekoukal jsem z prostého důvodu - všechno už jsem viděl. Nemusím ani koukat a vím, jak to mohlo probíhat. Tu zazpívala (z playbacku samozřejmě) Lucie Bílá, tu si Sámer popovídal do rytmu, na housle si zahráli Divokej Bill. Kabáti nehráli, ale vítězili. A možná, možná přijde i pan Karel? Velký Karel, který to „opět nečekal"?

Už mi celá tahle soutěž leze krkem. Je to trapnost nad trapnost. Ale co se dá dělat - národu, kde dva a půl miliónu lidí najednou kouká na Rodinná pouta, se asi nezavděčíme opravdovou hitparádou, opravdovou soutěží (ať žije MTV). Ale beru to i z lepší stránky - když dávají v televizi věci na takové úrovni, alespoň si nekazím oči u televize a mohu se věnovat běžným prožitkům života :-) - rkl -

rubrika

Světem sportu

Severní Amerika I.

redaktorka Jana Roubová

Vítejte u první části seriálu Světem sportu. Prostřednictvím pravidelné rubriky bychom, Terez a já, chtěly čtenářům přiblížit různé sporty všech světových kontinentů (tedy kromě Antarktidy), jejich pravidel, historie, oblíbenosti a zajímavostí jich se týkajících. Abychom ale nenosily dříví do lesa, soustředily jsme se na sporty našinci méně známé, popř. vůbec neznámé, leč zajímavé. Doufáme, že se Vám čtenářům seriál zalíbí natolik, že se k němu budete rádi a pravidelně vracet.

Baseball

Sportem, na který padla volba první, je baseball. Někteří jeho pravidla možná již znáte, ale neuškodí osvětliti je i ostatním, nezasvěceným. Baseball jest hra pálková, odehrávající se mezi dvěma týmy, každé o devíti hráčích. Baseballové hřiště (viz přiložený obrázek), přibližně čtvrtkruhového tvaru, je

rozděleno na vnitřní (infield) a vnější (outfield) část. Vnější – rozlehlejší - je v podstatě pouze travnatá plocha obklopující vnitřní část. Právě ona vnitřní část je dějištěm podstatné části hry. Obsahuje čtyři mety (bases), jednu domácí (home base) a tři další. Jednotlivé mety jsou od sebe vzdáleny zhruba 28 m (90 stop). První, druhá a třetí meta jsou čtvercového tvaru, polštářovitého charakteru, vyplněného měkkým materiálem. První a třetí meta jsou umístěny uvnitř pole, druhá leží svým středem přesně na rohu přilehlých stran. Domácí meta (již nepolstrovaná) ve tvaru pětiúhelníku směřuje svým pátým rohem z vnějšku přímo do domácího rohu. Celková délka hřiště počínaje domácí metou a pokračujíc podél první a třetí mety, měří zhruba 100 m – prodloužením postranních čar, směrem od domácí mety prodlouženou osou protínající metu druhou, dosahuje vzdálenost zadní čáry hřiště zhruba 120 m. V prostředku vnitřního hřiště leží tzv. pitch – místo, odkud se nadhazuje; pitch je vyvýšen o 10 palců nad úrovní domácí mety a je označen nadhazovací metou.

Baseballový míček, jehož jádro je vyrobeno z korku, omotáno vlnou a povrch potažen dvěma sešitými kusy

hovězí či koňské kůže, váží zhruba 150g. Pálka (baseball bat) je vyrobena ze dřeva délky max. 42 palců, kulového tvaru a zakončena hlavicí pro lepší držení. Helmy jsou povinné pro všechny pálkaře a chytače. Mají předepsané ochranné krytky uší, chytač má ještě navíc obličejovou drátěnou masku a chrániče těla, kolen a holení. Samozřejmostí jsou kožené rukavice, bez kterých by se míček jen stěží a dosti bolestivě chytal.

Tým, jak již bylo zmiňováno, se skládá z devíti hráčů. Každý z nich má svou specifickou úlohu v poli a je tudíž důležitou součástí hry. Začneme tedy tzv. jádrem: nadhazovač (pitcher), chytač (catcher) a pálkař (batter). Nadhazovač spolu s chytačem de facto řídí celou hru. Chytač během hry dává nadhazovači znamení počtem prstů o tom, jakým způsobem a kam má míček hodit, nadhazovač naopak buďto souhlasí nebo nesouhlasí. Oba se snaží odhadnout na základě předchozího zápasu nebo tréninku, jak bude pálkař reagovat a co by na něho mohlo eventuálně platit, aby byl vyautován. Nadhazovač má ve svém arzenálu několik druhů nadhozů, rychlý (fastball), pomalý, který se ale zdá být na první pohled rychlý (change-up), stočený (curve ball), který na poslední chvíli změní trajektorii a nebohého pálkaře dokonale zmate.

Metaři (infielders) na první, druhé a třetí metě doplněni o tzv. shortstop – metař, který se flexibilně pohybuje v okolí druhé mety a podle potřeby kryje druhého metaře, když právě tento kryje prvního metaře. První a třetí metař mají za úkol jistit svoji metu na straně blíže ke druhé metě a snažit se vyautovat běžce (runner), který odpálí míček. Druhý metař stojí napravo od

své mety a vykrývá prostor mezi druhou a první metou. Mimo to je také mezičlánkem pro hráče ve vnější části pole, kteří, chytíc míček, snaží se jej dostat dovnitř pole a vyautovat běžce. Pokud některý z infielderů chytí odpálený míček, hází ho prvnímu metaři a tím se snaží vyautovat pálkaře, který tento míček odpálil. Metaři mají taktéž za úkol sledovat nadhazovače, který

může kdykoli během nadhazování hodit míček právě jim, aby se pokusil vyautovat běžce tzv. kradoucího metu (stealing) – běžci mají povoleno se přemisťovat mezi metami ve chvíli, kdy je míček ve hře (např. právě když se chystá nadhazovač házet).

však může také rozhodnout míček ulít (bunt), tj. odpálit ho jen částečně, tím dá možnost hráči na kterékoli metě k posunu alespoň o jednu metu. Sice tím ve většině případů obětuje sám sebe, pro družstvo se tím ale zvyšuje šance na získání tolik potřebných bodů. Odpálí-li míček do autové zóny (faul ball), má možnost dále odpalovat, i když již před tím získal dva striky. Dotkne-li se míček při nadhozu pálky, ale přesto skončí v chytačově rukavici, jedná se o strike. Podaří-li se nadhazovači hodit míček mimo strikovou zónu čtyřikrát a pálkař se je nesnaží odpálit, posunuje se pálkař na první metu bez toho, aby ho mohl bránící tým vyautovat (tzv. walk). Stane-li se, že je pálkař zasažen míčkem bez toho, aby se mu snažil vyhnout, má právo se posunout na první metu aniž by musel dále odpalovat. Ve chvíli, kdy pálkař odpálí míček a dostane se na první metu, stává se běžcem a snaží se postupně oběhnout všechny mety, aby

Pálkař při odpalování má na své rozhodnutí, jak nebo zdali vůbec odpálit míček, zhruba 1/10 sekundy, během níž se snaží zjistit, je-li míček ve strikové zóně či mimo ni a podle toho zareagovat. Je-li míček hozen nad domácí metu ve výšce mezi jeho koleny a rameny, musí jej odpálit. Neodpálí-li ho nebo netrefí-li se, získává jeden out. Za tři outy je ze hry venku a nastupuje další pálkař v pořadí. Odpálí-li míček, odhazuje pálku a snaží se co nejrychleji doběhnout na první metu, dříve nežli ho bránící hráči vyautují. Pokud je míček po odpalu chycen ještě v letu, a to jak uvnitř hřiště, tak vně, je hráč automaticky vyautován. Je-li ovšem míček hozen mimo strikovou zónu, nemusí ho odpalovat. Pálkař se získal pro svůj tým bod (run). Dostane-li se po odpalu na první metu, jedná se o tzv. single, doběhne-li na druhou metu, jde o double, skončí-li na třetí, pak je to triple a přeje-li mu štěstí a dostane se zpět až na domácí metu, pak se jedná o home run a získává tím pro své družstvo bod. Pokud již před odpalem jsou na ostatních třech metách další hráči, říká se tomu mety naplněny, přičemž hráči na druhé a třetí metě jsou v pozici skórovací, tzn. při odpalu mají největší šanci na získání bodu pro svůj tým. Má-li pálkař dostatek štěstí při takto naplněných třech metách a podaří-li se mu odpálit míček za hradbu hřiště v neautové zóně, získá tím pro svůj tým cenné čtyři body, tzv. grand slam.

Abychom ale nezapomněli na zbylé tři hráče, neméně důležité, zmíníme i je. Polaři (outfielders) mají svoji nezastupitelnou roli ve hře. Zastupují pod-

le potřeby metaře, jsou-li tito právě zaměstnáni jiným úkolem. Každý polař musí být zručný při přihrávání, jelikož jeho hlavním úkolem je po chycení míčku co nejrychleji přihrát nejbližšímu metaři a vyautovat tím běžce. Pravý polař musí být schopen co nejrychleji a co nejpřesněji přihrát prvnímu metaři. Prostřední polař má za úkol pokrýt největší území a přihrávat metařům na druhé metě. Levý polař vykrývá prostor kolem levé autové čáry, kde se snaží chytat většinu odpálených míčků a přihrát je třetímu metaři.

Před každou hrou si oba trenéři určí pořadí (lineup) v jakém budou jednotliví hráči nastupovat k odpalování míčků, a toto pořadí se dodržuje nedojde-li ke zranění některého z hráčů. Zpravidla se jedna hra skládá z devíti částí (innings), každá o dvou polovinách (top, bottom). Hostující tým má vždy přednost, začíná tedy na pálce – útočí, domácí tým v poli – brání. Bránící tým se během hry snaží zabránit útočícímu týmu, aby skóroval. Týmy se prohazují pokaždé, když jsou tři hráči týmu na pálce vyautováni. Každý pálkař získává pro družstvo bod poté, co odpálí míček a postupně oběhne všechny čtyři mety až k domácí. Vyhrává tým, který na konci devátého innings má více bodů. Hra není časově omezena, mezi jednotlivými innings jsou však krátké přestávky pro osvěžení diváků i hráčů. Jedno baseballové utkání se většinou hraje zhruba okolo dvou a půl až tří hodin.

Baseball, jako takový, se stal národním sportem Spojených Států již v 19. století. Byl na nový kontinent přivezen z Britských ostrovů a Irska, našel si však své přívržence i ve Střední a Jižní Americe, Karibiku a Východní Asii. Je oblíbený především z pohledu divácké, ať již na televizní obrazovce či na stadionu. Máte-li štěstí, shlédnete zajímavou podívanou, které z hlediska taktiky, strategie a týmové spolupráce má jen chabou konkurenci.

Lakros

Sport druhý, neméně zajímavý, jsme vybraly lakros. Jeho historie a vývoj jsou vskutku pozoruhodné. Původní podoba lakrosu, vynalezená severoamerickými Indiány, se od té dnešní podstatně liší. První, kdo byli svědky této podívané, byli francouzští osadníci. Podle jejich svědectví bylo jen těžko uvěřitelné, že se nejedná o krvavý boj, nýbrž o společenskou hru. Dali jí také název právě podle hole, se kterou se hrála, la crosse. Hra měla jen několik pravidel, pokud vůbec nějaká; vše, co nebyla přímo vražda, bylo povoleno. Hřiště, nijak neohraničená, mnohdy i patnáct mil dlouhá, zaplnili příslušníci různých kmenů, bez jakékoli ochranné výstroje pouze s pálkami. Jejich počet nebyl nijak omezen, proto není divu, že jich bývaly stovky, někdy i tisíce. Právě při tak hojném počtu a na tak obrovské ploše se odehrávaly zápasy trvající i několik dní, od úsvitu do soumraku. Během hry se hráči snažili zneškodnit své protivníky právě pomocí lakrosových pálek, jakkoli drastickým způsobem, a poté skórovat do předem

označených „branek“. Jako branky sloužily buďto stromy nebo různé balvany, které pak již stačilo míčkem trefit. Míčkům, vyrobeným ze dřeva, vypálené hlíny, jelení kůže nebo kamene, bylo radno se pro jejich tvrdost vyhnout. Některé zdroje dokonce uvádějí, že při ztrátě, či zničení se míček nahrazoval useknutou hlavou nejníže postaveného protihráče... Pravá podstata hry byla však náboženská a spirituální, hrou se kmeny snažili naklonit si a usmířit své bohy, přivést příznivé počasí či vzdát poctu svým zesnulým. Zápasy měly také za úkol řešit různé rozepře a sváry mezi jednotlivými kmeny a byli tedy právem nazývány menšími válkami.

Devatenácté století přineslo hře několik důležitých změn. Lakros přestal být hrou válečnou a získal jiná, dodnes platná pravidla. Počet hráčů byl snížen, hřiště se výrazně zmenšilo, branky získaly svou novou podobu i velikost a hráči byli vybaveni méně zákeřnými pálkami. Hrací doba se také zkrátila z původních několika dní na zhruba jednu hodinu čistého času. Snížila se také úmrtnost hráčů díky kvalitním chráničům a přísným dodržováním pravidel, ale i tak jde o hru velice kontaktní. Díky spolehlivé produkci kvalitních lakrosových míčů také odpadla potřeba obětovat hlavu některého z hráčů, a tím také zachovat stálý poměr družstev.

Novodobé hřiště (viz obrázek), o rozměrech 100m x 54m se středovou čarou, je travnatou plochou rozdělenou na třetiny (obrannou, střední a útočnou). Branky, měřící 1.8m x 1.8m, jsou rozmístěny ve středu vnějších třetin, ne však na samém okraji hřiště jako je tomu např. ve fotbale. Hrací doba 4 x 15 minut dává dostatečný prostor mužstvům k dosažení rozhodujícího výsledku, většinou skóre bývá okolo dvaceti bodů během jedné hry. Dnešní lakrosové hole jsou vyrobeny z lehkých a odolných materiálů, rukověť

bývá hliníková a oko pro výplet většinou z pevného plastu. Délka hole se pohybuje v rozmezí 100 až 180 cm, přičemž gólman má povolenu hůl s větším okem pro výplet, to aby se mu snadněji chytaly případné střely útočícího družstva. Chrániče patří taktéž k

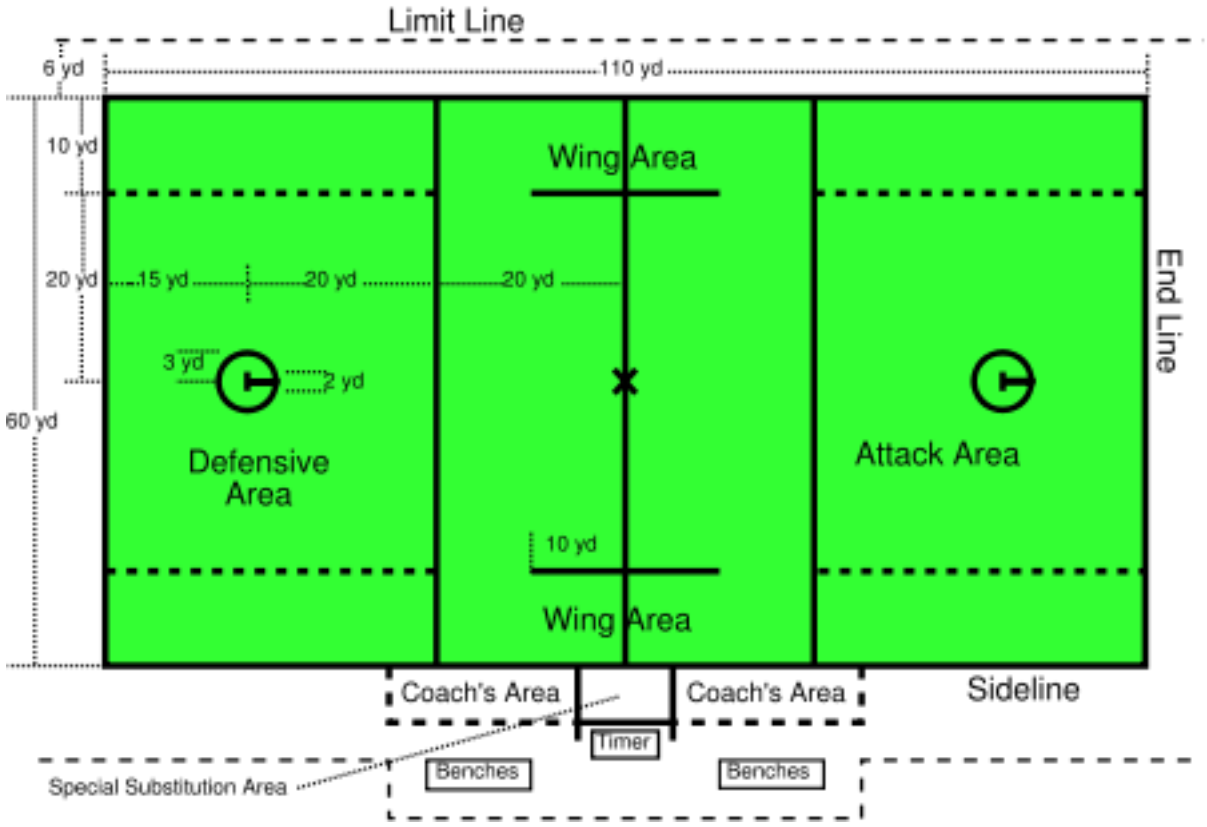

důležitým součástem výstroje. Hráči mají předepsané ochranné helmy s obličejovou částí, chrániče zubů, ramen, loktů a těla, nechybí ani tolik potřebné rukavice a samozřejmě i kopačky s tupými hroty. Každé mužstvo se skládá z deseti hráčů, tři útočníci, tři hráči ve středu hřiště, tři obránci a jeden gólman.

Hra se zahajuje ve středu hřiště tzv. face-off, kdy se dva protihráči postaví proti sobě, položí si hole k nohám. Po

odpískání, kdy rozhodčí mezi ně vhodí míče, hole co nejrychleji seberou a přihrají ostatním. Ti jsou již připraveni na přihrávku a následný útok. S míčkem je povoleno se volně pohybovat, nesmí se ho však žádný z hráčů kromě gólmana dotknout rukou. Hráče s míčkem je povoleno volně bránit, ale pouze od kolen nahoru až po ramena, a to pouze s oběma rukama na lakrosové holi. Rozhodčí má právo hru pozastavit, domnívá-li se, že dojde k výrazné časové ztrátě pro jedno z družstev, popř. v posledních třech minutách hry; jinak čas běží i během rozehrávání. Penalty, zejména časové tresty (od jedné do tří minut podle závažnosti přestupku), se v lakrose udělují za různé prohřešky jako např. útočení na hráče, který nemá míček nebo není v dosahu míčku blíže než 5 m, za bránění pod úrovní pasu nebo nad úrovní ramen, útočení na hráče zezadu, po přihrání, za napadení nechráněných částí protihráče, za držení míčku příliš dlouho, aby záměrně vypršel druhému družstvu čas na případné skórování, za nesportovní chování na hřišti jako je nadměrná hrubost, hádky s rozhodčím, nevhodná gesta a výrazy. Taktéž offsidy jsou trestány, nemá-li útočící družstvo ve svém obranném pásmu alespoň čtyři hráče anebo tři hráče v útočném pásmu střední třetiny.

Lakros má ještě několik, také oficiálních, verzí. Například ženský lakros je dosti podobný svými pravidly i provedením mužskému lakrosu, liší se pouze v několika drobnostech. Hra není tolik kontaktní, na hřišti je dvanáct hráček – tři v útoku, pět ve střední části, tři v obraně a jedna v brance. Hrací čas je také upraven, hraje se 2 x 25 minut. Hráčky mají z předepsané výstroje pouze chrániče očí a zubů. Tresty se udělují kartami; zelená za zdržování hry, žlutá za první penaltu, kdy hráčka jde na trestnou lavici na pět minut, a červená za dvě žluté, většinou se jedná o nesportovní chování a hráčka je vyloučena i z nadcházejícího utkání.

Kromě Spojených Států Amerických se lakros hraje i v Kanadě, Austrálii a Velké Británii. Má však své podoby i v jiných zemích, jeho pravidla však bývají více či méně poupravena. Jinak ovšem lakros neztrácí nic na své oblíbenosti, je hrou divácky velmi zajímavou a vzrušující. I pro laika, který, neznaje pravidel, shlédne alespoň jednu hru, jde o podívanou neméně napínavou.

Ultimate Frisbee

Sportem třetím, dnes tedy závěrečným, jsme zvolily Ultimate Frisbee či jen Ultimate, jak je dnes zkráceně nazýván. V překladu by se dalo použít slovo „mezní" nebo „nejzazší", které vystihuje maximální svobodu jeho pravidel. Ta jsou založena na férovém chování všech hráčů a velmi ctí sportovního ducha. Proto tento sport nepotřebuje rozhodčí, hráči si řídí hru sami, spoléhá se na čest hráčů, jejich ohleduplnost a nepředpokládá se úmyslné porušování pravidel. Hra většinou mívá i své diváky, kteří mohou i v případě potřeby posloužit jako poradci, na které se hráči mohou obrátit, dojde-li mezi nimi k neshodě.

Jde o poměrně novodobou hru, její původ nesahá dále než do let šedesátých. První, kdo hru vymysleli a začali ji provozovat, byli studenti Columbijské střední školy v New Jersey. Pojali ji jako hru pro odreagování od studia a

jiných, hlavu zaměstnávajících aktivit. Studenti ovšem nepatřili mezi atletickou elitu, jejich studijní obory byly vesměs formálního charakteru jako např. žurnalistika, politická studia či divadelní produkce. Odtud také pramení onen gentlemanský způsob hry. Během let osmdesátých se již tato studenty oblíbená hra rozšířila po většině severovýchodních států USA a dnes má dokonce i svou asociaci, založenou v letech 1979 – 1980 (Ultimate Frisbee Association).

Hra s létacím talířem má samozřejmě i svá pravidla. Hraje se ve dvou sedmičlenných družstvech, mohou být i smíšená. Hřiště bývá zpravidla travnaté, měří na délku 110m a na šířku 37m (některé délkové rozměry se však mohou lišit, hřiště může být i kratší, šířka se však zachovává); samotný létací talíř váží mezi 165 a 175 gramy; hrací doba je stanovena na 2 x 15 minut s jednou 5ti minutovou přestávkou a s jedním 5ti minutovým prodloužením při nerozhodném výsledku hry. Každý tým má právo na jeden minutový time-out během každého poločasu. Vybavení hráčů není nijak předepsáno ani omezeno, hráči mají povoleny rukavice, popř. kolenní chrániče.

Před začátkem hry si kapitáni obou družstev hodí mincí. Ten, který vyhraje zvolí pro své družstvo zdali bude zahajovat hru nebo si vybere stranu, kam bude útočit. Při zahajování musejí být všichni hráči na své koncové čáře. Zahajuje se tak, že jeden z hráčů stojících na koncové čáře hodí disk hráčům druhého družstva, jakmile je disk ve vzduchu, smí hráči obou družstev překročit koncovou čáru. Žádný z hráčů zahajujícího družstva se však nesmí dotknout disku dříve nežli se to podaří někomu z protihráčů. Přistane-li disk na zemi bez toho, aby se ho někdo dotkl, získává ho kterýkoli z hráčů družstva, které nezahajovalo hru; přihrává dále z místa, kde disk přistál. Dostane-li se disk mimo hrací plochu, vhazuje se znovu.

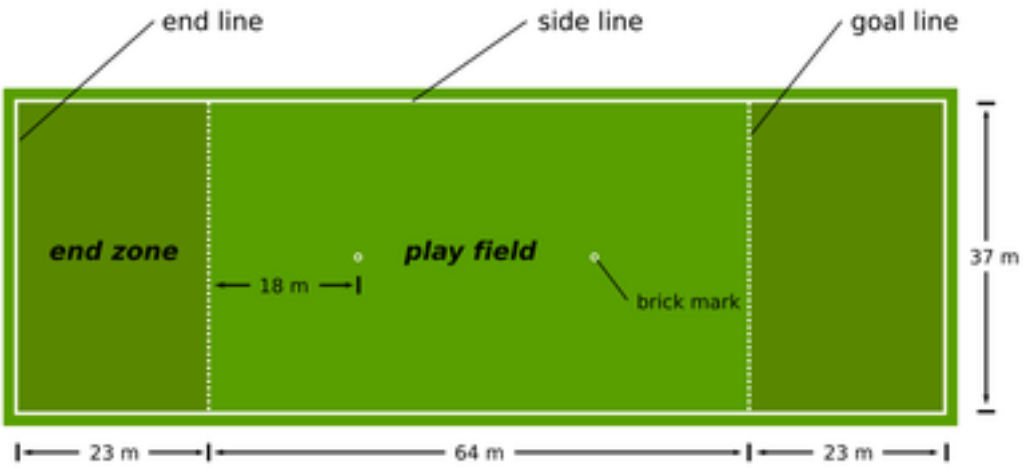

Skóruje se tím, že jeden z hráčů přihraje svému spoluhráči, který v té chvíli stojí za protivníkovou koncovou čarou. Hráč, držící disk, v žádném případě nesmí s diskem za koncovou čáru doběhnout ani ho tam pouze vhodit. Podaří-li se jednomu z týmů skórovat, získává bod. Družstva si poté prohazují strany. Tým, který získal bod, na signál druhého družstva, zahajuje hru – opět se vhazuje. S diskem není povoleno chodit, běhat ani dělat kroky, hráči si nesmí disk ani podávat, pouze přihrávat. Je možné ovšem disk přihrávat kterýmkoli směrem, dopředu, dozadu i do stran, v tomto mají hráči volnou ruku. Obdrží-li hráč disk, jediný pohyb nohou, který má povolen je tzv. pivotování, kdy jedna noha zůstává na zemi a druhou se smí provádět úkroky, nohy se však nesmí prohazovat. Při obraně jeden na jednoho, nemají obránci povoleno se nijak protihráče dotýkat, brát mu z ruky disk či ho jakkoli faulovat. Nepřípustné je jakékoli podrážení nohou, strkání, držení, kopání nebo cokoli, co omezuje volný pohyb hráče v poli. Dojde-li přece jen k faulování, faulovaný hráč zvolá „faul", hra se zastaví a faulovaný hráč získává disk v místě, ve kterém o něj přišel. Stane-li se tak v koncové zóně, získá disk na gólové čáře. Po získání disku má každý hráč 10 sekund na přihrání, nepřihraje-li ve stanoveném limitu, který mu je odpočítáván jeho obráncem, získává disk obránce. Prohrává-li jedno z družstev při poločase nebo i po něm, hra se ukončí, aby se zachovala férovost hry.

Ultimate Frisbee je hra rychlá, dynamická, soutěživá a divácky rozhodně zajímavá, která si své příznivce bezpochyby najde. Pravda, je teprve v plenkách, ale už i v České republice si našla své zastoupení. Díky své nenáročnosti na vybavení a jednoduchosti a férovosti pravidel myslím, že ji čeká celkem slibná budoucnost.

Mistrovství světa Formule1 v roce 2006

12. 3. 2006 na okruhu Sakhir v Bahrainu odstartoval další ročník mistrovství světa vozů Formule 1. Do letošních závodů nastoupilo 11 týmů s 22 jezdci.
První kvalifikaci vyhrál sedminásobný mistr světa Michael Schumacher a hned vedle něj stál na startovním roštu jeho nový stájový kolega Brazilec Felipe Massa. Schumacher svým vítězstvím vyrovnal počet pole positon, které má na svém kontě Ayerton Senna. Ten stál na prvním místě celkem šedesát pětkrát. Obhájce loňského titulu Fernando Alonso skončil až 4. Kvalifikace se vůbec nepovedla Kimimu Räikönenovi, kterému se necelých 5 minut před koncem 1. části kvalifikace poškodilo zavěšení zadního kola a upadlo mu zadní křídlo. Musel tak startoval až z posledního místa.

A v neděli už se jel konečně závod, na který se všichni příznivci této královny motorsportu velice těšili. Start se velmi podařil Fernandu Alonsovi, který předjel třetího Jensona Buttona a zařadil se tak hned za obě Ferrari. Felipe Massa prokázal, že je plným právem druhým jezdcem Ferrari, když za sebou podržel Fernanda Alonsa, aby mohl Michael Schumacher v klidu jet. Po krátké době se Massa dostal ale nečekaně do hodin. Alonso se mu jen taktak stačil vyhnout. Nakonec se Alonso díky rychlé zastávce v boxech dostal před Schumachera a vyhrál tak první závod sezóny. Jako třetí skončil Kimi Räikkönen, který z posledního místa na startu předvedl neuvěřitelnou stíhací jízdu. Čtvrtý dojel Jenson Button. Dobře se také vedlo nováčkovi Nicu Rosbergovi, který ve svém prvním závodě F1 uzmul také svoje první body.

Další závod v pořadí byl závod v Malajsii, kde získal Renault po mnoha letech double. Suverénem závodu byl Giancarlo Fisichella, který proťal cílovou pásku před svým týmovým kolegou Fernandem Alonsem. Jako třetí za nimi dojel Jenson Button s Hondou. Do cíle vůbec nedojel Kimi Räikkönen, který měl hned v 1. kole kolizi s Christianem Klienem. Nedojel ani Nick Heidfeld s BMW, Scott Speed s Toro Rosso, Yuji Ide na Super Aguri a David Coulthard s Red Bullem. Do cíle nedojel ani žádný z Williamsů.

Dále přišel na řadu Australský závod na okruhu v Albert Parku, kde se obvykle sezóna zahajuje. Závod byl velice zajímavý. Do cíle dojelo pouze 12 vozů. 1. Fernando Alonso, 2. Kimi Räikkönen a jako 3. Ralf Schumacher se svou Toyotou. Tradiční tlačenice v první zatáčce Albert Parku se ani letos neobešla beze ztrát. Mezi Kliena a Rosberga se dostal Massa a kolize stála dva posledně jmenované účast v závodě. Po střetu s Coulthardem se s Austrálií rozloučil i Trulli a na trať musel Bernd Mayländer se safety carem.

Velkým překvapením byla havárie Michaela Schumachera. Několikrát chyboval a ve 33. kole jej výlet mimo trať poslal přímo do zdi lemující cílovou rovinku. Obě Ferrari tak byla ze závodu venku. Z pole position startoval Brit Jenson Button, kterému několik metrů před cílem explodoval motor. Daroval tak 5. Místo Giancarlu Fisichellovi, který ho v závěru divoce stíhal.V tomto závodě dokázala Formule 1, že není tak nudnou jak si někteří myslí a že je stále na co se dívat.

Po divoké honičce v Albert parku následovala VC San Marina. Dramatický závod až do posledních kol vyhrál Michael Schumacher, který musel až do konce závodu odolávat tlaku Fernanda Alonsa, který v posledních třech kolech už svůj boj o vítězství vzdal po sérii drobných chyb. Po trpělivém a zodpovědném výkonu dojel na třetím místě Juan Pablo Montoya před Felipem Massou, kterého překonal během závěrečných zastávek v boxech. Až sedmý do cíle dojel Jenson Button, který měl na startu velmi lehký vůz se strategií tří zastávek v boxech. Giancarlo Fisichella první úsek závodu natáhl po neúspěšné kvalifikaci a do cíle dojel na posledním bodovaném místě. Již v prvním kole dramaticky havaroval Christijan Albers, který šel několikrát koly vzhůru po kontaktu s Juičim Idem. Se zlomeným sloupkem řízení odstoupil Jarno Trulli a do cíle nedojel ani jeden z jezdců Red Bullu.

VC Evropy se také velmi podařila Michaelu Schumacherovi, který za sebou udržel Fernanda Alonsa a opakoval tak své vítězství z Imoly. Jako 3. Skončil Schumacherům parťák Massa. Cíl neviděl ani jeden z vozů Super Aguri a Red Bull. Mark Webber skvěle odstartoval z 19. místa, ale odstoupil ze 12. po selhání převodovky.

Montoya odstoupil 6 kol před cílem kvůli technickým problémům na jeho voze. Do cíle se nedostal ani Vitantonio Liuzzi, Ralf Schumacher a Jenson Button.

Fernando Alonso si před domácím publikem ve VC Španělska dojel pro svou další pole positon a vydařil se mu i samotný závod, ve kterém poprvé v životě vyhrál. Jeho stájový kolega Fisichella dojel na 3. místě. Michael Schumacher dojel jako 2. Druhý jezdec Ferrari Massa dojel právě za 3. Fisichellou. Kimi Räikkönen nedokázal vytěžit víc z pátého místa, které získal hned po startu, a stejné mu patřilo i v cíli.

Oproti tomu Juan Pablo Montoya opět chyboval a závod po hodinách nedokončil. Za Räikkönenem dojel Jenson Button, zatímco jeho týmový kolega Rubens Barrichello získal dva body, když jej předjel právě Button. Za ním na poslední bodované pozici dojel ještě Nick Heidfeld s BMW.

V kvalifikaci na VC Monaka byl penalizován Michael Schumacher, který částečně zablokoval trať tak, že ostatní jej už nemohli z prvního místa sesadit. Traťoví komisaři ho ho po tomto divném závěru

kvalifikace posunuli na poslední místo na startovním roštu a pole position tak získal Alonso. S přispěním safety caru a soupeřů pak v Monte Carlu vyhrál. Vyhrál po té poté, co se jeho nejbližší soupeři Räikkönen a Webber dostali do problémů. Druhý s velkou ztrátou do cíle dojel Juan Pablo Montoya. Třetí je na stupně vítězů doprovodil David Coulthard s Red Bullem, když pět kol před cílem ze třetího místa vypadl Trulli. Barrichello se dostal na páté místo, načež si polepšil na čtvrté a s vypětím všech sil jej dokázal před pátým Schumacherem udržet. Jezdci od osmého místa po patnácté se sjeli dohromady a vytvořili slušný vláček. Po chvíli je dojeli vedoucí jezdci a začala slušná míchanice, zejména bylo jednoduché poplést si jezdce Renaultu, z nichž jeden byl v regulérním pořadí a druhý o kolo napřed. V důsledku toho se odstupy mezi prvními čtyřmi natáhly. Pak ale nastalo drama.

To když Weberovi odešel motor a na dráhu musel safety car. Jezdci na čele zajeli do boxů, ale Alonso si vedení udržel, nicméně Räikkönenovi odešel motor vzápětí. Komisaři ještě stačili hasicím přístrojem zchladit i pilota samotného a připravit jej na dlouhou cestu do boxů, na druhé místo se dostal Montoya, ale mezi ním a Alonsem bylo mnoho jezdců o kolo zpět. Alonso po restartu s přehledem ostatním ujížděl.

V Silverstone si vítězství vyzvedl opět Alonso. Souboj za ním mezi Räikkönenem a Schumacherem nakonec dopadl lépe pro Němce. Do závodu nastoupili Jarno Trulli a Takuma Sato s novými motory, Franck Montagny v novém voze. Po startu Scott Speed popostrčil Ralfa Schumachera, který v důsledku toho zkřížil cestu Marku Webberovi a všichni tři ze závodu vypadli. Na dráhu musel safety car a těsně před restartem volil Fernando Alonso extrémní taktiku, když v předposlední zatáčce prakticky zastavil. Chvíli po restartu s hořícím motorem vypadl Jenson Button. Ze špičky do boxů jako první zajeli jezdci Ferrari a vzápětí piloti McLarenu. Až poté Fernando Alonso z prvního místa, jeho týmový kolega Giancarlo Fisichella se strategicky dostal před čtvrtého Felipeho Massu. Na začátku druhé poloviny na něj šestý Montoya ztrácel již přes čtvrt minuty. Jezdci BMW Nick Heidfeld a Jacques Villeneuve získali zbývající body. V tomto závodě tak bodovaly jen 4 týmy: Renault, McLaren, Ferrari a BMW.

Další velkou cenou je v závodním kalendáři VC Kanady. Fernando Alonso poprvé vyhrál dramatickou Velkou cenu Kanady, kterou ovlivnily dva výjezdy safety caru. Kimi Räikkönen po problémech při obou pitstopech nedokázal získat více než druhé místo, které navíc v posledním kole ztratil! Druhý dojel Michael Schumacher jen chvíli za Alonsem, třetí Räikkönen, Fisichella po penalizaci za ulitý start čtvrtý.

Dále se jelo v USA, kde loni startovali jen týmy na pneumatikách Bridgestone, protože Michelin přivezl špatné směsi.

Stejně bezkonkurenčně jako prolétlo Ferrari kvalifikací si počínala stáj z Maranella i při VC USA. Důležité vítězství si připsal Michael Schumacher a stáhl o 6 bodů náskok vedoucího muže šampionátu Fernanda Alonsa, který skončil až pátý. Double Ferrari zajistil druhým místem Felippe Massa. Silnějším z dvojice jezdců Renaultu byl tentokrát Giancarlo Fisichella a na stupních vítězů mu vedle pilotů Ferrari patřilo třetí místo. Další body pro Toyotu zajistil čtvrtým místem Jarno Trulli, zatímco jeho kolega Ralf Schumacher musel ze stejné pozice odstoupit 10 kol před koncem. Šestá příčka patřila Rubensovi Barrichellovi, který po odstoupení Jensona Buttona dovezl body pro Hondu, sedmý skončil David Coulthard. První bod za osmé místo pro Toro Rosso si na úkor Nica Rosberga připsal Vitantonio Liuzzi, když se dokázal před jezdce Williamsu protáhnout 18 kol před koncem. Jako poslední do cíle dojel tedy Nico Rosberg s Williamsem a skončil tak na 9. místě. Z jezdců, kteří závod dokončili byl jediný, který nezískal ani 1 bod.

Kolotoč F1 se zase přesunul zpět do Evropy a jela se domácí VC Renaultu - VC Francie. Michael Schumacher si v Magny Cours bezproblémově dojel pro letošní čtvrté vítězství. Na okruhu v Nevers to bylo navíc jeho rekordní osmé prvenství. Co je však důležitější, stáhl další dva body z náskoku Fernanda Alonsa, jenž skončil druhý. Úspěšný víkend pro Ferrari završil třetí příčkou Felipe Massa. 84 000 diváků vidělo v pětatřicetistupňovém horku další úspěšný závod pro Toyotu. Navzdory odstoupení Jarna Trulliho, dokázali Japonci díky Ralfu Schumacherovi ukořistit čtvrté místo a nechali za sebou oba McLareny a druhý Renault Giancarla Fisichelly. Ačkoliv byl lépe umístěným jezdcem McLarenu pátý Kimi Räikkönen, pozornost se směřovala spíše na staronového debutanta Pedra de la Rosu, který u McLarenu vystřídal Montoyu. Pedru de la Rosovi nakonec po solidním výkonu patřila 7. příčka. Poslední bod za osmé místo si se svým BMW uhájil před Davidem Coutlhardem Nick Heidfeld.

„Šampionát máme nyní ve svých rukou," znělo Michaelovi Schumacherovi z rádia poté, co své Ferrari dovezl před týmovým kolegou Felipem Massou k bezproblémovému vítězství ve Velké ceně Německa a dalšímu double stáje z Maranella. Nejlepším z ostatních byl držitel pole position Kimi Räikkönen na McLarenu. Ferrari navázalo na svoji formu z předchozích závodů, zatímco Renault se tentokrát musel spokojit s pátým místem Fernanda Alonsa a šestým Giancarla Fisichelly.

Za tým Super Aguri startoval po několika závodech vedle Takumi Sata opět Japonec a to Sakon Yamamoto.

Na startu si dobře počínal Alonso, který ovšem ztratil ve vlásence, kde došlo k několika strkanicím. Ta nejvážnější se odehrála mezi Ralfem Schumacherem a Davidem Coulthardem. Jen o pár zatáček dál z trati vylétl Nico Rosberg a narazil do bariéry z pneumatik, kde pro něj Grand Prix Německa skončila. Do boxů na konci první kola museli po kontaktech se soupeři Villeneuve, R. Schumacher a Heidfeld. Zakrátko rozšířil, očividně pro technické problémy, seznam odstoupivších Pedro de la Rosa s McLarenem, o mnoho více se při své premiéře nesvezl ani Yamamoto. V boxech musel ještě před prvními zastávkami v boxech vzdát i Nick Heidfeld na BMW. Honda zaznamenala další selhání svého osmiválce, když se Barrichelův vůz vzňal krátce po první zastávce v boxech. Ralf Schumacher si díky penalizaci za nedodržení rychlosti zopakoval průjezd boxovou uličkou. Podobně byl trestán i Tiago Monteiro, pilot Midlandu však ignoroval modré vlajky. Dvakrát se na trati střetli jezdci Red Bullu a Toyoty a v obou případech byl úspěšnější japonský tým. Jarno Trulli vybojoval při poslední zastávce v boxech aktuálně osmou příčku na úkor Christiana Kliena. 13 kol před koncem si Ralf Schumacher zopakoval s Coulthardem souboj ve vlásence. Tentokrát se však duel obešel bez kontaktu a Němec se bez problémů dostal na desáté místo.

Ani VC Maďarska se neobešla bez pořádné podívané. Jel se mokrý závod. Start závodu na mokrých podmínkách přinesl skvělou podívanou: Massa se propadl pořadím dolů, naopak M. Schumacher s Alonsem se rychle dostali na hranici první pětky, Barrichello na mokrých pneumatikách získal druhé místo, zatímco ostatní jezdili spíše na přechodných. Brazilec také musel po pěti kolech do boxů pro jiné. Ještě před tím si Alonso podal M. Schumachera, Španělovi však očividně daleko lépe seděl vůz v zatáčkách. O chvíli později se před Schumachera dostal i Jenson Button a Christian Klien, který startoval z boxů v náhradním voze, dostal hodiny a vypadl ze závodu. V něm nepokračovali v tu chvíli už ani Yamamoto a Webber. Felipe Massa se trápil a za M. Schumachera se brzy dostal také Fisichella. Alonso a Button byli v té době nejrychlejšími, Španěl se brzy dostáhl na druhého de la Rosu, který také dobře odstartoval. Rozdíl v trakci byl markantní zejména v souboji mezi M. Schumacherem a Fisichellou, mezi oběma jezdci došlo k mírnému kontaktu, o kolo později to bylo v poslední zatáčce ještě tvrdší. Na druhém konci rovinky Fisichella Schumachera předjel, ten ale uklouzl a rozbil si o Renault přední křídlo. Fisichella pak o dvě kola později zase svůj vůz o bariéru z pneumatik a ze závodu odstoupil. Robert Kubica první hodiny v úvodu závodu ustál, při druhých už ale přišel o přední křídlo. Po havárii skončil také Nico Rosberg, který se opřel do pneumatik. Alonso převzal vedení, když ostatní zajeli do boxů ke své regulérní zastávce v boxech, ovšem jak Räikkönen, tak M. Schumacher poté začali zajíždět významně horší časy, Alonso před svou zastávkou o kolo předjel M. Schumachera.

Pak ale Kimi Räikkönen dojel Vitantonia Liuzziho, který nedostal lepší nápad než náhle zpomalit v závodní stopě a Fin si o něj rozmlátil auto. Oba ze závodu odstoupili a na trať vyjel safety car, Alonso po své zastávce zůstal první, na druhé místo se dostal Button, třetí de la Rosa, M. Schumacher byl před restartem sedmý. To už nepršelo a trať byla v některých místech dokonce suchá. Po restartu na konci 31. kola se Massa a R. Schumacher dostali do křížku a M. Schumacher do hodin. Fernando Alonso se pak na moment dostal do problémů, nejspíše s řazením, ale to rychle pominulo. Velmi rychlý Button však stahoval jeho náskok, zatímco Barrichello na rovince mával rukama tak jakoby oslavoval vítězství. Felipe Massa se propadal dále pořadím dolů, zatímco Michael Schumacher zajížděl nejrychlejší kola, která si vyměňoval s druhým Buttonem. Ten sjížděl Alonsa a trať pomalu osychala, přesto si Massa nechal nasadit přechodné pneumatiky při své zastávce v boxech, podobně jako Scott Speed, i když před tím do rádia prohlásil, že už by to na suché bylo. Jenson Button a M. Schumacher si ovšem ponechali svou sadu z předchozího stintu, zatímco Barrichello, Alonso, de la Rosa nasadili suché. Ovšem chvíli po návratu na trať se Alonso dostal do problémů s pravým zadním kolem, ze závodu odstoupil. Jenson Button převzal vedení. Michael Schumacher byl v tu chvíli na třetím místě za Heidfeldem. Třetí Pedro de la Rosa mílovými kroky stahoval druhého Schumachera, načež se jej pak párkrát pokusil předjet, ale na rovince byl Schumacher rychlejší. Po tvrdém souboji de la Rosa Schumachera předjel a o kolo později se to samé povedlo i Heidfeldovi. Tři kola před koncem se však Schumacher dostal do problémů a odstavil své Ferrari v boxech. Na stupně vítězů za Buttonem dojeli Pedro de la Rosa a Nick Heidfeld, za nimi Barrichello, Coulthard, R. Schumacher, Kubica a Felipe Massa.

Po této VC následovala 3 týdenní pauza, po jejíž dobu bylo zakázáno testování.

Po 3 týdnech se jela VC Turecka na okruhu v Istanbulu. Felipe Massa si dojel pro své premiérové vítězství ve formuli 1, když mu situaci ulehčil safety car v úvodu závodu, načež v jeho zbytku neměl před sebe koho pouštět. Během safety caru se Schumacher propadl za Alonsa a už tam zůstal. Na čtvrtém místě dojel vítěz z Maďarska Jenson Button před de la Rosou, Fisichellou, R. Schumacherem a Rubensem Barrichellem. Räikkönen závod nedojel.

Start závodu byl velmi divoký. Massa se Schumacherem sevřeli dobře nastartovaného Alonsa a znemožnili mu tak postup, ale Fisichella se na vnitřku zatáčky roztočil a Heidfeld na BMW mu urazil přední křídlo, stejně jako svoje. Scott Speed narazil do Räikkönena a zničil mu zadní část vozu a jedno ze zadních kol, v konečném důsledku skončil Räikkönen v bariéře z pneumatik i v závodě. Spolu s ním ze závodu odstoupili Monteiro a Takuma Sato - oba se stali obětí skrumáže. Obecné leknutí svým nadrženým manévrem způsobil Christian Klien, který pak spolu s Fisichellou spustil řetězovou reakci.

M. Schumacher zajel do boxů 15 kol před koncem a na okruh se vrátil hned za Alonsem. A o tom byl celý zbytek závodu. Schumacher byl rychlejší, ale navzdory těsnému souboji recept na Alonsa nenašel. Ten navýšil svůj náskok na 12 bodů.

VC Itálie- Michael Schumacher splnil očekává italských fanoušků a svým tradičně suverénním způsobem zvítězil v GP Itálie. Prvenství opět uniklo držiteli pole position Kimimu Räikkönenovi, jenž dovezl svůj McLaren na druhém místě. Senzací však je třetí příčka nováčka BMW Roberta Kubici v jeho teprve třetím závodě. Alonso se celý závod statečně pral se svým osudem a před druhými zastávkami v boxech byl těsně za Massou a Kubicou. Stupně vítězů měl na dostřel. Španělský toreador se prosadil právě po zastávce u mechaniků, odkud vyjížděl bok po boku s Kubicou. Akcelerací však na úkor polského jezdce získal třetí pozici. 10 kol před koncem však přišla pro Renault pohroma. Alonsovi na konci cílové rovinky vzplál motor a zaplněné Italské tribuny jen nadšeně skandovaly. Všichni dobře věděli, co to znamená – Schumacher zvítězí, Alonso bez bodu: oba rivaly budou dělit pouze dva body. Na Alonsovy problémy doplatil i Massa, který v hustém dýmu ze Španělova motoru propásl brzdný bod do první šikany a poškodil si pravou přední pneumatiku. Neplánovaně tak musel potřetí do boxů, což jej vyřadilo z bodovaných pozic. V závěru se vítěz závodu v Turecku ještě snažil předstihnout Trulliho s Heidfeldem, ale nakonec skončil těsně devátý. Z bodů se opět mohla radovat Honda, Button skončil pátý, Barrichello o pozici hůř. Čtvrté místo vybojoval v domácím závodě Giancarlo Fisichella.

Michael Schumacher pak na tiskové konferenci definitivně oznámil, že na konci této sezóny ukončí svou kariéru.

Dalším závodem byla VC Číny. Michael Schumacher po napínavé zejména druhé polovině závodu získal proti veškerým očekáváním vítězství ve Velké ceně Číny jen pár vteřin před druhým Alonsem, kterého zradily zejména problémy v boxech a problémy s pneumatikami krátce před druhými zastávkami v boxech. Giancarlo Fisichella dojel na třetím místě. Michael Schumacher a Fernando Alonso mají nyní stejný počet bodů, ale Schumacher má na svém kontě o jedno vítězství víc a tak převzal vedení v šampionátu.

Předposledním závodem této napínavé sezóny byla VC Japonska na Suzuce. Předposlední závod letošní sezóny v japonské Suzuce vyhrál Fernando Alonso a výrazně se tak přiblížil zisku titulu mistra světa.

Španěl získal jedno místo už na startu a postupně se propracovával až na druhé místo za Michaela Schumachera, který po startu z druhé příčky za nedlouho překonal svého týmového kolegu Felipe Massu a dostal se tak do čela. O dramatický moment se postaral Albers, kterému nevydržel závěs a utržené kolo mu následně očesalo celou zadní polovinu monopostu.

Zlomový okamžik přišel v 37. kole, kdy se ze Schumacherova vozu náhle zakouřilo a závod tím tak pro Němce skončil. Nové pořadí bylo následující: Alonso, Massa, Räikkönen, kterého ovšem ještě čekalo jedno dotankování. Během své zastávky v boxech opustil svůj monopost David Coulthard a několik sekund na to nezvládl zatáčku jeho budoucí kolega Mark Webber a opřel svůj vůz do zdi na začátku cílové rovinky.

Krátce před koncem odstoupil i Speed. Pořadí se již do konce závodu výrazně neměnilo a jezdci dojeli v pořadí: Alonso, Massa, Fisichella, Button, Räikkönen, Trulli, R. Schumacher, Heidfeld.

Fernando Alonso pak na tiskové konferenci řekl, že když před sebou viděl monopost s kouřícím se motorem, myslel si, že je to jeden z ze Spykerů o kolo zpět. Michaelu Schumacherovi bouchl motor naposledy před šesti lety.

Posledním závodem byla VC Brazílie na okruhu v Sao Paulu. Fernando Alonso se stal podruhé mistrem světa, což při posledním závodě sezony oslavil stupni vítězů, zatímco Michaela Schumacher si v posledních dvou velkých cenách vybral všechnu smůlu, které se během své kariéry dokázal vyhýbat. Hrdinou dne se stal ale Felipe Massa, který vyhrál před domácím publikem. První zatáčky po startu nebyly výrazným problémem pro nikoho, ale v Descida do Lago vletěl Rosberg do Webbera a Rosberg pak v Subida do Boxes bez předního křídla rozmlátil celý vůz, načež na dráhu musel safety car, zatímco pro oba Williamsy závod skončil. M. Schumacher se posunul na šesté místo, zatímco Alonso byl čtvrtý. Po restartu se Alonso pokoušel dostat před třetího Trulliho a M. Schumacher před Fisichellu, který nakonec podlehl, jenomže Michael Schumacher udělal chybu a o Fisichellovo křídlo si poškodil levou zadní pneumatiku. Musel tak do boxů. Jen o chvíli odstoupil Jarno Trulli ze třetího místa a to samé se povedlo o chvíli později i Davidu Coulthardovi. Poté se situace již

hodně uklidnila, Felipe Massa si držel s přehledem vedení, za ním Alonso, Jenson Button se dostal před Räikkönena, který měl za sebou Fisichellu a Barrichella. Ten zrovna dostal zprávu, že je kromě Massy nejrychlejším mužem v poli a tak na Fisichellu dotíral. M. Schumacher se dotáhl na Fisichellu, ačkoliv měl deficit jedné extra zastávky a pomalého okruhu na třech kolech, zatímco Fisichella byl jen sedm vteřin za Alonsem 14 kol před cílem. Schumachera však chvílemi zlobilo auto. Devět kol před cílem ale Fisichella tlak neustál, v první zatáčce probrzdil a vyjel na trávu, načež se M. Schumacher posunul na páté místo za Räikkönena. Chvíli na to se Nick Heidfeld v hodinách poroučel mimo trať, kde rozbil své BMW.

Kimi Räikkönen pak musel vynaložit velké úsilí, aby se Schumacherovi ubránil, ale německý pilot ukázal, že doma nemá sedm titulů mistra světa jen tak, což stvrdil nejrychlejším kolem závodu, které zajel hned poté.

V posledních dvou kolech už měl ale na třetího Jensona Buttona ztrátu přes šest vteřin, která se ukázala již příliš velká. Fernando Alonso proťal cílovou pásku na druhém místě a získal pro sebe i Renault letošní titul. Stal se tak nejmladším dvojnásobným mistrem světa. Do týmového rádia pak ještě poděkoval celému týmu od něhož na konci roku přestupuje k McLarenu. Pod vizírem se Fernando Alonso neubránil ani nějakým těm slzičkám.

mkr

Názorový labyrint

redaktorka Hanka Kubovcová

"Nesouhlasím s tím, co říkáte,
ale až do smrti budu bránit vaše právo říkat to."
Voltaire

Kuřáctví

Jsou dvě skupiny lidí. Jedna má ke kouření odpor, druhá ho vášnivě zbožňuje. Ve své podstatě je kouření naprosto zbytečná věc, která kdyby neexistovala, nic by se nestalo. Ba naopak, tisíce lidí by žily nebo by byly zdravější...

Ze statistiky:

- v Čechách kouří asi jedna čtvrtina obyvatelstva – to je cca 2,5 milionu lidí
- ročně zemře v Čechách 18 000 kuřáků, z toho polovina na následky kouření
- kouř z cigaret obsahuje 5000 chemických látek, z toho 60 toxických

Hana Kubovcová

Asi bych jako první měla říct, že kouřím. A celkem často. Začala jsem asi v patnácti letech, kupodivu mě to nenaučila žádná parta, ale já sama. Jsem si vědoma zdravotních rizik (stejně jako každý kuřák), která s kouřením souvisí, přesto se nějak aktivně nesnažím o to přestat s tím. Někdy mě to sice přepadne a třeba měsíc si nezapálím, ale nakonec si to cigáro stejně dám. Věřím, že až budu zakládat rodinu, kouřit nebudu. A myslím, že to půjde, protože kouřím hlavně tehdy, když jsem na nějaké akci a popíjíme.

Prosby nekuřáků chápu. I mě otravují zakouřené nevětrané místnosti, i já chci poobědvat při čerstvém vzduchu. Na druhou stranu si ale myslím, že někteří nekuřáci to trochu přehání. Na webu jsem našla stránky, kde se propaguje, že když kuřáci pomalu zabíjí nekuřáky tím, že kouří v restauracích apod., mělo by se jim oplácet stejnou mincí. Radši si nepředstavuji, co mě tedy možná jednou čeká.

František Kopáček

Vzhledem k tomu, že u nás doma aktivně kouří otec, sice jen v koupelně, ale díky tomu, že se tam suší prádlo, tak je to cítit skoro po celém domě, vím, jak je to ohavné. Já sám jsem si ještě cigaretu do úst ani nevložil. Nevím, co na tom ostatní mají. Člověk zapáchá, celkově dehetnatí, jestli si připadá IN, budiž.

Já osobně k tomu mám racionální přístup. Kouření jako takové odsuzuji. U dívek vypadá odpudivě a u kluků s neoholenými zobáky s „knírem“ zase komicky. Navíc pokud člověk nekouří, může se dožít relativně kvalitního stáří bez ranního chrchlání a refluexe (což je navracení žaludečních šťáv do jícnu vyvolávající ohavný pocit zvracení).

Tereza Pavlovsky

Kouření poškozuje zdraví! Čteme snad na každém rohu - ve většině časopisů, na bilboardech, slýcháváme to v rádiích i v televizi, a dokonce si tohle „motto“ můžeme přečíst i na samotné krabičce cigaret. Denně umírají statisíce lidí na rakovinu plic, plicní onemocnění, srdeční infarkt, nebo ateriosklerózu (kornatění tepen). Přesto však plno lidí tabák konzumuje. Proč si kuřáci dobrovolně ničí své zdraví?

Jsou kuřáci a kuřáci. Někteří kouří, když jsou nervozní a potřebují uklidnit svoje nervy. Pro někoho je konzumace tabáku denní „potrava“. Prakticky už ani nevydrží nadechovat čerstvý vzduch a dýchají pouze přes tábákovou směs. Nejzoufalejší kuřáci jsou podle mého názoru ti, kteří kouří, protože prostě musí, když ostatní kouří taky! Stávají se tak kvůli okolí „závislými“. Zvláště potom mladí lidé, kteří si svoje tělo zbytečně ničí už od raného věku. Myslím si, že je to zbytečné. Lidé si to neuvědomují, jak si kouřením postupně ničí svoje tělo. Není to navenek vidět, tak proč něco měnit? Proč se nad tím zamýšlet? Proč tedy přestat kouřit? Ale následky po pár letech stojí za to. Potom už často bývá pozdě. Každá vykouřená cigareta zkracuje život v průměru o 11 minut. Opravdu se chcete dobrovolně ničit?

Radka Legerská

Kouření prostě škodí, není na něm nic, co bych shledávala nějak zábavným nebo prospěšným. Nářky kuřáků, kteří se pokoušejí se svou neřestí přestat, mě prostě nedojmou. Každý má v životě volbu: KOUŘIT nebo NEKOUŘIT, nic mezi tím. Chápu, že když se má někdo rozhodovat v patnácti či ještě dříve, tak jsou jeho rozhodovací schopnosti omezené, ale přece jen, trochu racionality si v sobě člověk nese už od časného dětství. Kuřák si za svou neřest může absolutně sám, nevím, proč by se mu mělo pomáhat s tím, aby se mu podařilo přestat (viz antinikotinové výrobky a reklamy na ně).

Zvláště ženy by neměly nikdy začít s kouřením a to pro to, že je jednou čeká role matky. Věděli jste například, že i když přestanete kouřit hned poté, co se dozvíte, že jste těhotná, tak otravné látky kolují vaším tělem ještě více než polovinu těhotenství (právě tu polo-

vinu těhotenství, kdy se dítěti formují všechny zásadní životní funkce).

Kouření odsuzuji celou svou duší, kdyby bylo na mě, prosadila bych už dávno tvrdý protikuřácký zákon, aby mě ty ohavné výpary neotravovaly všude, kamkoli se vrtnu. Výmluvy poslanců a neustálé odkládání tvrdých reforem v rámci potírání kuřáctví na veřejnosti mě nutí k zamyšlení nad tím, kolik pánů poslanců asi v parlamentu kouří. Řekla bych, že asi většina, když se nejsou schopni shodnout se na tak zásadní věci. Přesto doufám, že se už v blízkých letech dočkáme přijetí přísného protikuřáckého zákona a nejen jakéhosi jeho směšného nedochůdčete.

Rudolf Klusal

Kuřáci kolem nás

Potkáváme se s nimi denně, denně s nimi mluvíme, žijeme, milujeme se, jíme, jezdíme tramvají... Kuřáky prostě dnes potkáte všude. Kdo však jsou? Čím se od nás odlišují?

Kuřáci mají zlozvyk. Ošklivý zlozvyk. Dokonce tak ošklivý, že se mnohým nedaří se ho zbavit. Říkáte si, že přestat je jednoduché? Zeptejte se některých z kuřáků, co vám o tom poví. Buď vůbec přestat nechtějí, nebo se již mnohokrát pokoušeli, ale nevyšlo to. Samozřejmě existuje skupina lidí, kteří s kouřením

přestali. Ale tich tolik není. Na čem jsou vlastně závislí?

Co kuřáci dělají?

Je to jednoduché – kouří. Samozřejmě nekouří kuřáci, ale cigarety, dýmky a další věci, které právě kuřáky od nekuřáků odlišují. V nich konkrétně (nejčastěji) doutná tabák, což jsou vlastně rozemleté sušené listy rostlinky s názvem Nicotiana. Tyto listy obsahují alkaloid (organická sloučenina, která se tvoří při přeměně aminokyselin) nikotin. Obsahují ho sice nepatrné množství, ale i toto množství stačí na „vypěstování" závislosti na něm. Člověk tedy není závislý na cigaretách, ale na nikotinu.

Pokud kouříte cigarety, nikotin obsažený v tabáku, spolu s dehtem projde filtrem (pokud tedy filtr máte) a vletí do plic, kde se velmi rychle vstřebá – prakticky skoro stejně rychle, jako při nitrožilním užití. Droga se rychle dostane do mozku, kde začíná působit, zprvu stimulačně, později útlumově (podobně, jako kofein). Při náhodném užití (např. vdechnutí kouře na zastávce, kde někdo kouří) nemá tak zkázný

vliv, avšak při pravidelném užívání stimuluje výrobu estrogenu, což je ženský pohlavní hormon. Bohužel však již za cenu závislosti.

Závislost na nikotinu bývá většinou velice silná, duševní závislost většinou následuje i závislost tělesná. Při odvykání tedy většinou člověk pociťuje jak deprese, tak tělesné projevy, jako bušení srdce, nespavost a další.

Proč to tedy dělají?

To je otázka závislosti. Kuřáci samozřejmě vědí, že kouření podporuje vznik zánětu dýchacích cest, rakoviny plic a dalších – většinou jen sekundárních onemocnění, avšak závislost je nutí tuto drogu dále a dále užívat.

V dnešní době existují i různé metody na „ztrátu závislosti", ale na funkci bych nespoléhal – nikotinové náplasti. Tato náplast obsahuje pouzdro, ve

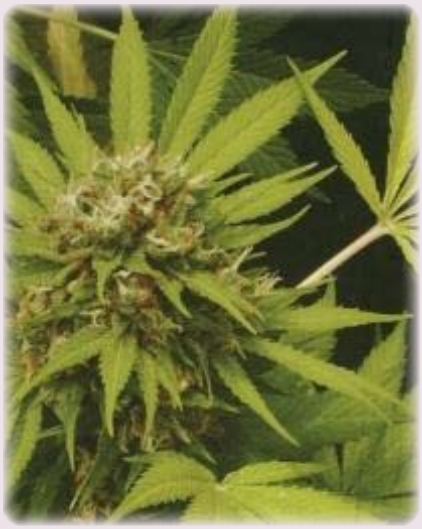

kterém je dost velká dávka nikotinu na celý den. Člověk tedy nemá po použití této náplasti chuť kouřit. No – nevím, sice nekouřím, ale závislý jsem dál. Pozitivní efekt na tom může být, že člověk si „odvykne" kouřit a poté, když přestane užívat i náplasti, má silnější vůli nezačít s tím znovu.

Proč tedy nekouří něco jiného?

Inu mohli by – a věřím, že většina i ráda. Například kouření Cannabis různých druhů. Zde bychom se však dostali na tenký led se zákonem, který kouření „trávy", jak se jí lidově říká, zakazuje.

Na jednu stranu se nevylučuje tolik dehtu, nevylučuje se ani nikotin. Kouř je velice aromatický a nemusí se kouřit tak často. Avšak na rozdíl od tabáku, se vylučuje THC, CBD, THCV a CBC. Sice ne všechny látky zde uvedené mají na člověka vliv, ale vylučuje se toho mnohem více, než při kouření tabáku. Zákon se mi zdá nespravedlivý – avšak ne kvůli legalizaci či nelegalizaci, ale kvůli „zrovnoprávnění". Nelze rozhodnout, jestli je tabák škodlivější, či nikoli. Každý škodí i „zabírá" jinak. Proto nepreferuji ani to, či ani ono. Jako nekuřák sice mohu o věci napovídat mnoho, ale nejlepší „školou odvykání" je promluvit si s kuřákem, který se o to snaží, nebo který to dokonce již dokázal.

Vegetariánství

Je na každém z nás, co jíme. Česká republika je na prvních příčkách, co se týče rakoviny střev a dalších onemocnění souvisejících s tím, jak se živíme. Oproti východním národům jíme moc tučná nebo smažená jídla. Málo zeleniny a ovoce. Vegetariánství není jen život bez masa. Měl by to být životní styl poukazující na úctu ke všemu živému, k přírodě i ke člověku jako takovému. Pokud přemýšlíte nad tím stát se vegetariánem, doporučuji stránky www.vegetarian.cz, kde se kromě různých receptů a návodů, jak si vegetariánskou stravu zpříjemnit, dozvíte, jak doplnit látky, které v bezmasé stravě chybí.

František Kopáček

V tomhle směru nemám žádné výhrady. Když si někdo přeje jíst jen zeleninu, budiž. Znám osobně takovéhle lidi. A když jsem u nich na večeři, nebo na přátelském obědě, většinou sedíme na způsob čínských domorodců hezky na polštářích a jíme z misek na malém stolku. Je to změna, je to něco jiného, je to zajímavé. Člověk, byť kulinářsky zdatný, se pak podiví, s jakým přehledem se dají jednotlivé chutě konfrontovat a jaké jsou výsledky.

Vzhledem k tomu, že nemohu jíst bílé maso (veškerá drůbež a některé ryby), a rovněž vzhledem k tomu, že bůček není každý den na jídelníčku, snažím se všemožně kombinovat svou stravu. Někdy si ji stylizuji do vegetariánského, jindy kuchyní zavání čistě masová záležitost. Je to velice různé. Beztak se moje vlastní výtvory dají někam těžko zařadit. Snažím se jíst zajímavě, jídlo

je malý obřad! Vegetariánství, klidně i striktní, neodsuzuji, naopak… Občas si dopřeji jen „zelený týden".

K vegetariánství se člověk obrací především v pubertě, když se chce lišit a když s ním cloumá největší nával hormonů. V těchto situacích se vyznamenávají otcové, kteří se pravidelně vrací z práce, nebo z lovu, podle toho, ve které části dějin žijete, a chtějí, aby na stole bylo maso. Krvavé, pokud možno ještě živočišné maso. A růžolící dceruška řekne, že maso jíst nebude.

Buď vznikne ze strany matky, která jídlo připravuje, kompromis, že dceruše nandá jenom kaši a ať se holka dojí chlebem, anebo uvaří dvě plnohodnotná jídla. Náklady jsou stejné, jako u varianty „kaše s chlebem", jelikož nebude muset tolik nakupovat.

Hrozit takovýmto dívkám trestem, nebo dokonce tím, že budou mít křivici, nekludy, nohy do O (X, V…), že se jí budou třepit nehty, lámat vlasy… Ale kdeže ty loňské sněhy jsou.

Buď je děvče natolik vzdělané, že si potřebné látky, které by získalo z masa, vypreparuje z ovoce a zeleniny, nebo přejde na mírnější verzi veganství, tedy, že si občas dá sýr, vajíčko, mléko… A dívka je veselá a šťastně prospívá, zatímco rodinka vedle v pokoji okusuje kostičky z kuřátka.

Hana Kubovcová

Nejsem vegetarián. Přesto se masem moc nepřejídám a snažím se jíst co nejzdravěji. Obdivuji ty, co přestali jíst živočišnou potravu z přesvědčení, ze své úcty ke všemu živému. Někdy se mi ale zdá, že mnoho lidí se k tomu rozhodlo spíše proto, že je to trend dnešního životního stylu. Pokud touhle cestou chce někdo bojovat za práva zvířat, ušetřit je před smrtí, myslím, že je mnoho jiných účelnějších prostředků, jak bojovat. Maso se jedlo od pradávna, přijďte někam na vesnici do chalupy a zkuste jim říct, ať všechen dobytek, co chovají a starají se o něj, nezabíjejí a začnou se živit pouze rostlinou potravou. Jim to přijde absurdní.

O tom, jestli je vegetariánská strava zdravější než ta běžná se vedou dlouhé spory i na vědecké úrovni, takže já se vůbec nebudu pouštět do porovnávání. Každopádně můj názor je, že spousta lidí by se chtěla živit zdravěji (ať už s masem nebo bez), ale biopotraviny jsou podstatně dražší a těžko dostupnější než klasická česká strava.

Tereza Pavlovsky

Jako vegetariánka bych v této krátké úvaze nechtěla rozhodně poukazovat na to, kdo je horší, jak to mnohdy bývá. Proč taky? Nelíbí se mi, jak je v některých propagačních a reklamních materiálech vegetariánství propagováno. Stejně tak se mi nelíbí, když konzumenti masa ze zásady odmítají vegetariánství. Nechci poukazovat na výhody a nevýhody vegetariánů a masožravců. Nechci se zmiňovat o zdravotní stránce. A ani nechci rozebírat způsob výroby a původu jak masových, tak vegetariánských potravin. Toho je všude plno a když někdo chce, dočte se o tom všude. Spíš by stálo za zmínku, proč někteří zásadně vegetariánskou stravu odmítají, ačkoli jí nikdy neochutnali. Možná mají strach z něčeho nového, do teď maso jedli a nechtějí se ho vzdát. Možná jim vegetariánství rozmlouvá nebo dokonce zakazuje rodina, přátelé, jejich doktor, protože jsou přesvědčení o tom, že vegetariánská strava jim nedává to, co potřebují.

Často také někteří hlásají, že náhražky masa nemají žádnou chuť a spíše připomínají nějakou starou gumu. Dnes už je sortiment vegetariánské kuchyně tak rozšířený, že si v něm vybere každý. Záleží však na úpravě všech těchto surovin. V některých náhražkách opravdu ani nepoznáte rozdíl, že nejíte maso. Asi by se leckteří „masožravci" divili, kdyby zjistili, že to, co mají běžně před sebou na talíři, v domnění, že jedí maso, je například dobře osmažený seitan... Vůbec si toho nevšimnou. Tak se nebojte ochutnávat!

VEGETARIÁNI VERSUS MASOŽRAVCI aneb Kde je pravda?

?

Jak to vidí redaktoři – výňatky z diskuzního fóra

I.

Jan Píša:

Pro začátek bych to měl vysvětlit, tohle téma vzniklo na srazu mn, kde se objevily 2 tábory. Vegetariáni a „masožravci". Jedna nejmenovaná skupina byla značně nespokojena s konzumací vegetariánského jídla, které nám bylo předkládáno v rámci objednaného stravování, a chybělo jim masooooo :). Já osobně maso jím, ale netrvám na něm a teď se k tomu můžete vyjádřit i vy!

Martin Moučka:

Já jsem patřil ke skupině masožravců. Bylo nás tam pár respektive já a Rudy. Jsem zastáncem toho, že jíst bezmasé jídlo pořád opravdu nemusím. Jediné, co mě drželo nad vodou, byly snídaně, které obsahovaly kousek salámu.

Jana Roubová:

Pánové, udělejte si exkurzi na jatka, ať víte, co jíte. Možná by vás překvapilo, že i některé uzeniny jsou po „kvalitním" zpracování bez masa.

Martin:

To mě nějak netrápí. Strejda je řezník, my si prase zabíjíme sami a salám, když děláme, tak věř, že tam maso je:-). A když už jím salám, tak šunku a je mi jedno, jestli je to krysí šunka, stejně to nepoznám – maso jako maso:-).

Rudy Klusal:

Aspoň máme POCIT, že maso jíme.

Jana:

Abys na ten pocit jednou nedojel, ono jim tam taky nemusí upadnout jenom to maso. Ostatně, co se nerozemele, to se stráví, nebo taky ne...

Rudy:

Tak když se na mě takhle podíváš, je na mně vidět, že bych nějak strádal? Po „papustránce"? Myslím, že ne...ale možná bych mohl na chvilku na vaši stravu přejít, abych shodil pár kilo. Ale když v ní skoro nejsou bílkoviny. To pak ubývají svaly.

II.

Jan:

Máš něco proti zelenině?

Rudy:

Nemám nic proti zelenině, je-li myšlena jako sekundární potravina.

Jan:

Co si představuješ pod pojmem sekundární potravina?

Rudy:

No to je prosté. Představ si nějakou krásnou primární potravinu – svíčkovou, kuřecí maso a další relevantní jídla. A k tomu sekundární jídla jako brambory a tak – prostě přílohy.

Jan:

V téhle definici máš díru. Podlé tvé definice může být všechno jak primární, tak sekundární potravina.

Rudy:

Nevím, co chceš slyšet. Prostě zelenina je fajn, pokud není zelenina jako hlavní jídlo a příloha k tomu také zelenina. Nemám rád akorát rajčata a červený zelí. Ale jinak jím zeleninu docela rád, ale jíst jen tu, to bych se asi zbláznil.

III.

Tereza Pavlovsky:

MÁME VOLBU NEJÍST MASO. MÁME VOLBU NECHAT ŽÍT! (Petr Vachler)

Rudy:

A proč bych si měl zvolit „nechat žít"? Zkus to vysvětlit lvovi, až k tobě v savaně poběží. A řekni mi jediné plus toho, proč ne-e masíčko (k Janě).

Jana:

A proč by asi takový lev běžel k Terce, vybírají si přeci jen oslabené kusy, ne? Raději mi vysvětli, proč maso ano... Taky koukám, že jsi tu v diskuzi nějak v oslabení. Kde jsou ostatní masožravci? Tráví proteiny, co? Bílkoviny se tráví až 4 hodiny, to by je mohlo na chvíli zabavit...

IV.

Radka Legerská:

Já si myslím, že jíst se má všechno, co člověku chutná...nějaké takové názory, jakože nejím zvířátka, protože jsou to živí tvorečci, na mě nezabírají, jednou jsou součástí potravinového řetězce, tak co. Myslím, že vegetariánství je většinou rozmar, než přesvědčení – rozmazlenost, kterou s sebou nese výběr v konzumní společnosti, já bych chtěla vidět vegetariána, kdyby byl někde třeba 14 dní bez jídla a měl jedinou možnost sníst třeba žábu nebo kus nějaké mršiny, jak řekne: „Nene, já maso nejím, to raději umřu. „ Haha, to určitě, kdyby byla nouze, tak to taky pozřou, přesvědčení nepřesvědčení. Však co, je to každého věc, já to nikomu neberu, ale nebude mě nikdo přesvědčovat, že já jsem špatná, že jím maso. Každý, ať si dělá, co chce, když mi to taky nenutí. To je moje životní krédo a hlavní princip.

Rudy:

Taky si myslím, že je to spíš přesvědčení.

Jana:

Naprosto souhlasím, je to každého věc, co si vybere k jídlu. Je-li na výběr, není co řešit, není-li, tak taky ne.

Rudy:

Taktéž si myslím, že pro člověka jakožto všežravce je býti vegetariánem stavem nepřirozeným, ale holt když si někdo chce kazit zdraví...Připomíná mi to kouření, jen si vegetariáni místo

dodáváním škodlivin škodí nedodáváním živin.

Radka:

Tak kuřáky a vegetariány bych nesrovnávala, tím, že jsi vegetarián nikoho neomezuješ, kdežto tím, že jsi kuřák omezuješ nekuřáky a navíc jim kaziš zdraví, kuřáky prostě neuznávám, ano, každý má sice nějakou neřest, třeba já miluju čokoládu, ale tím, že ji jím, nikomu neubližuju, maximálně tak sobě, ale kuřáci mě prostě otravujou, jsem vzteklá, když se ani nemůžu jít najíst do restaurace bez toho, aby mi nějaký hulvát baňal pod nos.

Rudy:

Tak nebral jsem to z tohoto hlediska, jen z čistě „samožerného“ :-)

Radka:

Nemyslím, že by si tím vegetariáni nějak škodili, když je to baví....mně se jen líbí, jak nepřiznají, že jim některá jídla chybí a přebíjejí to těmi sojovými náhražkami. Vždycky mě baví, jak sestřenka baští různé šmakouny a robi masa, co chutnají zaručeně jako pravé maso. Nevím, já nějak nejsem na náhražky.

Hana Kubovcová:

Já třeba vegetariány docela obdivuji, protože mně by maso chybělo a asi bych byla pořád hladová. Na druhou stranu ale (asi to bude znít hnusně) nikdo by pak už nechoval prasátka, kachničky. Mně spíš vadí, když někdo zabíjí zvířata pro zábavu, nebo pro kůži, pro kly... to není životně důležité.

připravila Radka Legerská

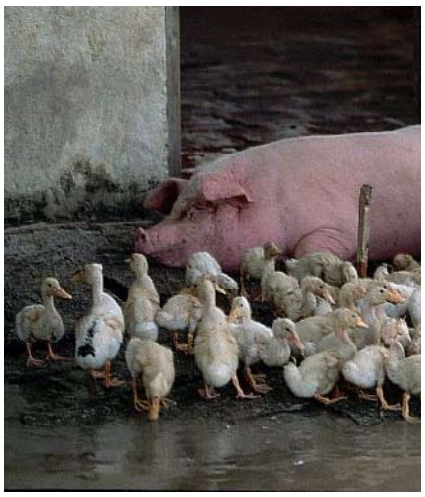

Z řad slavných vegetariánů:

Zarathustra
Seneca
Sokrates
Platon
Pythagoras
Hippokrates
Buddha
František z Assisi
Leonardo da Vinci
Isaak Newton
Blaise Pascal
W.Shakespeare
J.W.Goethe
Friedrich von Schiller
Friedrich Nietsche
Richard Wagner
J.J.Rousseau
L.N.Tolstoj
Romain Rolland
Voltaire
Dalajláma
Mahátmá Gándhí
Benjamin Franklin

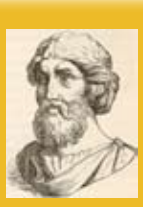

Abraham Lincoln
T.A.Edison
Henry Ford
Charles Darwin
G.G.Byron
Franz Kafka
Arthur Schopenhauer
Albert Einstein
Jack London
Johny Cash
Paul McCartney
George Harrison
Sting
Bryan Adams
Peter Gabriel
Annie Lenoxová
Brigitte Bardotová
Kim Basingerová
Martina Navrátilová
Pink
Jana Kratochvílová
Zuzana Bubílková

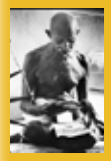

Dát či nedat?

„Hele, chlápku, nemáš ňáký drobný?“ - ozval se jeden z pobudů lelkujících poblíž nejmenovaného obchodního domu v Plzni a jal se mě následovat, doufajíc, že tím zřejmě situaci zpestří a dosáhne svého. Nevím, připadám-li svému okolí jako „chlápek“, ale vidím-li svůj odraz v zrcadle, ať se dívám z kteréhokoli úhlu, nemohu si pomoci, ale stále si připadám jako žena. Každý má ale jiné vidění. Záměrně tedy přikládám své foto, aby i čtenář mohl posoudit.

Podobných existencí je ale po západočeské metropoli více. Toto byl pouze jeden z exemplářů práce se štítících a okolí obtěžujících jedinců, kteří, využívajíc dobročinnosti a soucitu převážně starších lidí, předvánočního shonu a vytrvalosti jim vlastní, nezdráhají se žádat okolí o finanční dary, jen aby se nemuseli živit poctivou prací. Kdyby tuto již zmiňovanou vytrvalost a energii využili například při shánění pracovního místa, jistě by si pak vážili peněz, které vyžebrají na kolemjdoucích, a které následně utratí za alkohol a cigarety. Stane-li se však, že se oslovený rozhodne takového jedince neobdarovat, je vzápětí zahrnut přívalem slovních nadávek, urážek a jiných nelibě znějících slovních spojení, které by si za rámeček jistě nerad dal.

Abych celou příhodu uzavřela: „drobný“ jsem tedy neodevzdala a ani jsem o této možnosti neuvažovala. Jen bych tím pouze podpořila zálibu v nicnedělání podobných typů lidí a jejich nízké motivaci si vydělávat vlastníma rukama. Podle mého názoru, práci si dokáže najít každý, kdo o to skutečně usiluje... ***jro***

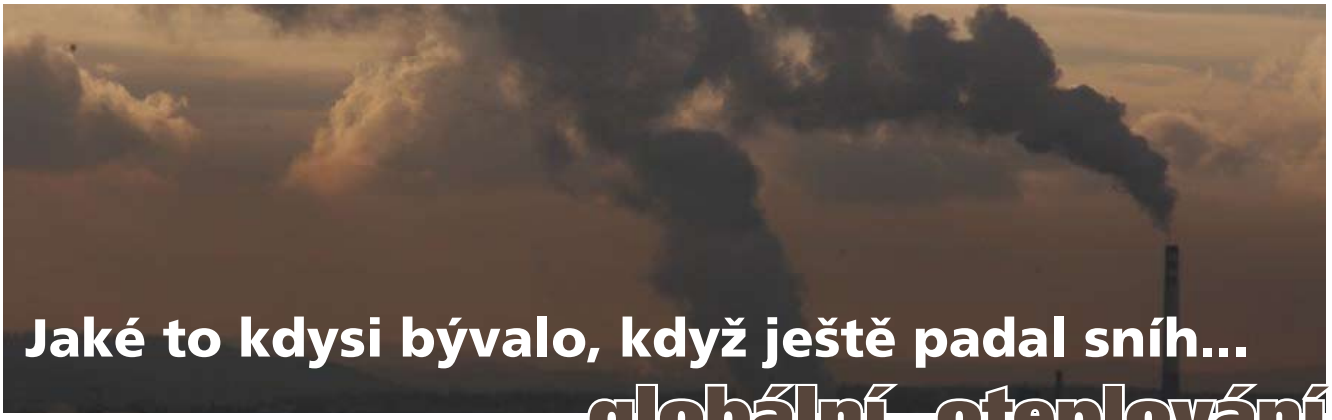

Jaké to kdysi bývalo, když ještě padal sníh...
... globální oteplování

Nejsem fanouškem sci-fi, ale nerada bych se dožila dne, kdy budu svým vnoučatům vyprávět o tom, jak vypadaly zimy, co to byl sníh a proč mám ve sklepě již několik let rezavějící snowboard. Ano, není to radostné, ale je to tak. Kvůli globálnímu oteplování se otepluje natolik a tak rychle, že si s tím už ani příroda neporadí. Patříte-li k té skupině lidí, kteří si tento fakt nepřipouští, točí se k němu zády a myslí si, že se jich to netýká, pak věřte, jedeme v tom všichni. Radost z toho nemám, ale bohužel jsme na stejné lodi, která se řítí směrem k vodnímu víru. Je jen otázkou času, kdy bude stržena proudem a vtažena nemilosrdně dovnitř...

...a po nás potopa! Tak by se dalo nazvat počínání lidí, kteří uvažují jen o tom, co je dobré pro ně a dnes bez ohledu na to, ublíží-li to někomu dalšímu či nikoli. To, že jsou na světě i ostatní lidé, smýšlející jiným způsobem, jim je zřejmě jedno. Krátkozraké, ale bohužel je to pravda. Marné je neustálé varování ekologických organizací, předpovědi vědců, vládní průzkumy vedoucí k hrozivým, leč pravdivým závěrům o neúnosnosti situaci Země.

Kdepak, člověk má svou hlavu. Jenže co se skrývá uvnitř?

Podle vědeckých výzkumů je planeta Země v dnešní době nejteplejší za posledních tisíc let a ještě nikdy se neoteplila rychleji než za posledních třicet let. To už se mi zdá dosti hrozivé, vám ne? Oteplení celosvětové je zhruba asi jen půl stupně Celsia, což jako takové nezní až tak strašně. Lokálně je to ovšem daleko horší. Vědci ale varují: to nejhorší má teprve přijít. Máme se tedy na co těšit. Pro některé budou zřejmě aktuální nové klapky na oči a uši, jich se to opět nebude týkat.

Abychom ale nechodili okolo horké kaše, objasním problém i z hlediska odborného. Ke globálnímu oteplování dochází díky nadměrnému uvolňování oxidu uhličitého do atmosféry Země. V přírodě k takovému uvolňování dochází přirozeně a v množství snesitelném, tak, aby se nenarušila přírodní rovnováha. Jelikož si ale člověk, jakožto tvor nenechavý, začal v povrchu zemském hloubit jámy, prohlubně a doly, a tím také narazil na nerostné bohatství, usoudil, že by nebylo špatné toho nějak využít ve svůj prospěch. Spalováním fosilních paliv jako je hnědé a černé uhlí, zemního plynu a ropy, uvolnil do ovzduší úctyhodné množství právě oxidu uhličitého. Oxid uhličitý má v atmosféře nezastupitelnou roli; zadržuje zemské teplo tolik potřebné pro existenci a vývoj života. Pomáhá vytvářet takzvaný „skleníkový efekt“, klíčový faktor pro udržení snesitelných podmínek pro již tak křehký život, jediněčný právě pro tuhle planetu (jinou k dispozici zatím nemáme).

Přílišné nahromadění skleníkového plynu v atmosféře způsobuje právě ono nadměrné oteplování. Pro ty, kteří si ještě nedali klapky přes oči, uvedu jen několik nepříjemných, leč bohužel pravdivých faktů. Polární ledovce tají každým rokem rychleji, horské ledovce pomalu ale jistě ustupují, teplé mořské proudy omývající Evropu a udržující snesitelné klima se podle vědeckých předpovědí zřejmě zcela vytratí, vody v oceánech díky zvýšené teplotě zvětší svůj objem a tím i hladinu, a to až o 6 metrů, nadměrné srážky v některých oblastech způsobují časté záplavy, v jiných vyšší průměrná teplota naopak nadměrná sucha, biologické ekosystémy jsou narušeny natolik, že se jednotlivé živočišné druhy nestíhají adaptovat a tudíž vymírají. Toto je jen stručný výčet. Skutečnost je ale daleko horší...

Co by se tedy dalo podniknout pro záchranu této planety? Existuje nějaké východisko, jak z bludného kruhu ven? Nebo je snad tohle poslední fáze lidského věku? Řešení zde je. Nejedná se ale o kouzelné mávnutí proutku. Namísto využívání již tak tenkých zdrojů fosilních paliv, přichází v úvahu obnovitel-

né zdroje energie. Jistě jste se o nich již doslechli. Solární energie, větrná, vodní, geotermální nebo z biomasy. Jsou to pojmy často omílané, jen ale zřídka v praxi uváděné. Ano, není to nic populárního, ale je to zřejmě nevyhnutelné. Planetu do původního stavu už asi nevrátíme, ale alespoň bychom jí mohli přestat komplikovat život. Vždyť se přeci pokládáme za tvory obdařené inteligencí nejvyšší. Nebo snad ne?

jro

AIDS
HROZBA LIDSTVA

foto: msv

Dnešní společnost ohrožuje mnoho faktorů. Ať už přírodní katastrofy, hrozba terorismu, nebo nezvladatelné množství odpadu. Většinu z těchto nebezpečí, nemůžeme nijak ovlivnit. AIDS je jedním z těch, před kterým se můžeme alespoň minimálně bránit. Sice dosud neexistuje lék na vyléčení, ale v době, kdy máme takřka všechny potřebné informace, je nejdůležitější prevence.

Co je AIDS a co je virus HIV

Toto nové onemocnění bylo rozpoznáno v USA roku 1981. Název AIDS je zkratka anglického pojmenování Acquired Immunodeficiency Syndrome. Jde o syndrom získaného imunodeficitu – soubor příznaků, které vedou ke ztrátě imunity organismu. V roce 1983 objevili nezávisle na sobě vědecké týmy v USA a ve Francii původce onemocnění AIDS.

Tím je virus HIV - Human Immunodeficiency Virus, což znamená virus způsobující ztrátu obranyschopnosti u člověka. Způsobuje výrazný pokles počtu bílých krvinek, vede k selhávání imunity a rozvíjí se v onemocnění AIDS. Člověk nakažený virem HIV nemusí mít dlouhou dobu, třeba několik let, vůbec žádné zdravotní potíže. I v bezpříznakovém období může nakažený člověk přenést infekci na další osoby. Přitom sám vypadá a cítí se zcela zdráv. Pouze při laboratorním vyšetření na přítomnost HIV protilátek (ty organismus začne vytvářet zhruba po měsíci od nákazy) je u testovaného zjištěn pozitivní nález, člověk je „HIV pozitivní".

Jak se virus HIV přenáší

Virus HIV je velmi citlivý k zevním vlivům, ničí ho běžné fyzikální a chemické prostředky, např. teplota nad 60 st. C, běžné dezinfekční prostředky, zejména chlorové preparáty, i mýdlo. Virus HIV se vyskytuje v tělesných tekutinách, zejména v krvi, ve spermatu a v poševním sekretu. Při zaschnutí záhy hyne.

Asi už každý dnes ví, že virus se nepřenáší podáním ruky, používáním společného nádobí nebo wc, polibkem (sliny mohou obsahovat virus, ale ve velmi malém množství), objímáním, v sauně nebo v bazénu nebo bodnutím hmyzu. Nikdy nebyli infikováni členové domácnosti, kteří s HIV pozitivním bydleli, ale neměli s ním pohlavní styky a nebo neužívali drogy.

Virus se přenáší nechráněným pohlavním stykem nebo krevní cestou. Při pohlavním styku je nejvyšší riziko při nechráněném styku do konečníku. Přenos infekce je také snazší z muže na ženu než z nakažené ženy na muže. Pod pojmem krevní cestou máme na mysli podáním infikované krve nebo krevních přípravků, používáním společných hygienických potřeb (zubní kartáček, žiletka), nesterilizovanými nástroji při propíchání boltců nebo tetování a používáním nesterilizovaných jehel při užívání drog. Další cesta k přenosu viru, která je nejčastější v rozvojových zemích, je přenos z matky na dítě.

Historie AIDS

Zhruba někdy v březnu roku 1981 navštívil newyorského specialistu na kožní a pohlavní nemoci mladý muž, kterého k němu přivedl výskyt "takových směšných flíčků na dolních končetinách", jak je sám popsal. Během pár týdnů se objevilo více případů, kdy pacienti trpěli tzv. Kaposiho sarkomem (tmavě zbarvené kožní projevy, které dobře známe z tváře Toma Hankse ve filmu "Philadelphia"), vyskytoval se u nich vzácný typ zápalu plic a blíže nevysvětlená porucha imunitního systému. Všichni pacienti měli jedno společné – byli to mladí homosexuálové netající se s tím, že praktikují „uvolněný sex". Jeden z prvních oficiálně nakažených pacientů uvedl, že během deseti let vystřídal 2500 sexuálních partnerů – tedy průměrně 5 různých partnerů týdně. Přiznal se i k tomu, že projevy Kaposiho sarkomu skrýval tak, že příležitosti k sexuálním stykům vyhledával v saunách se sporým osvětlením, aby si jeho partneři nevšimli skvrn na kůži, za které se styděl.

Jedno z ohnisek se ukázalo být na Haiti, kam se jezdilo za levným sexem. Byly tam nakažené i ženy, tudíž se

vyvrátila teorie, že by šlo o nemoc homosexuálů.

V tu dobu ale nikdo nepředpokládal, že na konci století se AIDS stane novodobým morem světa a nakazí přes 65 milionů lidí.

AIDS si vybralo své oběti i mezi umělci. Jméno britského literáta Bruceho Chatwina není moc známo, ale i on byl nakažen. „Staří Řekové věřili, že lidské chování musí mít své hranice. Toho, kdo je překročí, osud nemilosrdně ztrestá," napsal svému příteli. Chatwin se zamiloval do australského burzovního makléře. S ním pronikl do komunity gayů plné divokých večírků příznačně zvaných Tanec smrti. Na jednom z nich se infikoval. „Umírám," řekl německému režiséru Werneru Herzogovi. V tisku popsal své poslední dni, roku 1989 ho lékaři odpojili z přístrojů.

I herec Rock Hudson (1925-1985) vyrazil Americe dech přiznáním, že mu zbývají jen měsíce života. Baletní génius Rudolf Nurejev (1938-1993) věděl o viru HIV ve svém těle dlouho. I zpěváka britské skupiny Queen Fredie Mercury (1946-1991) AIDS zahubilo.

Ondrej Nepela (1951-1993), čs. olympijský vítěz v krasobruslení na olympiádě v Sapporu v roce 1972 a pozdější trenér západoněmecké reprezentace byl také nakažen. Zemřel téměř v zapomnění.

Od roku 1988 připadá na 1. prosince Světový den boje proti AIDS, vyhlášen byl Světovou zdravotnickou organizací z podnětu mezinárodní konference o AIDS, která se konala před sedmnácti lety v Londýně.

AIDS v dnešní době

Ani dnes, půl století po objevení AIDS, v době nejmodernější techniky a nejvyspělejšího lékařství, nejsme schopni tuto nemoc vyléčit. Lze však nemoc oddálit a zpomalit průběh onemocnění. To se, bohužel, netýká subsaharské Afriky, kde počet nově nakažených tvoří téměř 70% všech nových případů ve světovém měřítku, asi dvě třetiny tamějších obyvatel je nakaženo. Někteří nemají o podobné nemoci ani potuchy nebo věří mýtům, které tam roznášejí domorodí lékaři.

Smutnou skutečností je, že se Africe začíná přibližovat i východní Evropa. Nejvyšší nemocnost vykazuje Rusko. Virus tam má ve svém těle asi milion ze 143 milionů obyvatel.

Celkově je ve východoevropském regionu asi 1,6 milionů HIV pozitivních, tedy od 200 000 více než loni. Situace se horší zejména na Ukrajině, v Srbsku a Bulharsku. Jedním z velkých mýtů zde je, že nakazit se může jen prostitutka, homosexuál nebo hodně promiskuitní člověk. Lidé si neuvědomují, že virus se týká nás všech.

V celosvětovém měřítku je ve světě 40,3 milionů lidí infikovaných HIV (oficiálně jich může být mnohem mnohem víc), asi 5 milionů se nakazilo během roku 2005. Nemoci AIDS letos podlehly tři milióny lidí, z toho více než 500 tisíc dětí. Lékařské péče se dostane jen každému sedmému nemocnému s AIDS v Asii a jen desetině postižených v Africe.

Česká republika zatím patří mezi země s nejnižším počtem nakažených. Podle odhadů tu je asi 4 tisíce infikovaných lidí, nejvíce nemocných má město Praha.

Odborníci upozorňují na to, že nejdůležitější v boji s pandemií není ani tak léčba nakažených, jako především prevence.

Vědecký výzkum

Mezi nejnovější objevy v této oblasti patří metoda, která „čistí" sperma od viru HIV a pomáhá nemocným AIDS k porození zdravého potomka. Tuto metodu zatím úspěšně podstoupilo asi 50 párů. Německý gynekolog Reinhard Hannen k tomu říká: „Pokud bych těmto párům nedal podobnou možnost, mohly by v touze po potomstvu provozovat nechráněný sex. Pravděpodobnost, že pak by přišlo na svět HIV pozitivní novorozeně, by byla obrovská."

Téma nemoci AIDS je myslím hodně aktuální a je to problém nás všech. Nelze se dívat na lidi nakažené virem HIV jako na narkomany nebo prostitutky. Plno z nich udělalo chybu, jaké se dopouští občas každý z nás. Zaplatili za ní tou nejtvrdší daní. Jsou to lidé jako my, stejně tak jako se nakazili oni, se to může stát i nám. Lidé, kteří jsou HIV pozitivní a již smířeni se svým osudem, často nemluví ani tolik o hrůznosti své nemoci, ale spíš o tom, jak na ně lidé koukají skrz prsty, štítí se jich. Je to pro ně horší než virus samotný. V jednom dokumentu jsem viděla porovnání českého a britského pacienta. Ten z Anglie byl vyrovnaný, nebál se mluvit do kamery a na saku nosil brož s označením, že je HIV pozitivní (v případě jeho poranění by lidé věděli, že nesmí přijít do kontaktu s jeho krví). V jeho zemi mu lidé nabízeli pomocnou ruku. Pacient z české země se bál ukázat, měl změněný hlas... Bál se, že by ztratil kamarády, mohli by ho vyhodit z práce, nebo by se mu lidé na ulici posmívali a opovrhovali jím. To o něčem svědčí...

hku

Příběh na téma AIDS

Dnes je to přesně týden, kdy jsem si byla nechat odebrat krev. Týden, kdy se mi zdají hororové sny, budím se v noci zpocená úzkostí a celé dny mám myšlenky jen na jedno.

Jsem docela normální holka. Hraji na kytaru, ráda čtu a průměrně se učím. Taky ráda chodím na diskotéky. Jedna z nich se mi možná stala osudnou. Byla to láska na první pohled. Začalo to doteky, polibky... Pod nezvladatelnou mírou promile v mé krvi jsem s ním šla domů. Ani ráno jsem nelitovala, od čeho je jinak člověk mladý. Až za pár dní jsem začala litovat, když jsem se dozvěděla, že můj neodolatelný milenec je nemocný, smrtelně nemocný.

Následující dny jsem prožila jako ve snu. Pomalu jsem se začala loučit s běžnými věcmi ze života, snažila se vyjádřit city ke svým blízkým... A rozhodla jsem se jít na test. Anonymita mi zaručuje jistotu, že rodiče se do poslední chvilky nic nedozví. Stačí, že já sama zažívám svůj nejhorší týden života. Strach a úzkost mě sžírá zevnitř, nemám myšlenky na nic jiného... Jak ráda bych vrátila čas!

Sedím v čekárně lékařské ordinace. Hodiny si jdou pomalu po svém, jediným zvukem v opuštěné místnosti je jejich tikot. Odbíjí 12 hodin. V příštích minutách se mi možná změní život. Zdá se mi, že je v místnosti nedýchatelno, mám sucho v krku. Když zaslechnu kroky z ordinace a vzápětí zvuk stisknutí kliky, je mi na omdlení. Z posledních sil sestře řeknu přidělené identifikační číslo, ona se otočí a jde pro výsledky. Její soucitný pohled mi na náladě nepřidá. Před očima si promítám ten osudný večer. Toho kluka s modrýma očima, který bezostyšně roznáší zlo. Dveře se otevírají, slyším sestru: „Číslo 1246?" Bezhlesně kývnu. „Test je negativní. Jste zdravá!" Buch buch, buch buch, buch buch... Srdce mi buší jako splašené, hlava se mi točí... mám chuť sestru zlíbat od hlavy až k patě. Poděkuji a běžím ven. Poletuji podzimním odpolednem, hrabu se v listí, opájím se vůní života. Nikdo, kdo tohle nezažil, nepochopí, jak obrovskou radost jsem ten den měla.

TOBOGAN

TAK TROCHU JINÉ POVÍDÁNÍ O ROZHLASOVÉM POŘADU

V hodinovém pořadu Tobogan se vystřídala velká plejáda známých lidí. Někteří na mé otázky odpovídali bez problémů, no a někteří tvrdili, že jsou po vystoupení unaveni. Ondřej Vetchý poskytuje rozhovory velice nerad a tak bylo s podivem, že odpovídal rád a hodně otevřeně. A Barča byla bezvadná....fotografoval jsem si na jevišti při pořadu, ale to ji nevadilo v tom, že za každou fotku požadovala pohlazení. Mezi publikem to vzbudilo nadšené ovace.....

redaktor Zbyněk Stárek

BARČA OCENĚNÍ NEDOSTALA

K rozhovoru s hercem Ondřejem Vetchým přišla jako první kokřice Barča. Vědoma si své herecké kariéry ve filmu Tmavomodrý svět, žádala o pohlazení. Až potom „dovolila“ první otázku.

Je s Ondřejem prakticky pořád. Zajímalo mě, jak je to s Barčou při představení?

„Barča bere divadlo s naprostou samozřejmostí. Chodí se mnou od malinka a ví, že si tam odpočine. Venku mě musí neustále sledovat. Tady ví, že ji nikam neuteču. Vždycky hned vyskočí na stolek a tam stráví dvě až tři hodinky. Šťastná pak opouští divadlo, stejně jako já.“

Barča tedy patří k častým návštěvníků divadla. Vezmeme-li v průměru deset představení měsíčně, měla by, nebo její majitel, platit nájemné.

„Dříve jsem hrál pětadvacetkrát i třicetkrát v měsíci. Teď to vypadá, že chci za Barču ušetřit a proto hraji tak málo. Bylo to ale vyčerpávající. I pro Barču je to velká úleva, hraji-li méně.“

„Nestane se, že by chtěla při vypjatých scénách vběhnout na jeviště? Jít vám na pomoc?“

„Chápe velice dobře, že divadlo je jen hra a že když tam na sebe křičíme, je to jen jako.“

Barča ví, že se o ní mluví a posadí se Ondřejovi na klín. Hned se taky dá do olizování jeho obličeje.

„Byly doby, kdy jsem se i myl. Teď to nechávám jenom na ni…“ vysvětluje s úsměvem.

Ve filmu Tmavomodrý svět, byla Barča výborná. Zasloužila by si jistě ocenění. Škoda, že se v Českém lvu neuděluje cena v kategorii zvířat.

„Do kategorie zvířat by se vešlo lidí…“ směje se. „Ale Barča by mohla soutěžit i mezi ženami. Je přece plnohodnotná žena... Děsil jsem se jenom toho,

že až film uvidí naše herečky, budou naštvaný, jak je Barča dobrá…“

Barča si pochvaly váží a nechá se drbat za ouškem.

Nepřišel jsme však za Ondřejem Vetchým jenom kvůli pejskovi. V Činoherním klubu hraje představení Vincenta. Je výborný, strhující. Při „děkovačce“ se však klaní s určitým ostychem. Jako by se lidem omlouval…

„Je to otázka určité taktiky, nebo ve vás doznívá obsah hry…“

„Ve hře je spousta informací a pocitů, které chci předat. A to s vědomím toho, že musím zachovat srozumitelnost, aby se diváci orientovali v textu. Jsem tím rozhodně hodně zasažený a trvá určitou dobu, než se z toho dostanu. Nejsem schopen komunikace… A

pak si říkám, že třeba diváci nevědí, že je to tak moc osobní a že je vlastně klaněním zdržuji. Trochu se stydím, když tleskají. Nechci je zdržovat. Jistě spěchají domů."

Popovídá si však rád s každým. Jen tak, o všem možném. Třeba i o počasí…

„S lidmi hovořím strašně rád. Horší je to s novináři a jinými medii. Často lidem kradou soukromí, něhu, lásku a přetvářejí vše v něco co není pravda."

„Mluvíte o soukromí, lásce a citech, co vy považujete v životě za nejdůležitější?"

„Už pěkně dlouho, ač se to může zdát naivní a třeba i poplatný, považuji za nejdůležitější lásku. Lásku jako kvalitu. Jestli si to někdo vyloží jako lásku k někomu konkrétnímu, nebo lásku k něčemu jinému, záleží na něm. Moc si považuji samozřejmě přátelství. To pro mě znamená moc. Za důležité povařuji i to, že jsem se zorientoval v tom, na co mám, co umím, co je správný a co není a že mám dostatek morálky, abych se s tím každodenně potýkal a dělal co nejméně kompromisů."

Zůstat sám sebou je někdy hodně těžké. Zvláště, když je člověk úspěšný a známý.

„Věřím, že mě tyhlety věci už nehrozí. Že bych ráno vstal a měl obličej vzadu? To je taky dost nepravděpodobný. Snad jen kdyby mi hráblo a byl bych v bláznici… to bych se asi změnil. Jinak mám jedinou šanci, být lepším…"

„Kde berete výrazy, jako třeba „mě by hráblo…" Je to obkoukané, odposlouchané?"

„Žiju v takovém prostředí. Víc jak pětadvacet let sportuji a pohybuju se mezi sportovcema. Mám kamarády, kteří používají i horší výrazy… Ale nejde o to jak mluvím, podstatné je co chci sdělit. Kdybych mluvil spisovně, nebyl bych to já."

K oblíbeným Ondřejovým koníčkům patří vedle sportu i hudba.

„Dlouhá léta kamarádím s klukama z nynějšího Čechomoru. Moc se mi líbí jejich písničky a jak mám čas, zúčastním se každého koncertu. Seznámili jsme se na divadle, ve kterém měli tehdy krátké vystoupení a my pak do konce představení dávali dohromady to, co natropili. Ale vážně… Moc si vážím jejich přátelství. Jsou to výborní lidé a to je cítit z každé jejich písně."

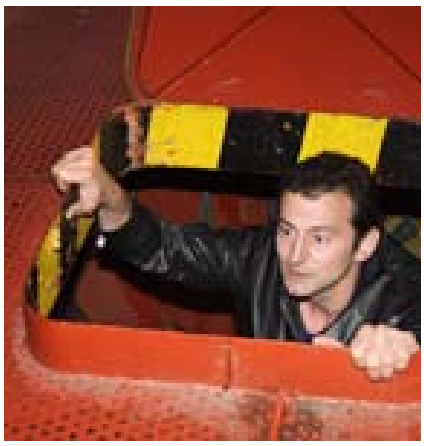

Každý měl v životě určitou představu, čím by chtěl být. Jsou různá povolání a člověk si někdy říká, že je škoda, že se mu některé z nich vyhnulo.

„Povolání je celá řada. Spíš jde o to s čím do nich člověk jde. Co v nich chce dosáhnout. Věřím, že bych v mnohých obstál, odvahu bych měl…Ale jsem rád tomu, co dělám."

„Říká se, že ženy kvůli vám nemohou spát…"

„Je to pravda. Hlavně jedna, to když přijdu pozdě domů. Ale jinak? Možná, že před spaním jen něco špatnýho snědly…"

„Co vám vadí nejvíce?"

„Neschopnost svobodné komunikace mezi lidmi. Spousta jich to sice cítí, ale neví jak na to... Chtěl bych, abychom si všichni poskytovali dostatek svobody a abychom spolu uměli komunikovat…"

Barče nevadilo nic, lehla si na záda a žádala pohlazení. Má to jednodušší…

Onřej Vetchý ve filmu Tmavomodrý svět

Stargate

Fenomén. Kult. Modla. Těmito třemi a i mnoha jinými se dá definovat to, co se zrodilo v roce 1994 a do určité míry odstartovalo novou éru science-fiction. Jedná se o STARGATE.

Film

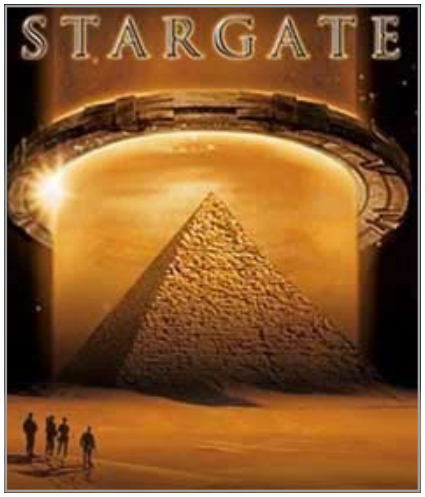

Psal se rok 1994 a na stříbrná plátna světových kin vtrhl nový sci-fi film– Hvězdná Brána (v orig. StarGate).Film byl natočený podle stejnojmenné knihy Deana Devlina pod taktovkou hollywoodského režiséra Rolanda Emmericha. Film byl až na některé detaily vcelku věrnou adaptací své knižní podoby, kde jako archeolog Daniel Jackson a plukovník Jonathan O'Neill vystoupili herci James Spader a Kurt Russel. Ti zde v bravurním podání dali ducha filmu, který vyčníval nad tehdejší a mnohdy i dnešní sci-fi díky jedné podstatné věci. Originálnímu nápadu.

Hlavní příběh filmu začíná v roce 1928 v Gize, kde archeologové nalezou pradávný archeologický artefakt ve tvaru obřího kruhu pod masivní kamennou kartuší. Kruh je popsán zdánlivě zvláštními hieroglyfy, ale jejich pravý význam řeší až teprve armáda USA. Armáda si je takřka jistá, že kruh má mimozemský původ a chce za každou cenu zjistit její účel. Ale vzhledem k tomu, že si její vědci neví rady s prapodivnými hieroglyfy na kruhu, musí přizvat k tajnému projektu archeologa Daniela Jacksona (Spader), který je tou dobou de facto zruinovaným vědcem, kvůli své teorii o tom, že pyramidy sloužily jako přistávací plochy pro vesmírná plavidla. Ten záhy zjistí, že zdánlivé hieroglyfy jsou astronomické koordináty tvořící adresu na cizí planetu. Je tedy sestaven tým s Jonathanem O'Neillem (Russel) v čele, který se vydává na cestu do neznáma. Jonathan tou dobou sám prochází těžkou částí života, neboť se mu zastřelil syn jeho vlastní zbraní…

Když se tým ocitne na pouštní planetě Abydos, začíná příběh plný odhalování dávné historie lidstva, zvratů a v závěru i důkaz, že americká atomová bomba je v rukou Jonathana O'Neilla silnější než pradávný egyptský bůh. V závěru tým odchází ze spaseného Abydosu s tím, že Abydos je oficiálně zničen nukleární bombou a Dr. Jackson je mrtev, neboť Daniel se rozhodl zůstat se svojí novou láskou Sha're. Tým prochází, Abydosská brána je pod dozorem Daniela Jacksona zakopána a končí i příběh filmu.

Kurt Russel
plukovník
Jonathan O'Neill

James Spader
Dr. Daniel Jackson

SG1

Pravý boom odstartoval teprve když se na obrazovku dostal televizní seriál StarGate – SG1. S vedením v té době oblíbeným „MacGyverem" R. D. Anderson(Jack O'Neil – ve filmu Jonathan O'Neill), Amanda Tapping (Samantha Carterová), Michael Shanks (Dr. Daniel Jackson), Christopher Judge (Teal'c) a v neposlední řadě také Don S. Davis (Gen. George Hammond).Teď vám trochu popíši jednotlivé členy SG-1. Začal bych Jackem O'Neillem: pochází z Chicaga ve státu Illinois. Jako voják působil ve speciálních jednotkách, které se měly podílet na tajných operacích americké vlády. Po smrti svého syna přijal nabídku pracovat v projektu Hvězdné brány. Tým SG-1 po celé roky bojuje s Goa'uldy, kteří se snaží udržet si nadvládu nad naší galaxií. S pomocí Jaffů(otroci Goa'uldů) se jim nakonec tohoto silného nepřítele podaří zastavit.

Pak bychom tu měli druhého člena týmu a tím je Dr. Daniel Jackson: Byl členem prvního týmu, který prošel Bránou na Abydos. Daniel je úspěšný antropolog, specializujícím se na starověké kultury. Plynule mluví 23 jazyky, mimo jiné starověkou Egyptštinou. Podařilo se mu rozluštit co znamenají symboly na desce, která se našla u brány a díky tomu se poprvé Brána otevřela. Daniel o několik roků později, kdy byl zasažen vysokou dávnou radiačního záření se povznesl do vyšší sféry bytí díky pomoci Omy (Povznesený antik) a stal se i z něho povznesený. Pomocí svých schopností se později snažil zničit Anubise, ale Oma ho zastavila a dala mu opět smrtelnou formu. Od té doby je zase členem elitního týmu SG-1.

Třetím členem týmu je Samantha Carterová: Je expertem na Hvězdnou Bránu a technologie s ní spojené. Během první mise na Abydos zůstala na Zemi a studovala Bránu, její mechanismy a materiály, z kterých se skládá. Carterová jako první spekulovala o tom, že musí existovat celá síť Bran vedoucích i na jiné planety, proč by jinak bylo na Bráně 39 symbolů. Je svobodná, bezdětná, její matka zemřela a její otec byl generál Jacob Carter. Ten byl smrtelně nemocný, měl leukémii, avšak po spojení s Tok´rou Selmakem se stal prostředníkem mezi Tok'ry a Zemí.O několik roků později umírá v SGC v důsledku přílišného stáří Selmak.Do Sam vstoupila Tok'ra Jollinar, která byla považována z počátku za Goau'lda. Nakonec byla Jollinar zabita nájemným vrahem, který ji měl na Zemi zabít,sebrala ale ještě zbytky svých sil auzdravila Sam než zemře

la. Sam má díky tomuto spojení její vzpomínky.

A je tu čtvrtý člen týmu a tím je Teal'c: je Jaffa, což je národ sloužící Goa'uldům jako otroci. Poté, co pomohl týmu SG-1 utéci z Chulaku, jeho rodné planety, stal se členem týmu SG-1. Poskytuje tak důležité informace a znalosti o světech, které navštívil ve službách Apophise a o Goa'uldech. Teal'c je velmi loajální a dobrý bojovník. Za to, že se postavil Apophisovi, byl nazván zrádcem a vyhnancem. Teal'c v sobě nosil mladého Goa'uldského symbionta, díky kterému byl imunní na většinu nemocí, rychle se uzdravoval a žil dlouhým životem, do té doby, než byl vynalezen lék ‚Tretonin" – od té doby nebyl již na symbiontovi závislý.

S tímto základním týmem SG-1 se fanoušci série mohli setkávat od první až do šesté řady seriálu, jen s tím rozdílem, že v šesté řadě zastupoval Michaela Shankse alias Daniela Jacksona Corin Nemec jako vědec Jonas Quinn.

Příběhová linie byla zajímavá a plná zajímavých zvratů. V první řadě jsme se seznámili s Apophisem, bratrem „boha" Ra, který unese Danielovu Sha're a ten se tak přidává k týmu SG-1, aby svou manželku nalezl a zachránil. Ta je však ztracena poté, co jí Teal'c musí zabít, protože Sha're byla ovládána Goa'uldem a snažila se zabít Daniela…

Poté co tým SG-1 zlikviduje zdánlivě nezničitelného Apophise se zdá, že vše je zachráněno, planeta Zem volá s propustkou na dovolenou pro celou SG-1. Samozřejmě, opak je pravdou. Do galaxie se vrací Anubis, kdysi z naší galaxie vyhnaný Goa'uld, v silnějším podání než kdy dřív. Nyní je totiž povznesený – tedy jen napůl. To však stačí na tom aby během chvíle ovládl celou naší galaxii, pomocí své superzbraně zlikvidoval pár planet a řádně zavařil týmu SG-1. Při jedné z nehod však zdánlivě umírá Daniel Jackson na důsledky ozáření vícesytného naquadahu – naquadrie (naquadah je látka, ze které je postavená hvězdná brána). Popravdě je však s pomocí Omy Desaly povznesen.

V tu chvíli přichází do týmu SG Jonas Quinn. Ten se s týmem SG-1 velmi rychle sžije a může tak být přítomen zničení planety Abydos, po kterém se Daniel opět stává člověkem, neboť se postavil proti pravidlům povznesených a chtěl zničit Anubise pomocí svých sil.

V tento moment si musíme uvědomit zásadní věc. Při čtení tohoto článku se může člověku seriálu neznalému zdát, že „to" všechno je jeden velký chaos. Ale to je zásadní omyl! Příběhově možná nejde o trhák století, ale jde o herecké podání a počítačové efekty, které vás doslova donutí se nepřestat dívat na přehlídku výbuchů trhavin, laserů, atomovek i emocí.

Nyní zpět. Po návratu Daniela Jonas tým SG-1 brzy opustí. Začíná sedmá řada seriálu, němž se dočkáme definitivního zničení Anubisovy armády a ke konci, zdá se, i rozloučení s Jackem O'Neillem…

Osmá řada začíná jeho znovuoživením a pokračuje přes finální likvidaci samotného Anubise, zničení replikátorů, kteří se skrz sedmou a osmou řadu stali velmi důležitou příběhovou složkou, nalezení velké zbraně Antiků (prvních povznesených) a jmenování Jacka O'Neilla štábním generálem SGC.

V tento okamžik končí „původní" SG-1 a začíná „nové" a tolik diskutované SG-1, které se ale očividně bohužel dočká jen desáté řady, pak se natočí dva filmy a seriál SG-1 ukončí svou existenci. Proč? Že seriál milujete? To víte, sledovanost dělá divy, a když půlku akcií na seriály SG má kromě samotného MGM (filmové studio vlastnící práva na SG tituly) vysílací kanál SCI-FI, její pokles způsobí mnoho… Včetně rozhodnutí zastavení natáčení seriálu.

Od deváté řady se jako nový „vůdce" týmu SG1 objevil zcela nový herec, Ben Browder, aby ztvárnil postavu plukovníka Camerona Mitchella, který se už dříve podílel na záchraně SG1 při jejich mise nad Antarktidou při boji s Anubisovou armádou. Cam je jako vůdce SG1 velmi svérázný a jeho humor se nemusí líbit každému, což je možná důvod, proč Bena Browdera přijali fanoušci poněkud vlažně…

Druhou novou postavou SG1, je žena, která se poprvé objevila již v osmé řadě seriálu, kdy ukradla Promethea, pozemskou vesmírnou loď společně s Danielem Jacksonem, a která je od desáté řady plnoprávnou členkou SG1. Jedná se o herečku Claudiu Black, která ztvárňuje ženu žijící ve světě intrik a loupeží a až v v týmu SG1 se setká se zázemím bezpečí. Jméno jejího hraného alter ega je Vala Mal'Doran a povoláním byla lupička, intrikářka a dokonce i hostitelkou Goa'ulda.

Hlavní herecké obsazení SG-1

Ammanda Tapping
plukovník Samantha Carterová

Richard Dean Anderson
generál Jack O'Neill

Ben Browder
plukovník Cameron Mitchell

Michael Shanks
Dr. Daniel Jackson

Don S. Davis
generál George Hammond

Lloyd Bridges
generál Hank Landry

Christopher Judge
Jaffa Teal'c

Corin Nemec
Jonas Quinn

Claudia Black
Vala Mal'Doran

Poslední novou postavou je nový generál SGC, generál Hank Landry, který zaujal svou pozici po odchodu generála Jacka O'Neilla do Pentagonu. Hanka Landryho hraje Lloyd Bridges, který však také patří mezi nepříliš vítané postavy. Ale ruku na srdce, není to pouze tím, že fanoušci byli celých 8 řad seriálu zvyklí na jiné postavy?

Mimo jiné se v okamžiku konce osmé řady SG-1 začíná odvíjet paralelní příběh nového seriálu, StarGate Atlantis (dále jen SGA), který se zabývá expedicí, která cestuje do daleké galaxie Pegasus, kde se nachází, jak zjistil Dr. Daniel Jackson, dávné a tajemné město Antiků, Atlantis.

SGA

Teď vám popíši SGA. Je to tým vědců kteří přišli hvězdnou bránou do galaxie Pegasus kde se usadili v létajícím městě dříve obývaném Antiky, zvaném Atlantis. Z několika vybraných států je zde pár vědců, dokonce i naše republika tam má zastoupení a to v podobě Dr. Radka Zelenky kterého hraje David Nykl :-).

Celý tým vede doktorka Elizabeth Weir (Torri Higginson). Poprvé se dozvěděla o programu když byl odvolán Gen. Hammond který později dostal velení na lodi Prométheus.

Do projektu ji vybral sám senátor Kinsey protože si myslel že nemá ráda armádu a půjde mu na ruku ale opak byl pravdou.. Tím že dokázala na dálku velet obraně nad Antarktidou. Tam měli dříve Antikové základnu v tu dobu se tam snažil dostat Anubis…Ale když Dr.Daniel Jackson objevil Atlantis bylo jí svěřeno velení nad touto expedicí.Další z hlavních postav je Podplukovník John Sheppard: (Joe Flanigan): Je to vynikající pilot a ze základny McMurdo letěl s generálem O´Neillem, který si ho vybral jako pilota, jenž ho měl dopravit na základnu v Antarktidě, kde objevili základnu Antiků. Shodou náhod ale major zjistil, že vlastní ATA gen (Antický gen), který mu umožňuje ovládat antickou technologii. A to natolik dobře, že ji nejen umí aktivovat, ale také kontrolovat a ovládat.I přes některé neshody s Dr. Weirovou, které si později vyříkali se stal velkým přínosem pro expedici.A Dále tu máme Teylu Emmagan: (Rachel Luttrell) Teyla pochází z jiné planety, její rodná planeta se jmenuje Athos. Poprvé se setkala s lidmi ze Země hned po jejich příchodu do galaxie Pegasus. Její rodnou planetu napadli Wraithové a Athosiané tak byli nuceni ji opustit a odejít na Atlantis kde jim Dr. Elizabeth Weirová poskytla azyl.

Další člen expedice je Ronon Dex: (Jason Momoa) Původem člověk, narozený v Pegasově galaxii na planetě Sateda. Když při obraně své planety zápasil s Wraithy, byl zajmut, mučen a poté opět propuštěn, aby se stal takzvaným „štvancem", cílem wraithského rituálního lovu. Ronon nahradil zmizelého poručíka Aidena Forda (Rainbow Sun Francks), který zmizel v průběhu druhé série seriálu.

Další člen expedice je vědec Dr. Rodney Meredith McKay: (David Hewlett) se připojil k expedici a stal se tak velícím vědecké sekce na Atlantis. Mimo jiné je i starým známým ze seriálu SG1.

Hned v prvních dnech se nabídl jako dobrovolník pro experimentální genovou terapii doktora Becketta, s níž by získal ATA gen a mohl by tak ovládat antickou technologii. Později dokázal, že se hodně naučil. Zachránil život Elizabeth a dokázal se Zelenkovou pomocí také přijít na to, jak aktivovat štít, který by ochránil město před bouří.

V případě projectu Arcturus se hodně spletl a zničil nejen 5/6 solárního systému, ale téměř i své přátelství se Sheppardem. Dlouho pak získával zpět důvěru. To, že i ostatním záleží na Rodneym se ale projevilo, až když sám zůstat uvězněný hluboko pod hladinou moře, v poškozeném Jumperu. Sheppard se Zelenkou ze sebe vydali maximum, aby ho zachránili.

A máme tu Dr. Carsona Becketta: (Paul McGillion) Je to vedoucí celého lékařského týmu na Atlantis.Pochází ze Skotska.. je to poznat i v seriálu kde má takový fajn skotský přízvuk.. je to trochu zmatkař ale když jde do tuhého dokáže opravdu zamakat a krom toho má tenhle člověk i smysl pro humor.

A v neposlední řadě zde máme našeho českého zástupce v seriálu a tím je Dr. Radek Zelenka: (David Nykl) vědec, inženýr a původně pracovník Masarykovy univerzity v Brně, který odces

Hlavní herecké obsazení SGA

Joe Flanigan
podplukovník John Sheppard

Rainbow Sun Francks
poručík Aiden Ford

Paul McGillion
Dr. Carson Beckett

Torri Higginson
Dr. Elizabeth Weirová

Jason Momoa
Ronon Dex

David Nykl
Dr. Radek Zelenka

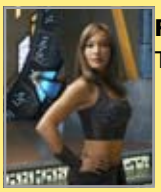

Rachel Luttrell
Teyla Emmagan

David Hewlett
Dr. Rodney Meredith McKay

toval spolu s mezinárodní expedicí vedenou Doktorkou Elizabeth Weirovou na Atlantidu – ztracené město Antiků ležící v Pegasově galaxii. Doktor Zelenka pochází z České republiky, ovládá samozřejmě také angličtinu, je to velký expert na antickou technologii, zvláště pak na systémy Puddle Jumperů. Dále objevil mechanismus otevírání hangáru Puddle Jumperů a senzory pro zkoumání hlubokého vesmíru. Bohužel nedisponuje genem antiků a gen pro ovládání některých technologií antiků se neujal ani genovou terapií. Zelenka má často třenice s Rodneym McKayem, o to, kdo je lepší. Navzájem si zachránili život a to když Zelenka pomohl zachránit McKaye a zbytek průzkumného týmu, když jejich Jumper uvízl v aktivní bráně na zpáteční cestě na Atlantidu. Rodney pro změnu zachránil Radka poté, co ho zasáhl energetický výboj a McKay ho za pomoci Antické léčivé síly vyléčil.

Další členové expedice jsou buď nestálí anebo mají teprve přibýt. Jako příklad můžeme použít majora Evana Lorna (Kavan Smith), který se poprvé objevil již v SG1 a nyní působí jako druhý vojenský důstojník hned po Shephardovi na Atlantis. Objevuje se zřídka, ale jeho výkon patří k nezapomenutelným (např. taktická „hra" s Radkem Zelenkou). Jako další příklad může posloužit plánovaný nový přírůstek do expedice Atlantis, a to je Dr. Kellerová (Jewel Staite – známá např. jako Katie ze scifi seriálu Firefly), která má nahradit odcházejícího Dr. Carsona Becketta. Jako neoficiální informace zatím jen uniklo, že má vylepšit umělou aplikaci ATA genu.

Nepřátelé, či přátelé?

Nyní jsme vám přiblížili o čem Hvězdná brána je, kdo hraje v seriálech a hrubou kostru. Možná to působí poněkud chaoticky, ale to způsobuje buď to, že neznáte seriál, který se vám snažíme přiblížit, to že je náš článek stylisticky chaotický, anebo to, že jsme vám zatím nepřiblížili nepřátele. A právě na ně se nyní podíváme. Pro přehlednost je rozčleníme.

Goa'uldi

Paraziti larvovitého rázu, kteří ovládají lidská těla tak, že se napojí na „hostitelův" mozek. Následně mají tendence ke krutosti a ve volných chvilkách se pokouší dobýt galaxii. Jack O'Neill je rád nazývá „hady".

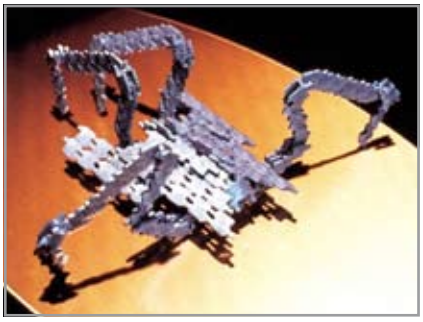

Replikátoři

Stroje, které se skládají z malých součástek a jsou schopny se přestavovat, obnovovat a reprodukovat neuvěřitelnou rychlostí, pokud mají ve své blízkosti vhodný materiál k přeměně na tělesné články. Původní replikátoři byly čistě „železné" potvory, které zatápěly Asgardům (o nich níže) a byly již zničeny. V naší galaxii měli replikátoři i sofistikovanější podobu, se kterou se znovu setká expedice Atlantis v Pegagus galaxy, a to jsou nano-replikátoři. Ti mají navíc schopnost vnikat lidem do vědomí a jsou takřka nezranitelní.

Ori

Povznesení, avšak na rozdíl od Antiků jsou tito ti zlí. Díky nezměrné moci povznesených se vydávají za bohy, posednou člověka a sílu čerpají z armád věřících v knihu Počátku (Book of Origin). Aktuálně jsou se svou zdánlivě neporazitelnou armádou na exkurzi v Mléčné dráze.

Wraithové

Sympatičtí velikáni s vlasy tak bílými, že by Sapkowského Geralt mohl závidět. Pomocí své ruky vysávají z lidí život a mají poněkud sklony k vlastnění Pegagsuské galaxie tudíž nejsou zrovna vítězi v soutěži sympatie.

To byli nepřátelé a nyní spojenci.

Tok'Ra

Tok'Rové jsou de facto „dobrými Goa'uldy". Jsou stejnou životní formou jako sví ďábelští bratranci a sestřenice, ale na rozdíl od nich žijí s lidmi v symbioze.

Asgardi

Znáte popis zelených mužíčků co měli v Roswellu roku 1945 údajně havárii s UFO? To jsou oni! Až na to, že jsou šedí a přátelští. Jako zástupce lidstva berou Jacka O'Neilla a poté, co jsme jim pomohli zničit replikátory nám půjčují technologie – výhodné, což?

Antici

Povznesení, aneb ti dobří. Mají nezměrnou moc, kterou však nevyužívají ani když je napadají Oriové kteří

je chtějí zlikvidovat. Proč? Proto, že jedno z jejich základních pravidel je NEZASAHOVAT.

Hlavní příběhová zápletka se vždy týká různé spolupráce se spojenci a jejich akcím a boji proti nepřátelům. Ostatně, tak je to ale v každém seriálu. Ale jen některé jsou tak výjimečné…

Problém je, že i výjimečné seriály mají svůj začátek i konec. A tak to zatím vypadá se seriálem SG1. Ale o tom jsem již psal dříve…

Suma sumárum

Dobrou zprávou však je, že se chystá nový, již třetí, paralelní seriál STARGATE! Zatím není znám název, herecké obsazení a datum pilotního dílu, ale proslýchá se, že v jednom z filmů SG1, které přijdou po skončení 10. řady a mají seriál SG1 uzavřít, se v momentu zničení Oriů stane za nějaké nevysvětlitelné události to, že se jedna z lodí USAF ocitne v nové neprozkoumané galaxii.. Shodou náhod však zůstane hvězdná brána funkční a tak se těžce poškozená loď stane velícím stanovištěm a bodem počátku v nové galaxii. Nechme se však překvapit.

To je tak zhruba všechno, co jsme vám chtěli k seriálu STARGATE říci a doufáme, že jste si z tohoto článku odnesli něco, co jste buď nevěděli, anebo si chtěli byť jen ověřit. Snad jste se bavili!

Petr Miko
Martin Moučka

Prameny:
http://www.mgm.com
http://www.sga-project.com
http://www.wikipedia.org
a mnoho dalších zdrojů včetně všemocného googlu =o)

Black Books

Taky se vám zdá, že v televizi nic nedávají? Slýchám tuhle větu na každém kroku, i na stránkách mezinámi jsem se s ní setkala.

Moc se na televizi nekoukám, ale nemůžu říct, že by tam byl seriál, který by mě zaujal. Není to nikdy nekončící story z blíže nespecifikované ulice, ani mě neberou osudy českých gynekologů, „které napsal sám život". Správný seriál by podle mě měl být vtipný, díly na sebe nesmí navazovat a neměl by být zbytečně dlouhý. Pak už ale nejde o typický seriál, ale o sitcom aneb situační komedii.

A jedním z takových to sitcomů je Black Books. V současnosti ho vysílá ČT2 v pátek kolem jedenácté hodiny večerní, kdy sice většina diváků někde paří, ale myslím, že za zakoupení VHSky a následného natočení tenhle seriál stojí. Jinak jeden díl trvá zhruba 23 minut.

Mezi hlavní postavy patří podivuhodný Irčan Bernard Black, který vlastní antikvariát pojmenovaný Black Books. Ač je to počínající alkoholik, líný a nezodpovědný pracant, který prodávání knih i lidi, co si ty knihy kupují, nesnáší, tak právě jeho pomatenost si zamilujete. Stejně tak jeho přítelkyni Fran z vedlejšího krámku, která s ním věrně prožívá všechny jeho kocoviny (vlastně je to taková reklama na vína :)). Mimo jiné se marně snaží sehnat přítele. Trojici doplňuje pomocník v antikvariátu Manny Bianc, který je naopak až trapně zodpovědný, snaží se Bernarda krotit a ten, ač mu za to nadává, by si bez něj nevěděl rady. Manny také trpí nebezpečným syndromem. Nikdo neví, co to pro něj znamená, ale vzhledem k jeho obezřetnosti, je to asi dost vážný.

Na webu jsem četla recenzi, že je to seriál od dvou lůzrech a jejich zoufalé kolegyni. A opravdu, o tom to je.

hku

I-legálně

V dobách, kdy nás hudební CD vyjde na 600 Korun, kdy nás tzv. Ochranný svaz autorů (OSA) nutí z každého zakoupeného CD-R/RW platit pětikorunu (je to tak), v dnešních dobách, kdy většina hudby, co máte na PC, je nelegální (konkrétněji z nelegálního zdroje), může být vznik serveru www.i-legalne.cz něco, jako zázrak. Písničku si tu stáhnete asi za 30 korun, nemusíte kupovat CD za 500, zde ho stáhnete za 300.

Je to však tak všechno krásné, jak to vypadá? Na první pohled paráda – muzika skoro zdarma. Avšak po čase se objeví „jistá" úskalí. Samozřejmě uvádím, že názory dále uvedené jsou moje subjektivní názory a nebráním se diskuzi na toto téma a samozřejmě nechci porušovat tímto článkem žádná mravní, etická či zákonná pravidla na soužití v ČR.

Co se mi na www.i-legalne.cz líbí?

Tak hlavně cena hudby. Pro „běžné" posluchače, co jsou zvyklí kupovat CD za ohromné sumy, které ani zdaleka neodpovídají prožitku, může být nákup takových souborů darem z nebes, kdy se dá ušetřit i více, než polovina peněz. Dnes se s oblibou říká, že „vše je drahé" – a hudba nevyjímaje. Pro sociálně slabší skupiny obyvatel, kteří „počítají každou korunu", je (mají-li přístup k internetu) taková služba přínosem.

Proč se však princip i-legalne nelíbí mně?

Zatím jsem nestáhl ani jednu písničku. Ne, že by se mi výběr na serveru nelíbil, ale jen z toho důvodu, že nebudu stahovat věci, které jsou

a) běžně dostupné na internetu (legálně) zdarma
b) jsou v horší kvalitě, než odpovídá cena.

I když zrovna bod b) je trochu sporný, protože jak jsem již uvedl, můžete ušetřit i polovinu peněz a kvalita WMA na192 kbps je sice možná dostačující, ale rozhodně ne „CD kvalita". Holt když někdo chce CD za poloviční cenu, dostane i „poloviční kvalitu".

Dalším důvodem, proč bych si ani písničku nestáhl je fakt, že skladby jsou ve formátu WMA (což by mi ani tak nevadilo) a jsou opatřeny ochranou Microsoft Windows Media Digital Rights Managment, které (vyzkoušeno) nepovolí přehrát písničku na například znovu nainstalovaném počítači, či na jiném počítači. Takže kupovat si CD za 300 korun, které funguje týden (třeba), je trochu na nic – alespoň mi to tak připadá. Výrobci i-legalně se sice dušují, že skladbu lze stáhnout asi až 5x – ale k čemu mi to je, když si ji na linuxu nebo na MP3 playeru neposlechnu.

Jaké mám tedy ze serveru pocity?

Projekt i-legalne je samozřejmě „dírou" do světa e-obchodů, je kvalitní a promyšlený, ale bohužel není určen pro širokou veřejnost (a toto omezení poznáte až po vyzkoušení – takže po zaplacení). Nechápu, proč hudba není nabízena ve formátu OGG (formát MP3 je komerční a mohly by být problémy), je kvalitnější než ostatní a je pod licencí GNU/GPL. Tímto způsobem mi to tak trochu připadá, jako by už Microsoft nevěděl, kde sehnat další zákazníky, tak „fušuje" i do hudby.

A hlavně – na tomto serveru nebudu stahoval „jako že legálně" písničky, když si je mohu legálně stáhnout z internetu. Pamatujte: Stažení hudby není nelegálním počinem, nelegálním se stává až v momentě, kdy takto nabyté vlastnictví poskytnete dalším osobám – zasdílíte dále. A proto se budu asi dále poslouchat svoje MP3, OGG a já nevím, co ještě, ale kupovat je na internetu jen proto, že to vypadá legálněji, než legální – tak to ani náhodou.

Jo a koho by napadlo z oněch WMA vypálit CD, pak vězte, že obcházíte ochranu MWDRM, což už se opět stává nelegálním!

Konečné rozhodnutí však musí zůstat na vás. Nemohu vám vnucovat svoje myšlenky. Jsem už asi trochu „otupělý" z těch všech P2P sítí, kde si mohu hudbu legálně stáhnout (neposkytuji-li ji dále) a zadarmo. Rozhodně ale projektu nedávám malé šance na přežití, rozhodně je promyšlený, dobře realizovaný a najde si spoustu fanoušků.

Přeji tedy vám hodně zdaru při stahování hudby, teamu i-legalně přeji hodně zákazníků a brzké „procitnutí", protože tak, jak službu nabízí nyní, je (trochu se mi zdá) neperspektivní.

rkl

Strašný drak Che-po

Vycházející luna nad velkou zemí – část V.

redaktor zst

Kdysi dávno byl na nedostupném vrcholku hory Si Šan klášter, v němž žili velice chamtiví a krutí mniši. Rolníci i rybáři v celém širokém okolí jim museli nosit dary a pracovat pro ně. Mnichům to však bylo málo, a tak začali namlouvat zdejším lidem, že na dně jezera žije strašný drak Che-po, který musí dostat každý rok nejkrásnější dívku, který tu žije. V opačném případě drak rozbouří jezero, zaplaví pole a smete z povrchu vesnice i městaa lidé zemřou hlady.

Důvěřiví vesničané je poslouchali. Mniši si obvykle našli bohatý dům a přišli si pro dračí nevěstu. Bohatí jim dávali zlato a stříbro, jen aby zachránili dceru před hroznou smrtí. Do vod jezera mniši vhodili z Dračí brány nějakou chudou dívku a klášter bohatl.

Jednoho dne se však po jezeře plavil moudrý soudce Si Jen-pao, člověk spravedlivý a neúplatný. Náhle se k němu donesl podivný hluk a bubnování. Když poodhrnul záclonku, viděl na břehu množství lidí, kteří plakali. Nařídil proto veslařům, aby zamířili ke břehu a zjistili, co se děje. Jen co spatřil dívku v černém hedvábí a vyslechl, co se má stát, strašně se rozzlobil, ale nedal na sobě nic znát.

V tu chvíli již pomocníci v černých kápích uchopili drakovu nevěstu a vlekli ji vzhůru k Dračí bráně, aby ji odtamtud shodili do vody. Pláč a nářek se rozléhaly nad jezerem, lidé padali na kolena a zakrývali si oči dlaněmi. Náhle to davem zašumělo. To přicházeli nosiči se soudcem.

Vše se zastavilo. Si Jen-pao sestoupil na zem a důstojně všechny pozdravil. Nejstarší mnich ihned přispěchal a prohlásil, že dívka musí být obětována, aby se drak nerozhněval.

„Cože? Chcete poslat nevěstu drakovi jen tak? Bez řádného ohlášení? Jdi nejdřív ty! Až zprávu drakovi vyřídíš, rychle se vrať zpátky!"

Na jeho pokyn veslaři popadli mnicha a vhodili ho do jezera.

Lidé čekali, ale po mnichovi ani vidu, ani slechu.

„Asi ho něco zdrželo. Podívej se za ním a popožeň ho!" nařídil soudce. A veslaři hodili do vody druhého mnicha, který se utopil, stejně jako ten první.

Ostatní mniši padli před soudcem na kolena, přiznali se a prosili, aby je nechal naživu. Si Jen-pao jim nařídil, aby rozdali vše, o co lidi okradli.

S dračími námluvami byl konec. Mniši se rozutekli a lidé si tu dodnes vyprávějí a moudrém soudci…

Hlavní město provincie Jün-nan, Kchun-ming, leží na náhorní plošině ve výšce 1 895 metrů nad mořem. Je to tedy výš než vrcholek Sněžky. O Kchun-mingu psal už Marko Polo. Město leží na důležité spojnici s okolními zeměmi. Francouzi zde počátkem minulého století vybudovali železnici ze sousední Indočíny. Došlo tak k vlakovému spojení mezi Vietnamem a Čínou.

Město je hned na první pohled veselejší a mnohem květnatější. Všude jsou

upravené plochy, neklamný to vliv francouzské zahradní architektury.

Číňané, jako všude v jiných městech, mají smysl pro povinnost, jsou vytrvalí, pracovití, šetrní, praktičtí, disciplinovaní, oddaní autoritám. Jsou zdvořilí k jiným lidem. K cizincům jsou obzvlášť zdvořilí a chybu vždy hledají u sebe. Osud jedince pro ně není důležitý, podstatné je zachování rodu. Od dětství jsou vedeni k neagresivnímu jednání. A co víc, stále se usmívají.

Kchun-ming, město věčného jara, pro které je typické jezero Tien Čvh´, ležící v nadmořské výšce 1 855 metrů. Je šesté nejvýše položené v Číně. Jezero a město leží pod horou Si Šan. Jsou to vlastně čtyři kopce na jihozápadě a celé úbočí je pokryto hustou vegetací nejrůznějších stromů a keřů. Jako v botanické zahradě.

Nahoru se vyjede lanovkou. Pak se sestupuje vytesanými chodbami ve skále až k Dračí bráně. Dračí brána je ve skutečnosti dlouhá chodba. Její proražení trvalo dvaasedmdesát let. Učinili tak taoističtí mniši o mnoho let později, než vypráví legenda v úvodu. V roce 1781.

Jsou to uzounké lávky, buddhistické a taoistické svatyně a chrámy, tesané oltáře a sochy. Vše je vysoko ve srázu nad jezerem, na kolmé skalní stěně. Volným pádem asi 400 metrů. Nejprostší je Dračí pramen, kamenné korýtko, kam po kapkách stéká ze skály pramenitá voda.

Na opačném břehu jezera vyrostl v posledních letech skanzen dvaceti národnostních menšin, které žijí v jünnanské oblasti. Každá menšina tu má svoji vesnici Elektromobily a vláček rozváží návštěvníky od vesničky k vesničce. Všude čekají mladí průvodci v krojích.

Chcete-li si představit, jak vypadalo mořské dno v naší pravěké historii, co

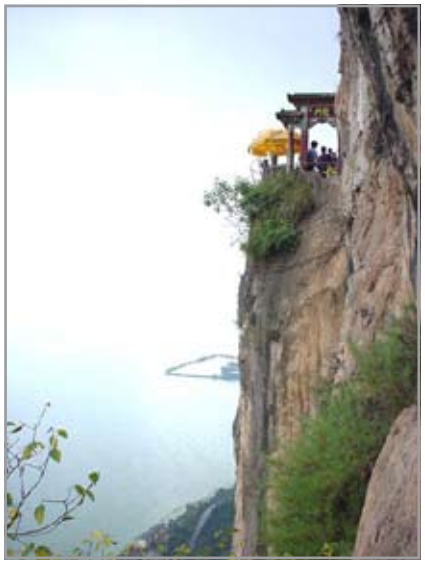

dokáže eroze a pohybové deformace zemské kůry za dvě stě sedmdesát milionů let, musíte navštívit okres Lu-nan. Je to asi sto dvacet kilometrů od hlavního města Kchun-mingu. Na dvaceti sedmi tisících hektarech se rozkládá podivný útvar. Číňané mu říkají „První kouzlo pod nebesy". Z dálky připomíná magický les, který, jako v pohádce, zkameněl.

Dálnice, která sem vede, je dělena asi metr širokým pruhem, kde v krátkých rozestupech stojí velké květináče s palmami a borovicemi. Ke každému květináči vede trubice na zalévání a voda je dodávána v pravidelných intervalech. Benzinová čerpadla jsou pod velkou kovovou konstrukcí s plastovou střechou. Připomínají spíš velký amfiteátr. Cena bezolovnatého benzinu je dva jüany třicet, tedy asi našich deset korun. Část cesty vede kolem úzkokolejné trati, kterou tu vybudovali Francouzi jako spojení s Vietnamem

Kamenný les v Š´-linu je bezesporu přírodní památkou první kategorie. Cesta prohlídky je dlouhá pět kilometrů. Les připomíná v některých partiích Prachovské skály. Je však z vápence. Po namáhavé prohlídce si můžete dát v čajovně jünnanský čaj. První čaj se paří a louhuje v hliněném čajovníku, který se polévá horkou vodou. Druhý čaj se již přelévá do čajové nádoby přes sítko, stejně tak třetí a čtvrtý.

Čtyři základní druhy jünnanského čaje jsou: Čaj pro vítání hostů, ostřejší a trpký, čaj z dlouhých čajových lístků, které se mohou máčet až 6krát po sobě. Magnoliový čaj se míchá s předešlým a červený čaj chutná nasládle.

Také do Li-ťingu je lepší letět letadlem. Za šedesát minut přistanete na severozápadě provincie, v nadmořské výšce dva tisíce šest set metrů. Pro srovnání, je to výška Gerlachu… odtud vede dálnice do města Li-ťing.

V roce 1996 tu bylo zemětřesení a části silnice byly úplně zničeny. Prohlídka vede uličkami s domy s dřevěnými štíty. V patrových domech je dole obchůdek vedle obchůdku. Kadeřnictví, holičství, krejčovská dílna, lékárna. Spousta malinkých hospůdek s vůní čaje a koření. Prodává se tu vzácný tibetský čaj, připomínající šafrán, který se sbírá jen ve velkých výškách a nesušený se přidává ve špetkách do speciální vysokohorské odrůdy čaje. Působí proti bolestem. Čaj, který se sbírá na Sněžné hoře nefritového draka, má zase celkový čistící účinek.

Starobylým městečkem protékají třídivoké bystřiny, které v údolí napájejí jeden z přítoků Dlouhé řeky. Nejstarším a nejvýznamnějším domem ve městě je sídlo tusiho, vládce národa Na-si, který zde žil. Tusi, je někdo jako náš kníže a místodržitel. Je to takové malé „Zakázané město". Za hradbami jsou chrámy a paláce s vnitřními nádvořími. Je tu i jeviště pro operu a taoistická svatyně. Oficiálním státním náboženstvím tu byl taoismus. Nechybí tu ani tradiční kamenný drak, znak moci.

…Už je to velice dávno, když na severu provincie Šen-si žil malý chlapec. Jednou ráno, když spěchal do školy, uviděl na cestě před sebou malého hada. Chystal se o obejít, ale had ho oslovil tenkým hláskem"

„Vezmi mě s sebou, mám velký hlad!"

Chlapci se hada zželelo a vzal jej do školy. V krabici mu udělal hnízdečko a tam mu nosil potravu a vodu. Mládě rostlo a rostlo., až si ho povšiml učitel a rozhněvaně přikázal, aby chlapec hada pustil. A někde daleko, na odlehlém místě. Chlapec, ač nerad, poslechl. Odnesl hada k Divoké hoře a odešel. Had rostl na svobodě ještě rychleji než před tím. Brzy se roznesly pověsti, že v Divé hoře sídlí saň, která každého, kdo projde kolem, zadáví.

Chlapec se cítil vinen, to on saň z malého háděte vychoval, tedy on musí draka zničit. Přivázal si k tělu ostré nože a do ruky vzal meč. Když došel k hoře, k místu, kde hada zanechal, zastavil se a zvolal: „ Draku, zachránil jsem tě, vychoval, a ty se mi takhle odplácíš?"

Saň se zasmála.

„Hlupáku, copak nevíš, že had je nepřítel, a tys ho hřál na vlastních prsou!"

Drak rozevřel obludnou tlamu a chlapce spolkl. Když se chlapec ocitl v naprosté tmě, v dračím žaludku, začal se v břiše obracet, řezat připevněnými noži, až se prořezal ven z těla.

Saň ležela mrtvá. Z jedné její kosti si chlapec udělal meč a z dračí kůže štít. Stal se z něj hrdina a když vyhnal všechny nepřátele z Číny, vrátil se zpět do své provincie na severu. Vítězství nad drakem je od té doby symbolem statečnosti…

Národ Na-si přišel do Li-ťingu v raném středověku z okolí Žluté řeky a usadil se v povodí Dlouhé (Velké) řeky. Vladař měl dvě ženy a nespočet konkubín. Palác ve kterém bydlel , byl stranou od hlavního paláce. Byly to tři čtvercové domy. V prvním bydlel syn, ve druhém dcera a ve třetím vladař s některou z manželek. Konkubíny žily jinde. Sídlo bylo uprostřed města. Národ Na-si má i další legendu, tentokrát o svém vzniku.

Bůh měl dvě ženy. První mu porodila národ Na-si a druhá okolní přírodu, zvířata a rostliny… Dvakrát ročně uctívali Nasiové božstvo ohledně úrody. Ještě dodnes někteří venkované obětují božstvům

V chrámu Wu-feng-lou je umístěna etnografické sbírka, která shromažďuje množství informací o tomto kraji.

Budete-li mít štěstí, můžete se zúčastnit hostiny „tří kapek vody". Hostina je sestavena za tří zásadních chodů, každý z dvaceti až pětadvaceti jídel. První kapka, to je kandované ovoce a zelenina. Druhá přináší barvy a vůně, nejrozmanitější koření a nejrůznější druhy jídel. Maso, ryby, drůbež a také rýži. Třetí kapkou jsou zdejší tradiční jídla a krajové speciality. Alkoholu se pije jen málo. Hlavně pak víno.

Z Li-ťingu vede cesta k vrcholům hor, které zde dosahují šestitisícových výšek. Na jejich úbočích leží věčný sníh a ledovce. Jedna z nových lanovek zaveze turisty až pod ledovec, kde kvetou různé druhy azalek.

Cesta automobilem vede kolem koryta Bílé řeky, která tu proráží skalisky a vlévá se do Dlouhé řeky. Jedna

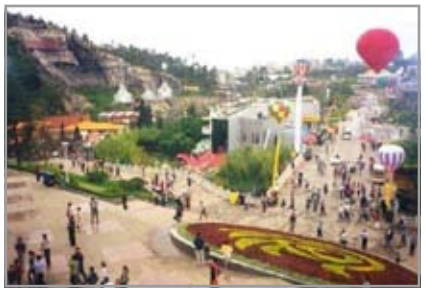

ze zdejších památek národnostní menšiny Na-si je chrám, kde je uschována 880 let stará freska Buddhy, hovořícího k zástupům svých věrných. Fresku při svém řádění poničily Rudé gardy za Kulturní revoluce.

Nad horním tokem Dlouhé řeky jako skála shlíží do kraje a čeká na svého zachránce krásná kamenná Číňanka, dívka z menšiny Na-si. Až přijde skutečně dobrý člověk, ten pravý a čistý, dívka ožije a bude tak moci prožít svou velikou lásku.

Před dávnými lety, když národ Na-si přišel od Žluté řeky až sem, pod Sněžné hory nefritového draka, vládl tvrdý a krutý tusi. Měl krásnou dceru, křehkou jako lotosový květ. Jmenovala se Man-li. Lidé ji měli rádia svěřovali se jí se svými starostmi.

Tahle kouzelná dívka se jednoho dne potkala s obyčejným chlapcem. Oba se do sebe zamilovali. Dívka věděla, že by to tusi nedovolil a proto se scházeli tajně. Mylně se však domnívali, že jim nikdo neublíží, protože jejich láska je čistá.

Jedna z tusiho konkubín se chtěla zavděčit a vše vyzradila. Tusi dal předvolat Man-li. Ta nezapírala a všechno doznala. Věřila, že otec pochopí co prožívá. Ten se však ještě více rozhněval. Nařídil, aby dívku zavřeli. Když dívka nepřišla po tři dny, chlapec se začal bát a přišel k branám paláce. Na to čekal tusi a obvinil ho, že chtěl krást. Chlapec se přiznal, že přišel za Man-li. Rozhněvaný tusi mu nechal na místě useknout hlavu.

Když se to dívka dozvěděla, vyčkala až její strážci usnuli a utekla z paláce. Šla celou noc. S východem slunce už byla vysoko ve Sněžných horách nefritového draka. Opřela se o skálu a prosila nebesa, aby ji zbavila jejího trápení. V tom se obloha otevřela, zvedl se vítr a Man-li ucítila, jak ji její chlapec objímá.

Když ráno vyjeli dvořané po jejich stopách, našli jen štíhlou kamennou sochu dívky, přitisknutou ke skále. Tak tam krásná Man-li čeká dodnes…

Čaj patří v této provincii k nejlepším. Existuje však několik hlavních druhé čaje.

Oolong,který je nejlepšíz provincie Fu tien,černý z provincie Jün-nan, zelený, třeba chunmee či gunpowder, bilý, jasmínový, kouřový … a mnoho dalších druhů, podle fermentace a podle vlastností…

Čajovník je příbuzný naší zahradní kamélii. Ve volné přírodě dorůstá výšky až deset metrů. Ale vyšlechtěné odrůdynejvíce do jednohoa půl metru a jsou stále prořezávány. V Číně, domovině čaje, se pěstuje již více jak 1500 let! Čaj nejlépe roste v nadmořské výšce kolem 1200 metrů, ale i ve výšce nad 2000 metrů. Vždy v kyselé půdě, kde je hodně srážek.

Každých sedm až čtrnáct dní jsou ze všech výhonků odtrhávána poupata a dva koncové lístky. Dovedný sběrač natrhá za den až 30 kilogramů.

V Kchun-mingu se konala Světový výstava EXPO 1999 – Člověk a příroda. Výstaviště vyrostlo na okraji města za půl roku. Bylo přizpůsobeno zdejší přírodě aby vyjadřovalo neskutečně bohatou pestrost keřů, stromů, květin, bylin, rostlin a všelijakých plodin.

Na výstavišti bylo rušno. Byl tu skoro celý svět – Evropa, Amerika, Afrika i Asie. Smutné bylo jen to, že tu nebylo žádné naše zastoupení. Všichni ostatní se snažili v Číně zviditelnit a získat zakázky.

Vedle národních expozicse dalo projít i celou Čínou. Představil se Tibet, ujgurská oblast, Tchaj –wan, Macao… jich i sever, východ i západ.A samozřejmě nechyběla čajová plantáž a ochutnávka čaje.

Bylo tu tolik barev, tolik rostlin a vůní, že se z toho točila hlava. Tekly tu skutečné potůčky, zelenala se tráva a všude bylo neskutečně čisto.

Návštěvníci si mohli prohlédnout i království léčivých rostlin. Vedle ženšenu a šesti set dalších vzácných léčivek tu skláněla své větve i Gingko biloba.

Ve vesnici Si-ťia roste dodnes třicetimetrový strom Gingko a má tak široký kmen, že jej pět mužů nemůže obejmout.

Strom patřil zemědělskému nádeníkovi Kchangovi.. Byl hodně chudý a chodil sekat trávu. Jednou srp zazvonil o něco tvrdého. V zemi byla váza. Dal do ní své peníze, které sotva pokryly dno. Ráno však byla váza plná. A tak to šlo každý den. Kchang se stal boháčem.

Jednou chtěl vázu umyt a onazázračná moc se vytratila. Zarmoucený Kchang do ní nalil vodu a na její hladině zahlédl strom. Požádal malíře, aby jej nakreslil. Po celé zemi nechal hledat podobný strom. Až ve vesnici Sigia spatřil podobný strom. Bohatý Kchang koupil velký pozemek i se stromem Gingko a nechal kolem něho postavit nádhernou zahradu.

Od toho okamžiku se staré váze vrátila její kouzelná moc…

Naší další zastávkou bude provincie Knej – čou s hlavním městem Kuej-jang , které má asi tři miliony obyvatel a leží v příjemné kotlině, obklopené ze všech stran typickými homolovitými kopci, porostlými zelení. Má svou stálou teplotu kolem 22 stupňů nad nulou. Ve světě je ale spíše známo pod názvem Kanton.

zst

spolupráce MUDr. Jan Cimický CSc.

Franz Kafka

živoucí pozůstatek na každé straně

V jeho pravém boku, v krajině kyčelní, se otevřela rána velká jako dlaň. Růžová v mnoha odstínech, v hloubce temná, při krajích světlejší, jemnozrnná, krev v ní nestejnoměrně prosakuje, otevřená jako povrchový důl. Tolik zdálky. Zblízka to vypadá ještě hůř. Kdo by si při tomto pohledu tiše nehvízdl?

Červi tlustí a dlouzí jako můj malíček, sami už růžoví a ještě potřísnění krví, vězí uvnitř v ráně a bílou hlavičkou i spoustu nožiček se derou ven.

Ubohý chlapče, tobě není pomoci. Nalezl jsem tvou velikou ránu; na tenhle květ v svém boku zahyneš. Rodina je šťastna, vidí mě v činnosti; sestra to řekne matce, matka otci, otec několika hostům, kteří balancujíce po špičkách s pažemi rozpřaženými vcházejí měsíčním svitem otevřených dveří dovnitř. „Zachráníš mě?" vzlykaje šeptá hoch, dočista oslněn životem v své ráně…

venkovský lékař

Život

Franz Kafka se narodil (1883) a žil v Praze, v rodině židovského velkoobchodníka s galanterií Hermanna Kafky a Julie Kafkové, měl dva bratry, Georga a Heinricha, ale oba zemřeli v dětském věku, a tři sestry, Elli, Valli a Ottlu, všechny byly později oběťmi nacistického teroru a zemřely v koncentračních táborech.

Se svým otcem nevycházel dobře, což ovlivnilo nejen jeho dětství, ale i dílo – cítil se osamocený, bezmocný, depresivní stavy měl po celý život prakticky až do smrti.

Po Praze se přibližně 14krát stěhovali. To vyvolávalo v Kafkovi nepříjemné pocity k tomuto městu. Kafkova mateřština byla němčina, ale hovořil také česky a částečně francouzsky. Ačkoli byl Žid, neuměl hebrejsky.

Kafka měl za svého života jen málo přátel, za to kvalitních. Vzpomeňme třeba Maxe Broda, rovněž studentem Karlo-Ferdinandovy univerzity, s nímž se kamarádil až do své smrti v roce 1924.

Spisovatel pracoval jako „pojišťovací agent". Dříve se tomuto zaměstnání říkalo koncipient. Ve svém zaměstnání nebyl příliš spokojen, vezmeme-li v úvahu, že se prakticky s nikým neshodl a seřval koho mohl, vytvořil si určitý pracovní postup a měl docela slušnou kariéru.

Svoje první texty publikoval Franz Kafka ve svých dvaceti pěti letech. V mnichovském časopise Hyperion a v Brodově almanachu Arkadia. Za nějakou dobu pak dokonce některá svá dílka četl veřejně.

Kafkův vztah k ženám byl až podezřele koncipován. Sex a erotično považoval za něco nečistého, ohavného a chlípného. Nazýval jej „trestem za lásku". Přesto měl vztah s několika dívkami. S jednou ženou byl dvakrát zasnouben, s další ženou měl syna, o kterém netušil (syn zemřel v šesti letech), další ženy měly jenom platonický nádech v jeho srdci.

Roku 1923 se přestěhoval do Berlína, aby se odpoutal od rodiny a mohl se nerušeně vrhnout na psaní. Tam navázal další vztah s dívkou z ortodoxní židovské rodiny.

Kafka byl, stejně jako jeho hrdinové, depresivní, nešťastný, neúspěšný, nenápadný a slabý – a to jak tělesně tak psychicky. Cítil se být životním ztroskotancem a nepochopený. Lidem se vyhýbal, jeho přáteli byli jen Max Brod a Franz Werfel. Byl nekuřák, vegetarián, abstinent a nejedl sladké.

Poslední kus svého života strávil v sanatoriích a lázních v Čechách, Slovensku, Rakousku i v Německu. V roce 1924 zemřel na tuberkulózu v sanatoriu v Kierlingu u Klosterneuburgu v Dolních Rakousech; částečně na podvýživu (trpěl silnou přecitlivělostí hrtanu, která způsobovala velké bolesti při polykání), částečně na silné depresivní stavy.

Po smrti jeho přítelkyně Dora Diamantová pečlivě všechny jeho rukopisy, které měla u sebe, spálila, na své si přišlo i Gestapo, avšak Max Brod jeho závěť nerespektoval a vydal některá jeho díla posmrtně.

Dílo

Po smrti se Franz Kafka připojil k zástupu osobností tvořících nejúspěšnější autory 20. století. Prudce ho zastínilo hned několik životních dramat najednou. Není proto divu, že jeho románové postavy jsou stejnými podivíny, jako byl on.

Stejně tak témata, kdy se Kafka sám přikláněl k ponižování, hlavní témata, která Kafku vzrušovala a přiváděla na okraj sedmého nebe byla moc, výkon moci, poddanost osob a aby toho nebylo málo i bolest, chtíč a dekadence.

Je až patrné, že některá jeho díla jsou ironickým odrazem jeho smutné duše. S podivem v nich ale nacházíme i suchý humor Kafkovi vlastní.

Smrt

Autor se ve smrti doslova vyžíval. Zatímco jeho postavy umíraly jak na běžícím páse, on sám se smrti bál. Pravda, díky ní mohl dosáhnout určitého stupně „vysvobození" z jeho těla, z tohohle světa.

Dlouhou dobu trpět silnou formou tuberkulózy, k závěru života i halucinacemi, bolestmi hrtanu, žaludku a konečníku při defekaci.

Ne nadarmo si dal práci i se svou závětí, kterou napsal už tři roky před svou smrtí. Stálo v ní, že si nepřeje, aby jeho dědictví (skromné až běda) připadlo židovské obci, rovněž nechtěl, aby kdokoliv vydal jeho díla. Díky Maxu Brodovi ale dnes známe většinu jeho děl.

Záhadné tajemství svého života si ale Franz Kafka vzal s sebou do hrobu…

fko

Paradoxy života

Pavla: Věděla jsem, že to nezvládnu. Od začátku jsem si nevěřila, od začátku mi bylo jasný, že pohořím. A stalo se. Roky, kdy jsem dřela do úmoru, držela šílený diety a dodržovala přísnej režim, zatímco si moje vrstevnice užívaly radostí mládí, byly k ničemu. Můj sen dostat se na taneční konzervatoř je pryč. Věděla jsem to. Věděla to i odborná komise, která si šuškala, jak jsem nesmělá a neprůbojná… že se hodím leda na besídku základní školy. Věděla to i máma, která teď stojí naproti mně a soucitně se na mě kouká. Od začátku mě varovala a zrazovala od mého cíle. Tušila, že na to nemám…

Ticho prolomí až zapípání jejího mobilu. Omluvně se na mě podívá a už halasně zdraví jednu ze svých četných kamarádek. Chvíli se vymlouvá, že nemá čas, pak na moment ztiší hlas… asi se svěřuje s tím, jak neschopnou má dceru. Přijde mi říct, že si na chvilku odskočí, dá mi pusu na čelo a upraví si make-up. Dveře se za ní zaklapnou. Zůstanu sama. Sama ve svém zatraceném životě.

Jdu si do koupelny opláchnout ubrečené oči… pohled mi padne na důvěrně známou krabičku. Nejednou jsem si ji prohlížela a pohrávala si s myšlenkou, že si ze sebe udělám srandu, sebesrandu. V ruce držím tátovy žiletky. Jsem rozhodnutá, nemám pro co žít. Naposledy běžím do kuchyně, kde na kus papíru naškrábu vzkaz pro mámu. Je mi to tak líto, mami. Nechtěla jsem, aby to takhle skončilo… Vrátím se do koupelny a znovu si promítám dnešní talentovky… hodím se leda na besídku základní školy… Budiž.

Ale to už první kapky krve dopadají na umyvadlo, další už nevnímám… Oči se mi zavírají, hlava se mi točí, cítím v ní zvláštní tlak, připadám si jak ve vzduchoprázdnu. Proboha, vždyť já umírám! To jsem přece nechtěla! Je mi teprve 16, já ještě nemůžu umřít!!! Snažím se dosáhnout na mobil a zavolat si pomoc… Už nezavolám, je pozdě… Jsem mrtvá… Sen se stal skutečností? Možná… V tu chvíli cvakne klika u dveří, máma se vrátila…

Míša: Ve výborné náladě zdravím všechny svoje známý a kamarády, kteří mi přišli gratulovat. Od příštího září budu studentkou pražské taneční konzervatoře! To zní skvěle! A chce to pořádnou oslavu! Stejný názor mají i ostatní, obzvlášť můj kluk Petr. Vypadá, že má z mého úspěchu upřímnou radost! Je to moje sluníčko… bez jeho podpory bych to určitě nezvládla! Naplánujeme na dnešní večer akci v nedaleké hospůdce… Půjdou všichni… až na Radima. Omlouvá se, že je strašně unavenej a půjde radši domů spát. Jeho věc, přemlouvat ho nebudu…

Večer se skvěle bavíme, oslava je v plném proudu, ale s přibývajícími promilemi v krvi nám docházejí peníze, takže je čas k odchodu. Naše nálada je víc než veselá – alkohol dělá divy. Řídit se odváží jenom Petr, takže se nás v autě mačká šest! Ani tam nepřestáváme vtipkovat a dělat blbosti. Petr se rozhodne napsat textovku Radimovi… Ve čtyři hodiny ráno je to docela psina! Neodloží mobil ani v prudkých zatáčkách, kterých je tu plno. Naštěstí není skoro žádný provoz, takže zůstávám klidná…

Konečně Petr zprávu odesílá…

Za snížené pozornosti vjíždí v osmdesátikilometrové rychlosti do jedné ze zatáček….

Stane se nám osudnou.

Protijedoucímu autu se nevyhneme…

Cítím prudký náraz do hlavy a uslyším ránu. Pak je ticho…

Strašně mě bolí hlava! Jauvajs! Všude vidím tmu, po tváři mi teče pramínek teplé krve, levá ruka mě nesnesitelně bolí a pálí, ale nejhůř na tom jsou nohy. Levou mám sevřenou v troskách vozu, vůbec jí necítím, je celá potrhaná a od krve. Pravá noha je na tom podobně, všude kolem je krev… Vyděšeně se podívám na Petra, co na to říká on… Pohled na něj mě však zcela uzemní!

Jeho nehybné tělo a doširoka otevřené oči, ve kterých se zračí strach i překvapení, ve mně vyvolá zoufalství!

Ticho v autě by se dalo krájet, občas zezadu slyším bolestný sten nebo nářek… Řidič druhého vozidla je také potlučen, ale na rozdíl od Petra se hýbe.

Poslední, na co si vzpomínám, než omdlím, je záchranář, který nám běží na pomoc. S rukou na Petrově krku se podívá na sestru, která přiběhne s dýchacím přístrojem. Muž však rázně zavrtí hlavou. Je konec… Petr je mrtvý!

Petr: Dlouho trvá, než si uvědomím, že jsem zemřel! Jakoby zdálky vidím Míšu, jak krvácí, pláče a dívá se na mě. Třese mi ramenem a snaží se mě probrat. Pak pochopí… nechtěl jsem, aby mě takhle viděla.

Bezmocného, vyděšeného… mrtvého! Plánovali jsme si společnou budoucnost… a teď se nemůžeme ani rozloučit…. Neměl jsem tu noc pít… a řídit… neměl jsem tu noc zemřít!

Radim: Ráno mám na mobilu SMS. Je od Petra. Píše v ní, jak se skvěle baví a oslavujou… a já celou noc chrupkal jak mimino… Možná jsem měl jet slavit s nimi!

hku

Kosmos

Plaval jsem si volně prostorem. Nic, zhola nic mne netížilo, žádná předpotopní gravitace, jenom lehké posunování po vlastní ose směrem do neznáma. Ani jsem neutušil, jakže jsem se to utrhl z vodícího lana, které čouhalo jako had z raketoplánu, ale prostě jsem letěl.

A bylo to nádherné. Tak lehké, neznámé, nové! Nechával jsem se laskat černočernoucí tmou, jež polykala moje křehké tělo. Otáčel jsem se, abych viděl vzdalující se planetu, díval jsem se, jak je modrá a veliká, mocná a přitom tak malá! V porovnání s prostorem, kam jsem se řítil, byla absolutně nicotná. Chtěl jsem víc a právě tohle mi dávala moje vlastní představa, že letím do neznáma. Byl to jako řev sirén, které už dávno utichly, ale pořád je máte v uších. Hrkaly tak nahlas, že už vám v hlavě jenom doznívají. Stejný pocit máte, když pod nohama nic necítíte.

Jenom si tak s nimi komíháte v nicotě a říkáte si, jak je to nádherné, protože takhle plavat můžete prakticky jen ve vodě. A ta klade odpor. Ale „nic“ odpor neklade, je to úžasné, perfektní, fenomenální!

Chce se vám smát, ale nejde to. A najednou vidíte všude kolem barvy. Takové ty barvy, které na Zemi vidět nemůžete, protože znamenají něco ošklivého. Na Zemi nikdy neuvidíte růžovou, protože růžovou nosí divné ženy a ještě divnější muži. Ale přitom je to tak krásná barva! Tady jí je, co vaše oko ráčí! A nebo hnědá… Z téhle barvy taky jde lidem hlava kolem, nemají hnědou rádi. Stejně tak v tuhle chvíli nechápu, jak se někomu nemůže líbit kombinace oranžové a bílé, že je to pro diskanty. Ale ti se někde potácejí na parketu, zatímco já se jenom tak lehce protahuji škvírou ničeho.

Kašlu na lidi, kteří neví, jak slastný tohle pocit je. Ono to ani moc lidí netuší, protože ti, kteří se utrhli z vodícího lana, asi již nežijí, tedy určitě nežijí, ale pro tenhle pocit bych klidně dal život hned dvakrát.

Je to daleko lepší zážitek, než vyvrcholení. To trvá zhruba deset vteřin, tohle je daleko delší a intenzivnější. Létat si můžete dlouze, jakkoliv dlouze chcete, třeba až do příštích Vánoc.

Stejně tak kašlu na povinnosti. Celý život jsem se pachtil, proč? Protože. K čemu mi bylo pochopit nesmyslnosti matematiky? Úplně k ničemu. I když, zase to mohu brát jako pochod peklem, očistcem, který jsem přežil, abych teď umřel s úsměvem na rtech. Jak slastné! Cítíte, jak chlad pomalu stoupá od nohou, protože tam je skafandr nejtenčí, ale je to příjemné mrazení…

Za chvilku už ani srdce nebude tolik tlouci. Po celý můj život mě snažilo udržet při životě, ale teď si taky dobrák odpočine.

Kašlu na všechny příkazy, na všechny lidi, co mi zkazili život. Jsem tu sám, jenom sám, se svým několikahodinovým orgastickým pocitem v pánvi a se stenem u uchu. Už se nenechám krotit při svém vlastním prožitku.

Nemůžete to přirovnat k ničemu, ani když si představujete, jak se rty zabořite do obrovského kopce šlehačky, nebo jak nastavíte jenom tak pro nic za nic. Je to nepřekonatelné.

Doporučuji!

fko

Svět velkých

Kouknu z okna. Zásobovací vůz jako vždy vykládá u protějšího obchodu zboží, poštovní auto přesně načas zastavilo na rohu ulice a popeláři vysypávají poslední popelnici. Vše vypadá přesně tak, jako každý den ráno. Usrknu si teplé kávy. Miluju tyhle chvíle, kdy můžu jen tak pozorovat probouzející se město do nového dne. Mám ještě pár minut než, mě pohltí práce. Vím, že dnes bude obzvlášť náročná.

Taková záplava holek! Dneska se snad domů dostanu až o půlnoci. Proč musím tu nejhorší práci vždycky schytat já? Tak jo holka, neztrácej hlavu! Jseš přeci profík. Desky, propisku… Ještě ten dlouhatánský seznam jmen, nezapomenout nasadit milý úsměv a jde se na to.

Kde mám proboha začít? Jedna sebevědomá tvářička vedle druhý. Myslím, že nemám na výběr. Začnu tedy od kraje.

„Mohu vás poprosit o jméno, slečno?" zeptám se vysoké brunetky, která se tváří, jako by právě vyšla na titulce nejznámějšího časopisu.

„Viktorie Zemanová. Devadesát, šedesát, devadesát. Výška 181 centimetrů. V této branži už jsem docela zběhlá. Doufám, že vaše agentura je mi schopná zajistit dobré pracovní uplatnění, protože nejste jediná, která má o mě zájem. A můžu vám říct, že já si vybírám jen to nejlepší."

Proboha! Co si to o sobě myslí! Tohle není moc dobrý začátek! Jestli jsou v téhle frontě všechny holky takové, to mě asi trefí. „Dobrá slečno. Prosím počkejte chviličku." Tvář té vysoké stojící slečny zbrunátněla.

„To nemyslíte vážně!" vyjela na mě podrážděným tónem.

„Promiňte slečno, ale vše, co jsem vám tady před chvílí řekla, myslím opravdu naprosto vážně, takže nerozumím vašemu rozladění," snažila jsem se zachovat klid, ale ta napudrovaná dámička přede mnou mi pila krev. Co mám sakra dělat? Hádky nejsou moje parketa, vždyť já nikdy nevím, co mám říct a jak se bránit před palbou těch ostrých slov. Cítím, jak se mi rozbušilo srdce.

„Já tady nebudu čekat, jako nějaká začátečnice!" vyjekla na mě hrubým tónem. Co jí na to mám říct? Ježiši, pomoc! Hlavně nesmím projevit slabost. Honem no tak seber odvahu!

„Tak to jste si asi spletla dveře, slečno Zemanová. My hledáme nové tváře a ne superhvězdy. Nicméně, pokud opravdu chcete pracovat pro naší agenturu, musíte si nejdříve vystát frontu a pak předstoupit před náš odborný tým. Ale i tak není jisté, jestli budete vybrána. My totiž zájemkyně nesoudíme podle zkušeností, ale podle našeho dojmu, který na nás daná slečna udělá. Pokud se vám tato pravidla nelíbí slečno, nikdo vás tady nedrží," řekla jsem jí naštvaně do očí a cítila, jak se mi po těle rozlévá vlna překvapení. To není možné! Řekla jsem několik souvislých vět bez zakoktání! Doufám, že nevidí, jak se mi třesou kolena. No tak, už promluv, sakra! Ach, ten upřený pohled do jejích chladných a momentálně dost rozzuřených očí, už dlouho nevydržím! Konečně se jí pohly koutky úst.

„Vy jste asi přeslechla, kdo jsem, vy jedna šeredko! Nemyslete si, že tady budu poslouchat ty vaše řeči! Jsem prvotřídní profesionálka a tohle je pod mou úroveň! Takový přístup je naprosto otřesný. Je vidět, že vaše agentura stojí za houby, když zaměstnává takové husy, jako jste vy!" rozkřikla se na mě. Mám pocit, že se tady každou chvíli celá rozklepaná složím na zem. Navenek sice vypadám nad věcí, ale uvnitř se hroutím. Tak už vysmahni ty jedna káčo, křičí na ní moje vnitřní já! Nemám sílu na další slova. Teď se do mě určitě obuje znovu, možná mi jednu vlepí, nebo mi dupne na nohu tím svým obřím podpatkem. A pokud si mě nepoddá ona, tak stoprocentně dostanu padáka za nekorektní chování! Je tu také možnost, že se vrhnu já na ní a vyškrábu jí obě oči. Potom si pro mě přijede policie a zavřou mě za napadení. I když v tomhle stavu bych jí asi těžko ublížila. Raději zůstanu místě, budu pořád koukat tím svým povzneseným pohledem a počkám, co udělá ona. Co to! Pořád stojím na nohou, necítím ani že by mě někdo fackoval natož drtil chodidlo! No tak to neprotahuj, ty krasavice. Oči, které jsem na ní nepřestala upírat mě začínají pálit. Co to dělá? To není možné! Jestli jsem čekala pořádnou nakládačku asi jsem se pořádně sekla. Milá slečinka si jen odfrkla, odhodila pramen vlasů z obličeje a rázným krokem zamířila ke dveřím. Uf, konečně si mohu oddychnout. Na tohle tedy opravdu nemám. Odvrátím zrak od dveří a prohlédnu si řadu dívek, která mě ještě čeká. To není práce, to je mučírna, pomyslím si. Můžu jen doufat, že ne každá je nafoukaná jako ta vychrtlá žiletka, která právě opustila halu. Musím se rychle sebrat, jinak mě ten dav sežere za živa. Sklenice vody mi musí stačit. Naliji si plnou a během vteřiny jí do sebe vyklopím. Tak holka, nemáš na vybranou, je to tvoje práce.

Začínám cítit křeč v pravé ruce. Propiska, kterou držím, jako by byla čím dál těžší. Musím ale přiznat, že mi práce jde docela svižně a seznam jmen, který svírám v dlaních, pomaličku ubývá. Před chviličkou mi dala

Karolína znamení, že porota je připravena a mohu jim poslat první skupinku dívek. Bez nějakého zdržování jsem odpočítala patnáct holek a poslala je do vedlejší místnosti. Při pohledu do jejich očí jsem viděla, že jsou nervózní. Snažila jsem se je uchlácholit milým úsměvem a povzbudit vřelými slovy. Doufám, že to alespoň trošičku pomohlo. Kouknu se na hodinky. Už tam jsou deset minut. Snad si stihnu zaškrtnout ještě ty zbývající holky, než přijdou na řadu další.

Někdy se až divím, jaká děvčata se rozhodnou přijít. Velký nos, krátké nohy, nebo široká pánev. Už od pohledu vím, že tyto holky nemají šanci. V duchu se strašně moc stydím za tyto myšlenky, ale snažím se, aby náhodou nevypluly na povrch. Do čeho se to ty holky vlastně pouští? Proč nechtějí zůstat nevinnými panenkami? Nediv se, ty jsi byla úplně stejná jako ony, odpoví mi vnitřní hlas a já si povzdychnu. Jenže teď už vím, co se za tím vším skrývá. Krásné fotky v časopisech jsou jen nic neříkající nálepka. Nikdo nepřemýšlí nad tím, za jakou cenu vzniká krása. V tomhle světě nejsou jen krásní lidé. To byla první věc, kterou jsem po čase zjistila.

Přestaň se zabývat svými myšlenkami a věnuj se své práci, napomenu se a zamířím k řadě děvčat. Přistoupím k vysoké blondýnce. Snažím se ke každé dívce chovat profesionálně a raději se žádnou blíž nezabývat, aby mě opět nechytly ty rozněžnělé myšlenky, které odvádí mou pozornost. Tentokrát se však nějak nemohu ubránit. Štíhlá postava, husté světlé vlasy, smyslné rty a ty krásné studánkově modré oči mě okouzlí. Nádherná dívka, pomyslím si v duchu.

„Dobrý den!“ pozdravím ji a její maminku s úsměvem. Milá blondýnka se ke mně otočí a její upřímné oči se kouknou do těch mých.

„Dobrý den,“ odpoví mi. Na první pohled vidím, že je velmi ostýchavá a mám pocit, že sebevědomí jí nic moc neříká. To jsou ta léta praxe v této branži, pomyslím si. Je to zvláštní, ale také díky tomu se mi to děvče začíná ještě více líbit.

„Můžu se zeptat na vaše jméno, slečno?“ položím jí stejnou otázku, kterou neustále dokola omílám.

„Samozřejmě. Ehm. Michaela Milerová.“ Dořekne své jméno a já si nemůžu nevšimnout jejího klidu. To děvče přede mnou není vůbec nervózní, naopak zdá se velmi uvolněná a její oči mi říkají, že se jednoduše baví. Působí prostě nad věcí. Oplatím jí úsměv a požádám, aby ještě chviličku počkala. Ona i její maminka přikývnou. Tak tohle byla velmi příjemná slečna, budu jí tajně držet palce. Jo holka, ale teď tě čeká ještě deset uchazeček, tak sebou hoď, okřiknu se a už se chystám, že oslovím další dívku.

Už mám v sobě třetí sklenici vody, a přesto jsem úplně vyšťavená. Kdo by řekl, že obyčejný casting bude takhle náročný, že? No jo, jenže utišit uplakané dívky, které porota nevybrala je fakt strašně těžké. Nejenže už nemám kapesníčky, ale také mě už nenapadají slova útěchy. I člověku, který se pohybuje v tomhle světě, jednou dojdou síly. A já mám pocit, že moje chvíle právě přišla. Pracovat v modelingové agentuře není žádný med.

gst

Nuda

Asi bych měla hned ze začátku upozornit, že tento článek není věnován nuda plážím. Takže nadšení exhibicionisté nechť ho klidně přeskočí. A teď vy, co jste nepřestali číst. Zahrajeme si hru na volné asociace. Řeknu vám slovo a vy si vybavíte cokoli, co vás zrovna napadne v souvislosti s oním slovem. Jste připraveni? Tak hrajem...

Nuda.

Ty z vás, které napadla pláž plná naháčů, jsem již v prvním odstavci varovala, že tento článek pro vás nebude zajímavý. Předpokládám, že zbytek napadlo nicnedělání u babičky, či při čekání na autobus. Nebo například uklízení. Nevím, co si myslíte vy, ale podle mě je nejhorší taková ta celková nuda, při které sedíte a z nudy začnete přemýšlet. A přemýšlíte o všem. Nejprve začnete tím, co byste asi tak mohli dělat. Když poté dospějete k názoru, že není co dělat, nazvala bych to již nudou zoufalou v raném stadiu. Pak vám nezbývá nic jiného než přemýšlet dál. Do pokročilého stadia se dostanete, když vás začne nudit přemýšlení a hned na to navazuje poslední fáze zoufalé nudy. Usnete.

Doufám, že jste zoufalou nudu nezažili. Po pravdě ani mně se nikdy nic takového nestalo. Přinejmenším jsem se nedostala za první fázi. Ale proč vám o tom píši? Jednou o prázdninách jsem se z nudy rozhodla (ano, z nudy, ale z takové té běžné nudy), že půjdu navštívit kamaráda. Když jsem přišla, sdělila mi jeho máma, že je ve svém pokoji, tak abych tam za ním klidně šla. Tak jsem šla.

Rozrazím dveře jeho pokoje, abych ho trochu vyděsila. Ale uvnitř se nic nehne. Po důkladném prozkoumání místnosti jsem si všimla, že můj milý kamarád sedí u stolu s hlavou na desce a zavřenýma očima. „Divné místo na spaní“, pomyslím si a už se pomaloučku otáčím, abych odešla v tichosti a nevzbudila ho. Ze zákona schválnosti mi zrovna v tu chvíli kdesi hluboko v útrobách tašky zazvonil mobil. Kámoš sebou cuknul a už byl vzhůru. Vyslovil větu, kterou jsem nejprve nepochopila. Až poté, co mi odvyprávěl, co se mu stalo, jsem porozuměla. Řekl totiž: „To už byla teda ZOUFALÁ nuda!“

ekr

Smuteční vlnou

se tříštil o skaliska

Za tou smutnou duhou, tvořenou z vodní tříště, se rozprostíral ostrov, který všichni dobře znáte. Ležel v moři, opěvován Sirénami od rána do večera, zaléván potoky slz z mraků, si jen tak ležel ve svém klidu.

Stopy v písku rozmočil příliv, slunce pomalu zapadalo za kulatý obzor a já seděl pod palmou. Držel jsem v ruce mušli. Díval jsem se na ní, i dovnitř. Studoval její lasturovitou strukturu a nehty ji zkoušel narušit. Nešlo to.

Vedle přistál racek. Díval se mi do očí, přelétl, spadl na zem a umřel. Zvedl jsem se z písku, přešel k němu a že mu vyhrabu hrobeček.

Tou lasturou jsem nabral trochu písku, odhodil do strany a znova. Až jsem měl jámičku pro toho nebohého ptáčka vyhloubenou. Zatřepotal levým křídlem a zahrabal pařátkem. Hodil jsem po něm tou mušlí, až se trochu zarazil do sypkého písku. Tolik práce mi to dalo, tak ještě, aby se probral, to by tak hrálo! Vydal ze svého maličkého tělíčka poslední skřek a nadobro umřel.

Ještě jsem stačil chytit jeho dušičku do kokosové skořápky. K večeři jsem si nachytal nějaké poustevníčky tam dole na skále.

V noci jsem došel k tomu názoru, že si zítra při dalším západu slunce vystavím pohřeb. Proč ne? Již nežiji, necítím bolest, ani lásku nikdy nepocítím, necítím hlad, ani přejezení, jsem mrtev!

Ale ne obyčejný pohřeb, jaký měl ten pták. Já si vystavím nádherný, luxusní pohřeb! S horou jídla, smutečním průvodem, skřeky pozůstalé manželky, nářkem dětí nad ztraceným kapesným, ponesu se v rakvi a pak slavnostně, za zvuků bědů a plácavých zvuků bývalých kamarádů po ramenou.

Ano! Hned zítra ráno začnu přípravami! Otočil jsem se na bok a usnul.

Ráno mě probudil ten racek, co se vyhrabal z hrobečku. V očíčkách měl škrabající písek a v zobáčku zapletené řasy. Řekl jsem si, že bych po něm mohl hodit kamen, který se mi válel u postele, ale proč bych to dělal? Když se vykopal z půl metru tlusté vrstvy písku, když přežil prudký náraz mušle a navíc, když přežil vlastní smrt? Pojde radostí ze života sám!

Dal jsem se ale do hloubení vlastního hrobu. Tahle činnost, kterou jsem vykonával až do oběda, mne unavila. Dal jsem s lehké posilnění a šel si natrhat smuteční kvítí. Rovněž jsem promluvil s rackem, jestli by mi nezahrál na pohřbu. A říkal, že zahraje. Inu, proč ne, aspoň bude hudba.

Místo večeře jsem šel shánět nějakou tu smuteční hostinu pro brečící. Na kraby poustevníčky a na jejich mezi zuby křupající krunýřky jsem ale zapomněl. Zatímco jsem sbíral do košíčku různé lahůdky, jako písečné červy, vodní blechy, slanou vodou naleptané, rozkládající se chobotničky… tak na poustevníčky jsem zapomněl! Úplně mi vypadli z hlavy. Ach!

Oblečen do slušivého palmového listu jsem se vydal na poslední chvíli na skaliska je najít. Racek kolem mne kroužil a chtěl rozmotat zobáček. Položil mi hlavu na rameno, že by si to přál, šeptal.

Inu, proč ne. Uvolnil jsem mu tedy i zobáček, aby mohl kdákat na mojí slavnosti.

Při západu slunce jsem si již lehl do pískového hrobu. Hezky šest stop pod. Ale smrt ne a ne přijít. Psychická dávno! Jak brzo dorazila… Ale fyzicky mi mozek ještě fungoval. A tak jsem aspoň pozoroval hvězdy, dával jim jména a převracel se ze strany na stranu.

fko

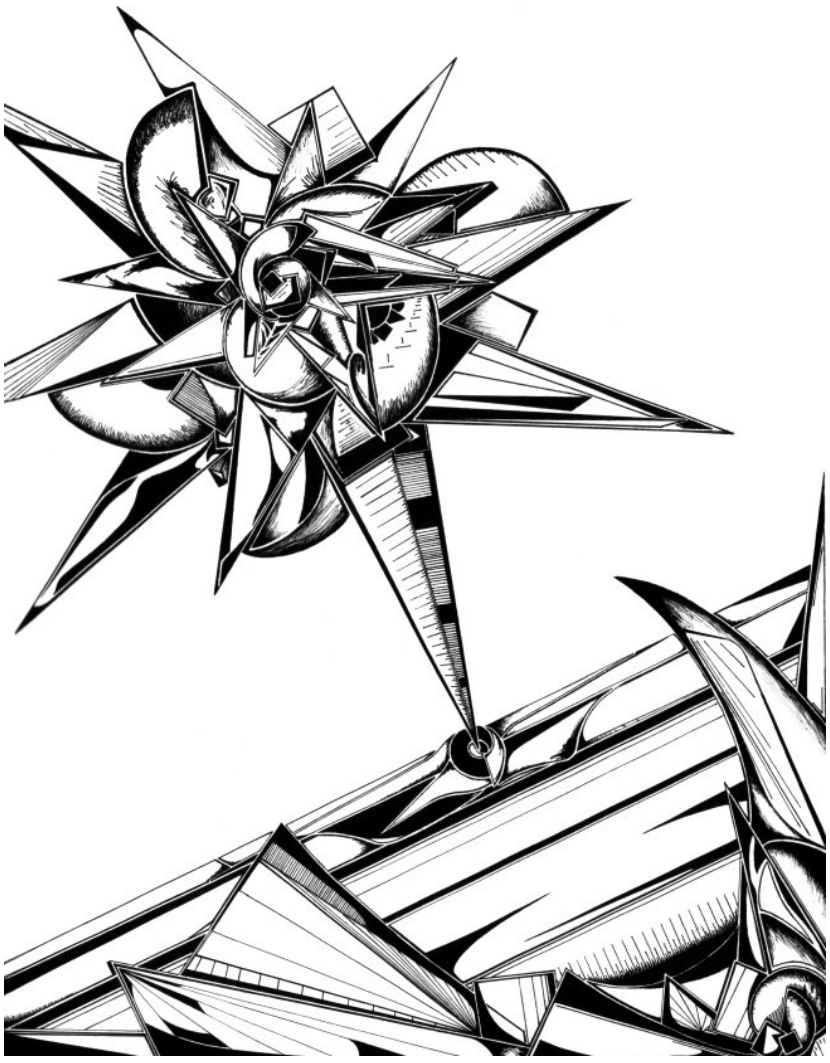

Ostrůvek Cité

Pařížská zastavení – část V.

redaktor zst

Prošli jsme kouzelnými uličkami Montmartru a po schodech, lemovaných lucernami, opouštíme nejpařížštější část Paříže… Vydáme se na jih, do středu města, do nejstaršího centra na ostrůvek Cité.

Dostaneme se tam snadno po širokých bulvárech Magenta, Strasbourg a Sevastopol. Prakticky se nedá zabloudit. Ale až k Notre Dame se můžete snadno dostat taky metrem. Vždyť to je v Paříži dopravní prostředek číslo jedna a rozhodně nejrychlejší.

V roce 1890 byla slavnostně otevřena první linka podzemního metra, kterou vyprojektoval Fulgence Bienvenüe. Vedla od lesíka Vincennes k Maillotské bráně, napříč celou Paříží. Další se rychle rozrůstaly. Dnes jich je 14 a k tomu i tři linky expresního metra, označené A, B a C, které spojují vzdálená předměstí s centrem.

Metro má téměř 200 kilometrů tratí a přes tři stovky stanic. Celá spleť chodeb umožňuje až 131 možností přestupů. Žádné místo v Paříži není dále od stanice metra než 500 metrů. Některé stanice jsou v zimě otevřeny stále, aby se tam mohli stahovat bezdomovci. Větráky stanic, kde je vždy teplo, jsou odjakživa obsazeny pařížskými clochardy.

Doprava v Paříži je dále zajišťována tradičními autobusy. Platí zde stejné lístky jako na metro. Kdo tolik nespěchá, je to projížďka plná života, který může sledovat skrze okna. Autobusy jsou pohodlné a nejsou hlučné. Dodržují se trasy i čísla autobusů, takže i po dvaceti či třiceti letech se nespletete – na místo jede stále stejný autobus. Samozřejmě, že o něco modernější. Jedete-li dál, musíte označit dva lístky. Orientace je snadná…

Začíná-li autobus číslem 9 (tedy 91, 92, 94, 95, 96), vyjíždí od náměstí Montparnase a také se tam vrací. Začíná–li dvojkou, vyjíždí z náměstí Saint Lazare, trojkou začínají autobusy z Východního nádraží. Čtyřkou ty, co jedou od severního nádraží Gare de Nord.

Budete-li v Paříži déle, můžete si vyřídit průkazku na zlevněné jízdné. Vystaví ji v každé stanici metra. Potřebujete jen fotografii.

V centru města…

Historické centrum Paříže je na ostrůvku omývaném Seinou, na Île de la Cité. Stojí zde Notre Dame, Saint Chapelle, nejstarší gotická stavba i Justiční palác. Na ostrůvku je i nejstarší nemocnice v Paříži, Hopital Dieu z roku 600 našeho letopočtu. Zde se již ve třetím století před naším letopočtem usídlil národ, který si říkal „Parisií". Stálo na něm římské město Lutecie (Lutèce). Za Haussmannovy rekonstrukce Paříže koncem 19. století, bylo toto centrum strženo a znovu zastavěno.

Zastavme se před krásnou gotickou katedrálou Notre Dame (Chrám Matky Boží). Na náměstíčku před ní (place du Parvis de Notre-Dame) je socha krále Markomana (Charlemagne) a také nultý kilometr, místo, odkud se ve Francii počítají všechny vzdálenosti. Je to bod nula francouzských silnic.

Katedrálu založil Maurice de Sully v roce 1159 (uvádí se i letopočet 1163, v tom se historikové různí). Katedrála je mistrovským dílem francouzské gotiky. Z větší části byla dostavěna v polovině 14. století a v 19. století zde provedl Viollet-le-Duc velkou rekonstrukci. Rozměry stavby jsou úctyhodné. Interiér je dlouhý 130 metrů, široký 48 metrů a vysoký 35 metrů.

Obejdeme-li katedrálu, dostanete se do parčíku square Jean XXIII., omráčí nás pohled na křehkou ryzí gotiku. Tu k nám o dvě století později přenesli francouzští architekti. Hlavně Matyáš z Arrasu, stavitel Svatovítského chrámu v Praze.

Z 68 metrů vysokých věží si můžete prohlédnout město kolem. Na jižní je slavný zvon Emanuel, vážící 13 tun s pěti metrákovým srdcem.

Až budete nahoře na věži, vzpomeňte si na ošklivého Quasimoda…

Od chrámu Notre Dame můžete jít

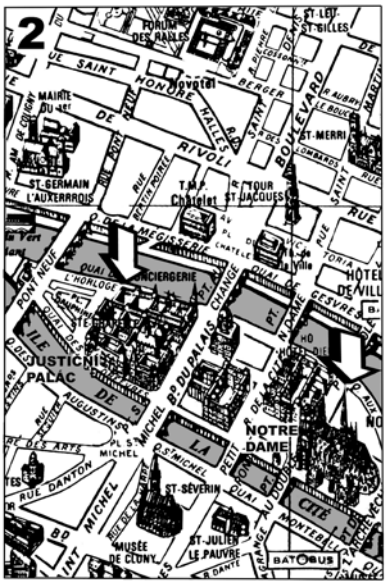

procházkou kolem Seiny k Palais de Justice (Justičnímu paláci). Historie a literární fikce si tu podávají ruku. Skryta za zdmi Justičního paláce ční snad nejvybranějších pařížská gotická památka Sainte Chapelle (Svatá kaple). Byla postavena za třicet měsíců a vysvěcena v roce 1248. Nechal ji postavit Ludvík IX. Pro úschovu jeho sbírky relikvií. Ty jsou dnes uloženy v Notre Dame. Následuje Conciergerie, postavená pro správce královského domu ve 14. století. Za revolučního teroru se jí říkalo předpokoj gilotiny, kde čekali vězni na rozsudek. Mezi 2700 odsouzenými tu čekal na popravu básník Chénier, vědec Lavoisier, původní vůdci revoluce Danton a Robespierre a také Marie Antoinetta.

Po Nábřeží zlatníků dojdete na špici ostrůvku Cité, na Square Vert Galant – na Galantní promenádu a tam se můžete chvíli posadit pod nejstarším pařížským mostem, který se jmenuje „Nový" (Pont Neuf) a postavil jej současník našeho Rudolfa II., Jindřich IV., který byl také velkým milovníkem umění. Jezdecká socha připomíná událost z roku 1607, kdy most otevřel král Jindřich IV. slavnostním přejetím na bílém koni.

Nad vámi, v některém okně Justičního paláce, v části, která patří Kriminální policii, určitě sedí ve své kanceláři komisař Maigret!

Spisovatel Georges Simenon a herec Jean Gabin. Oba tito slavní muži

vytvořili lidský typ komisaře, kterého zná snad každý. Ve třech filmech: „Komisař Maigret klade past“, z roku 1958, „Komisař Maigret“ natočeného v roce 1959 a konečně „Komisař Maigret zuří“ z roku 1963. Bylo natočeno mnoho dalších Maigretů ve filmových v televizních ateliérech celého světa, ale do paměti se vtiskla právě Gabinova tvář. Gabin dal Maigretovi lidskou podobu!

Zastavte se chvilku, třeba se komisař ukáže v okně, zabafá ze své fajfky…. I oficiální návštěvy ve staré budově kriminálky na Nábřeží zlatníků se dožadují, aby jim ukázali slavnou Maigretovu pracovnu. A francouzští kriminalisté tak rádi činí a ukazují s pietou rohovou místnost ve druhém patře, s okny na Seinu…

Jean Gabin a komisař Maigret

Jean Alexis Gabin Moncorgé se narodil 17. května 1904 v Paříži, v jednom z nejbohémštějších obvodů, v osmnáctém, na boulevardu Rochechouard číslo 23. Jen kousek odtud je Montmartre, malířské ateliéry a především kabarety.

Tady se také rodila jadrná upřímnost postav detektivních románů George Simenona. Atmosféra této čtvrti poznamenala tvorbu obou.

Georges Simenon byl Gabinův vrstevník, narodil se jen o rok dřív, 1903 v Belgii, v Liége. Za svůj život napsal kolem 150 literárních děl, ať již psychologických či detektivních a založil typickou detektivní školu, kde osobnost jednajících postav, prostředí i zápletka jsou v rovnováze.

Skutečně, Maigretova pátrání Paříží a jejím okolím je dokonalým a nenuceným průvodcem městem. O Simenonovi se říkalo, že je zvláštní a podivínský člověk. Vycházelo to z jeho záliby v medicínských a paramedicínských oborech. Vždyť celá léta díky své nosofóbii žil v uzavřeném, téměř nemocničním prostředí, dokonale desinfikovaném, v ochraně angažovaných zdravotníků. Přitom psal dva až tři romány ročně.

Křivka vzniku filmové podoby Maigreta však nebyla jednoznačná, vždyť Gabin do té doby spíše hrával gangstery, povaleče a lumpy. Před jeho obsazením do této role bylo hodně diskusí. Herec, který hrál Jeana Valjeana v Bídnících, Maréchala ve Velké iluzi – jako policista? Nakonec se režisér Jean Delannoy na Gabina obrátil. A tak se dostal Gabin na druhou stranu barikády. Zůstal už jen poslední problém. Vyřešit finanční otázky.

Není žádným tajemstvím, že Gabinovy honoráře za filmy dosahovaly závratných výšek. Sám říkal, že patří mezi 147 Francouzů, kteří platí nejvyšší daně. Úspěch všech filmů však brzy investovanou částku vrátil.

Jean Gabin v postavě komisaře Maigreta dokázal jít až na dno psychologické motivace. Proto působil přirozeně a samozřejmě.

Gabin byl herec s velkým H, neobyčejně silná filmová osobnost. Vždy zahrál všechno tak, jak to bylo potřeba. Gabin hrající dělníka nebo chudáka nebyl nikdy špinavý, nedbale oblečený, a i když vypadal velmi poníženě, vždy se choval na úrovni. V jeho chlapské tváři se zrcadlila šlechetnost.

Ostatně na úspěchu detektivních filmů navázal i zfilmovaný psychologický román „Kočka“, kde Gabin opět vytvořil nezapomenutelnou postavu s perfektní drobnokresbou charakteru stárnutí.

Simenon ani Gabin už nejsou mezi námi. Něco velice živého po nich ale zůstalo.

„Břicho Paříže“

Pojďme se však podívat i jinam, na „břicho Paříže“. Dnešní prostor je vytvořen na území bývalé tržnice, má sedm hektarů a sestupuje do hloubky 25 metrů pod zem.

Kostel Svatého Eustacha, který tvoří severní dominantu nového parku, v sousedství oblíbené hospůdky „Au pied de cochon“ (U prasečí nožičky) je beze sporu nejpozoruhodnější gotickou stavbou na pravém břehu Seiny. I když je nedostavěný a nemůže se pyšnit krásou, která měla zastínit i slavný Notre Dame, získal výjimečné postavení i reputaci. Z velké části i díky mistrovským varhanám, na něž tu hráli skladatelé Hector Berlioz či Franz Liszt. I dnešní varhanní koncerty patří k nejvyhledávanějším zážitkům milovníků hudby.

Stavba kostela započala v roce 1532, ale budování se protáhlo, zejména díky nesouhlasu farnosti Notre Damu. Ukázalo se, že tato farnost je politicky vlivnější a mocnější. To nakonec rozhodlo - chrám v původní podobě, jakou předpokládal plán, dostavěn nebyl. Ovšem i fragment té nádhery stojí za obdiv.

V kostele svatého Eustacha byl pokřtěn Richelieu, Molière, ba i budoucí milenka krále Ludvíka XV., markýza de Pompadour. Pohřben tu je skladatel Rameau či ministr Colbert. Nedaleko je ulice, v níž byl zavražděn Henri IV. (Jindřich IV.). Poblíž je i ulice a klášter Saint Merri, kde v roce 1832 vyrostla veliká barikáda, o níž píše Victor Hugo v Bídnících.

Když se tu procházíte, nemůžete minout fontánu, která byla věnována skladateli Stravinskému. Je to vlastně bazén, vodní dětské hřiště, kde si odvážlivci koupou unavené nohy mezi pohybujícími se figurkami sochařů Tingueliho a Niki de Saint – Phalle, černými i barevnými, jejichž fantastické tvary evokují díla tohoto skladatele, jako například Svěcení jara či Pták Ohnivák.

Kousek dál je nejkontroverznější budova v Paříži, Centre Georgese Pompidou, pojmenovaná po bývalém francouzském prezidentu, který zemřel v roce 1974, vzdělaném filozofovi a autoru skvělých dějin francouzské poezie. Jeho tvář, hned ve vstupní hale, připomíná portrét od Vasarelyho. Záměr architektů Richarda Rogerse a Renza Piana spočíval především v oslavě avantgardní techniky. Stavba připomíná velkou továrnu, kde se po fasádě táhnou roury a barevné odlišení je ozvláštňuje. Trvalo řadu let, než si Pařížané přivykli. Stejně jako kdysi na Eiffelovu věž a pak na Pyramidu v Louvru.

V Centru je soustředěna kultura. Je to obrovská knihovna a muzeum moderního umění, kde najdete Matisse, Kandinského, Picassa, Brancusiho i Chagalla. Nahoře, na terase, uvidíte všude kolem sebe historickou Paříž jako na dlani. Ze žádného jiného místa není tak malebná a tak blízká.

zst

Divadlo Husa na provázku
program na leden 2007

po 8.1. v 19.00
B. Hrabal: ROZVZPOMÍNÁNÍ, režie: I. Krobot, v hlavní roli: Jan Kolařík, Láry Hauser a Jiří Pecha (velký sál)
út 9.1. v 19.00
B. Hrabal: ROZVZPOMÍNÁNÍ, režie: I. Krobot, v hlavní roli: Jan Kolařík, Láry Hauser a Jiří Pecha (velký sál)
st 10.1. v 19.00
L. Balák: HVĚZDY NAD BALTIMORE, režie: J. A. Pitínský, v hlavní roli: Bolek Polívka (velký sál)
čt 11.1. v 19.00
Jiří Jelínek: RŮŽOVÝ PANTER?, režie: Jiří Jelínek, hraje: Jiří Kniha (kongresový sál) Ab.sk.S
čt 11.1. v 19.00
L. Balák: HVĚZDY NAD BALTIMORE, režie: J. A. Pitínský, v hlavní roli: Bolek Polívka (velký sál)
pá 12.1. v 19.00
Jiří Jelínek: RŮŽOVÝ PANTER?, režie: Jiří Jelínek, hraje: Jiří Kniha (kongresový sál)
pá 12.1. v 19.00
Z. Plachý a J. Šimáček: VŠECHNY SHAKESPEAROVY ŽENY - drama noir dle Střeženého Parnassu, režie: Z.Plachý (pod jevištěm) Představení není vhodné pro mládež mladší 15.let
po 15.1. v 19.00
M.Uhde/M.Štědroň: BALADA PRO BANDITU, režie: Vladimír Morávek, v hlavní roli: Eva Vrbková, Jan Zadražil (velký sál)
út 16.1. v 19.00
M.Uhde/M.Štědroň: BALADA PRO BANDITU, režie: Vladimír Morávek, v hlavní roli: Eva Vrbková, Jan Zadražil (velký sál)
st 17.1. v 19.00
M.Uhde/M.Štědroň: BALADA PRO BANDITU, režie: Vladimír Morávek, v hlavní roli: Eva Vrbková, Jan Zadražil (velký sál)

pá 19.1. v 19.00
N. V. Gogol: REVIZOR, režie: Břetislav Rychlík, v hlavní roli: Jiří Vyorálek (velký sál)
pá 19.1. v 19.00
Jiří Jelínek a kol.: SVŮDNÉ J., režie: Jiří Jelínek, v hlavní roli: Jiří Kniha (sklepní scéna)
so 20.1. v 19.00
N. V. Gogol: REVIZOR, režie: Břetislav Rychlík, v hlavní roli: Jiří Vyorálek (velký sál)
ne 21.1. v 19.00
Divadlo Petra Bezruče – Jon Fossé: SYN. ZIMA, režie: J. A. Pitínský Ab.sk. J (velký sál)
po 22.1. v 19.00
Divadlo ANPU – ZVONÍK OD MATKY BOŽÍ (inscenace na motivy Victora Huga), režie: Bela Schenková, hrají: Petr Forman, Vladimír Javorský, Bela Schenková, Michael Kňažko... Ab.sk. Č (velký sál)
st 24.1. v 19.00
ROZRAZIL 04/2006 - scénický časopis Divadla Husa na provázku (velký sál)
čt 25.1. v 19.00
V. Havel: ZAHRADNÍ SLAVNOST, režie: Peter Scherhaufer, v hlavní roli: Tomáš Sýkora (sklepní scéna)

pá 26.1. v 19.00
ROZRAZIL 04/2006 - scénický časopis Divadla Husa na provázku (velký sál)
so 27.1. v 19.00
ROZRAZIL 04/2006 - scénický časopis Divadla Husa na provázku (velký sál)
po 29.1. v 19.00
F.M. Dostojevskij: RASKOLNIKOV - JEHO ZLOČIN A JEHO TREST, režie: Vladimír Morávek, v hlavní roli: Petr Jeništa (velký sál)
út 30.1. v 19.00
F. M. Dostojevskij: BĚSI - STAVROGIN JE ĎÁBEL, režie: Vladimír Morávek, v hlavní roli: Jan Budař (velký sál) Ab.sk.R
st 31.1. v 19.00
F. M. Dostojevskij: KNÍŽE MYŠKIN JE IDIOT, režie: Vladimír Morávek, v hlavní roli: Jiří Vyorálek / Pavel Liška (velký sál)

Galerie provázek – 20.12. - 26.1.2007
Labuť na procházce – Petr Kožíšek

Vstupenky lze zakoupit nebo rezervovat na pokladně, telefonicky, nebo e-mailem:

Divadlo Husa na provázku
Zelný trh 9
602 00 Brno
po-pá 10.00 - 18.00 hod
tel.:542 123 425
e-mail: vstupenky@provazek.cz

Hromadné vstupenky na tel. 542 210 407. Začátky představení v 19.00 není-li uvedeno jinak.

Předprodej vstupenek na měsíc únor zahájen 12.1.2007.
Po začátku představení není umožněn vstup do sálu.

mezi námi redakce!

Silvestra jsme každý přežili ve zdraví. Nikdo si (ani ostatním) neublížil a do nového roku všichni vkročili šťastně a vesele. Snad nám to vydrží po celý rok...

Naši jihočeští redaktoři Jan Píša a Gabriela Štěpanyová vyrazili v týdnu od pondělí 8. do pátku 12.1. za sněhem do rakouských alp poblíž města Schladming.

Sněhové podmínky byly poměrně dobré vzhledem ke zbytku ostatních středisek, počasí však lyžařům a snowbardistům dělalo problémy, občasný déšť způsobil těžký a mokrý sníh, ve kterém se nejezdí příliš dobře.

I přes tyto drobné komplikace se oběma výše zmíněným naštěstí nic vážnějšího nestalo a přijeli zpět do ČR s hezkými zážitky.

O fotografii na titulní stranu (viz. obrázek vlevo) se tentokrát postaral náš fotograf Jakub Novák.

Tento měsíc mají narozeniny:

asistent šéfredaktorky Rudolf Klusal 23let

redaktor Pavel Nováček 22let

redaktorka Pavla Sýkorová 20let

redaktor Fabrizio Giordano 15let

Všechno nejlepší přeje redakce Mezinami.cz !!!

tiráž

mezi námi

na tomto čísle se podíleli:

šéfredaktorka
Tereza Pavlovsky, tpa

asistent šéfredaktorky
Rudolf Klusal, rkl

redaktoři
Radek Michelfeit, rmi
Hanka Kubovcová, hku
Jana Roubová, jro
Marta Kratochvílová, mkr
Radka Legerská, rle
Zbyněk Stárek, zst
Martin Moučka, mmo
Petr Miko, pmi
František Kopáček, fko
Gabriela Štěpányová, gst
Eliška Křížová, ekr

fotografové
Jakub Novák, jno
Marek Švadlena, msv
Filip Harzer, fha

editoři
Slávek Heřman
Rudolf Klusal
Radka Legerská

grafická úprava a sazba
Tereza Pavlovsky
Slávek Heřman

fotografie na obálce
Jakub Novák

Podrobné vizitky všech členů týmu Mezinami.cz najdete na našich stránkách http://www.mezinami.cz/ v sekci redakce.

Za chyby a názory redaktorů redakce internetových novin Mezinami.cz neručí.

Pokud máte jakýkoliv dotaz nebo nám chcete jen tak něco sdělit, pište na e-mail: **office@mezinami.cz!**